ANUL XXVIII – 36 (1265) – 6 SEPTEMBRIE 1979

flacăra

SĂPTĂMÎNAL EDITAT DE FRONTUL UNITĂȚII SOCIALISTE

În pagina a 6-a:

RECOLTA — din zori pînă-n noapte

În paginile 8-9:

Producerea și economisirea energiei — probleme ale prezentului, soluții pentru viitor

PCR Congresul al XII-lea

Realism și responsabilitate în gospodărirea resurselor materiale

Aplicarea în viață a noului mecanism economico-financiar, precum și perfecționarea continuă a întregii activități economice trebuie să ducă la creșterea cointeresării și a răspunderii unităților socialiste, a colectivelor de oameni ai muncii și a organelor de conducere colectivă pentru gospodărirea cît mai eficientă a acelei părți din avuția națională încredințată lor spre administrare, pentru satisfacerea nevoilor economiei naționale. Pentru cincinalul viitor — 1981—1985 — resursele materiale vor fi dimensionate ținînd seama de capacitățile de producție existente, de mai buna utilizare a acestora, de realizarea unor noi capacități de producție corelat cu programul de investiții, recurgîndu-se la importuri numai în situații în care resursele interne de materii prime și materiale nu au permis asigurarea necesarului. Pentru această perioadă balanțele materiale vor cuprinde cantitățile ce rezultă din analizele de fundamentare ce se elaborează de organele centrale de sinteză împreună cu ministerele și centralele economice în funcție de producțiile fizice și de normele de consum îmbunătățite pe baza progresului tehnic ce se va realiza în cincinalul viitor.

În prezent continuă analizele pentru optimizarea nivelului stocurilor la unele materii prime de bază pentru stabilirea unor posibilități de majorare a producției la unele produse prin folosirea mai bună a capacităților existente, prin devansarea unor obiective de investiții, astfel încît să se asigure integral necesarul științific determinat pe baza normelor de consum îmbunătățite de la o etapă la alta.

Numai prin reducerea normativelor de consum și creșterea coeficienților de utilizare și a normativelor de utilizare se poate estima o economie în anii 1981-1985 față de anul 1980 în valoare de cîteva zeci de miliarde lei, din care aproape 50 miliarde lei numai pe seama economisirii materiilor prime și materialelor.

Sînt în curs de elaborare programe care prevăd măsuri tehnico-organizatorice de reducere a normelor de consum și de creștere a gradului de utilizare și valorificare a materiilor prime, materialelor, combustibililor și energiei pentru fiecare ramură industrială în parte, avîndu-se în vedere efectele aplicării în producție a cercetărilor științifice. Pe baza orientărilor cuprinse în proiectul de directive se va acorda o atenție sporită colectării și valorificării materialelor secundare pe fiecare grupă încît în perioada 1981—1985 valoarea materiilor prime, materialelor și produselor ce se prevăd

(Continuare în pagina 2)

VLAD NISIPEANU

MIHAI RUSU: „Tinerețe"

LENTILELE FRESNEL fabricate în România, de 20 de ori mai precise decît cele obținute în străinătate

La aproape 160 de ani de la prima realizare într-o formă concretă, depășind faza calculelor teoretice, lentilele de tip Fresnel sînt obținute industrial doar în cîteva țări — Statele Unite, Japonia, R.F.G., Uniunea Sovietică... Și fiecare firmă își păstrează cu strictețe secretele privind datele de calcul și de execuție.

...În intimitatea și liniștea catedrei fără studenți și cadre didactice aflate în vacanță, conf. univ. dr. ing. **Petre Dodoc** scoate dintr-un sertar niște discuri înfășurate cu grijă în imaculate pînze moi. Are gesturi de bijutier și într-adevăr niște veritabile bijuterii îmi așază sub ochi. Absolut de forma, mărimea și asemănarea discurilor de patefon, macro sau microsion. Numai că sînt incolore, translucide, ori strălucitoare oglinzi. N-au orificiile de fixare în diafragma vreunui pick-up, dar ca și acestea au un spațiu circular fără rijurile de pe restul suprafeței. Rijuri, cercuri concentrice în care stau perfecțiunea calculului și performanțele lentilei. Mi le dă pe rînd în mînă, sînt incredibil de ușoare, mai ușoare chiar decît un disc realizat de cele mai renumite case și, după tipul și caracteristicile fiecăreia, una mărește enorm scrisul de pe foaia mea de hîrtie, alta micșorează lucrurile aflate în încăpere și mi le apropie, în alta mă văd mai bine decît în cea mai perfectă oglindă. Prin urmare, lentile. Și totuși, atît de diferite față de cele clasice din sticlă optică pe care le știm cu toții. În plus, ele sînt din mase plastice. Profesorul îmi oferă mai departe un spectacol de necrezut. Mergem afară pe o terasă, e zi de vară cu soare fierbinte, mișcă într-un anume fel unul din aceste discuri, prinde în el o lumină de fulger și, instantaneu iau foc, se aprind, fără nici o sursă de foc, o hîrtie, o bucată de cauciuc și una de lemn, așezate sub lentilă. Senzaționalul pentru mine n-are, de bună seamă, nimic senzațional pentru omul de știință. Lentila sa are capacitatea de a concentra cu o putere foarte mare radiațiile solare. A creat un mediu cu o temperatură de cîteva sute de grade, făcînd să se aprindă și să ardă în vîlvătăi respectivele obiecte. De fapt, cu această demonstrație, profesorul Dodoc voia să-mi

(Continuare în pagina 10)

CICI IORDACHE

Dosarele energiei

Cărbune de Gorj, cu marca noului

În Gorj, la mina Urdari, în carierele Tismana și Girla, stele de primă mărime în constelația temeliilor energetice ale țării, pe care secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, le-a vizitat în ziua de 9 august a.c., oamenii, în aceste zile, se află, ca pretutindeni pe Valea Jiului gorjenesc, ancorați într-una dintre cele mai impresionante bătălii din istoria locurilor. Este, de fapt, o bătălie de uzură, puțin spectaculoasă, neînchipuit de simplă (se scoate din adîncuri cărbune...), neînchipuit de complicată (nu se scoate deloc ușor acest cărbune...), solicitînd mușchi și nervi, inteligență și rezistență fizică, solicitînd tehnica și capacitatea tehnică, solicitînd, mai presus de toate, știința organizării, instinctul coeziunii, deci sentimentul social al omului, turnat în forme care să-i facă dăruirea eficientă, eliminînd neajunsurile ce mai persistă. Este apelul pe care, în dialogurile cu minerii Urdarilor, Tismanei și Girlei, ca și în cuvîntarea rostită la marea adunare populară de la Rovinari, secretarul general al partidului l-a formulat în chip expres, chemînd la luarea unor „măsuri hotărîte pentru lichidarea neajunsurilor existente în realizarea planului, pentru ca fiecare mină, fiecare post de lucru să-și îndeplinească în cele mai bune condiții sarcinile, folosind la randamentul stabilit utilajele pe care le are în dotare". E un apel care, la numai cîteva săptămîni de cînd s-a adresat conștiințelor locului, s-a și înscris în ordinea cotidiană a pri-

(Continuare în pagina 8)

ILIE PURCARU

Curierul din munți

Ion Mălăescu, mișcîndu-se repede, îngrămădește un deal de colete într-un ARO cu prelată spălată de ploi, năpădită de praf, iar spălată de ploi și iar albită de praf. Revolverul atîrnat de centură îi alunecă mereu peste burtă și, mereu aplecîndu-se, mereu încordîndu-se sub povara coletelor, a grupurilor cu bani și a sacilor în care au fost îngrămădite teancuri-teancuri de ziare proaspete, mirosind a cerneală, îl ajunge din urmă și vremea cînd uită de armă. Are umerii arși și maieul îngălat de sudoare.

Am pornit și prelata mașinii cu numărul 21—GJ—2356 flutură leneș în aerul moleșit de canicula verii, pe străzile orașului de care și-a legat numele cel care este **Brâncuși**. Între revolverul care mi s-a proptit într-un șold și maneta de viteze cu care șoferul Valeriu Pană mă lovește cînd și cînd, scurt, în celălalt șold, am impresia nesuferită că fac pluta pe spate în propria mea transpirație. Printre coletele inerte de dincolo de umerii noștri, scoate capul zburlit și un colet viu, și el năucit de căldură, totuși viu și intact: este Toma Drăghici, mecanic auto pe șantierul hidrotehnic din Cerna. Ca și mine, s-a prins și el la șmecheria aceasta care este curierul din munți, care funcționează ca ceasul, și iarna și vara, zi de zi, și care ne scutește, și pe

(Continuare în pagina 4)

MIHAI PELIN

Perfecţionarea activităţii în industria siderurgică

Imperativele calităţii, ale unei activităţi exemplare

Desfăşurată în ziua de 29 august, şedinţa de lucru a tovarăşului **Nicolae Ceauşescu**, secretar general al Partidului Comunist Român, preşedintele Republicii Socialiste România, cu consiliul de conducere al Ministerului Industriei Mealurgice, cu cadre din ministere economice, din întreprinderi şi institute de proiectare, a situat în centrul atenţiei analiza problemelor legate de optimizarea activităţii în acest sector important al economiei noastre. La şedinţă au participat tovarăşii Cornel Burtică, Gheorghe Oprea, Nicolae Constantin, Ion Ursu, Richard Winter. Discuţiile au relevat, în spirit critic şi autocritic, modul în care s-a acţionat pînă în prezent, eforturile ce se impun în continuare pentru realizarea integrală a producţiei planificate de metal, creşterea indicelui de scoatere a metalului, ridicarea calităţii oţelurilor, reducerea cheltuielilor de producţie, îndeplinirea planului de investiţii, diminuarea importului şi creşterea exportului de produse siderurgice cu un grad superior de prelucrare.

Luînd cuvîntul în încheierea lucrărilor, secretarul general al partidului, tovarăşul **Nicolae Ceauşescu**, a făcut o analiză exigentă a rezultatelor obţinute în domeniul siderurgiei, punînd în evidenţă, alături de succese, de saltul valoric înregistrat de siderurgia românească, existenţa unor neajunsuri, a unor deficienţe de organizare care au dus la neîndeplinirea planului la unii indicatori de bază. În contextul sarcinilor sporite ce revin economiei noastre în finalul acestui cincinal care trebuie să aşeze temelie pentru trecerea la realizarea obiectivelor configurate de documentele Congresului al XII-lea al partidului, s-a indicat să se acorde o atenţie sporită îmbunătăţirii calităţii oţelurilor, a tuturor produselor siderurgice, de aceasta depinzînd în mod vital industria constructoare de maşini, economia noastră în ansamblu. Căile de acţiune concretă constau în creşterea gradului de tipizare a producţiei, perfecţionarea continuă a proceselor tehnologice, încadrarea strictă în normele de calitate stabilite.

De asemenea, secretarul general al partidului a accentuat asupra necesităţii de a se face eforturi susţinute din partea întregului front tehnic al acestui sector economic pentru îmbunătăţirea indicelui de scoatere a metalului, pentru reducerea consumului de combustibil şi energie prin găsirea unor soluţii tehnice noi, prin implicarea mai hotărîtă şi mai eficientă a cercetării ştiinţifice în toate etapele procesului de producţie. S-a indicat astfel ca fiecare unitate să stabilească imediat colective speciale pentru urmărirea reducerii consumului de energie pe tona de produs, în paralel cu întocmirea unor planuri operative pentru lucrări de reparaţii şi întreţinere a utilajelor, pentru asigurarea funcţionării optime a utilajelor şi eliminarea oricăror întreruperi în procesele de producţie. O altă problemă, aceea a asigurării intrării în funcţiune la termen a tuturor investiţiilor din siderurgie, impune adoptarea unor măsuri hotărîte pentru asigurarea utilajelor, atît pentru anul în curs, cît şi pentru anul viitor. Un rol deosebit revine activităţii de comerţ exterior în diversificarea şi creşterea complexităţii produselor exportate, în asigurarea unor pieţe mereu mai largi de desfacere a produselor româneşti, această activitate desfăşurîndu-se concomitent cu cea de permanentă reducere a importurilor de metal.

Tovarăşul Nicolae Ceauşescu a făcut un apel direct la cercetarea ştiinţifică, la importantul eşalon al specialiştilor şi cercetătorilor, cerîndu-le să-şi transfere întreaga activitate direct în producţie, contribuind astfel la perfecţionarea tehnologiilor, la buna gospodărire a metalului, combustibililor şi energiei, la valorificarea superioară a materiilor prime, această creştere a gradului de inteligenţă tehnică încorporată în unitatea de produs traducîndu-se printr-o calitate mereu mai mare, printr-o eficienţă economică sporită.

Şi, fără îndoială, aşa cum a subliniat secretarul general al partidului în cuvîntul rostit în faţa cadrelor din siderurgie, factorul hotărîtor în realizarea importantelor sarcini ce revin acestui sector-pilon al economiei româneşti în etapa actuală îl constituie mobilizarea exemplară a marelui detaşament al muncitorilor siderurgişti, al tuturor specialiştilor şi cercetătorilor, organizarea ştiinţifică a întregii activităţi, implicarea mereu mai profundă a organizaţiilor de partid, de masă şi obşteşti pentru antrenarea colectivelor de muncă în înfăptuirea cu înalt spirit de răspundere şi competenţă a obiectivelor de dezvoltare şi modernizare a industriei siderurgiei româneşti.

Îndeplinirea în condiţii de eficienţă superioară a planului în industria chimică

Obiectiv central al dezvoltării acestui domeniu

Înscriindu-se în seria analizelor economice aprofundate ale activităţii unor sectoare de maximă importanţă, şedinţa de lucru a tovarăşului **Nicolae Ceauşescu**, organizată în ziua de 30 august cu consiliul de conducere al Ministerului Industriei Chimice, centrale şi combinate chimice, din alte ministere economice, a fost consacrată trasării unor căi de acţiune pentru creşterea eficienţei acestui domeniu în contextul sarcinilor acestui cincinal şi al planurilor de dezvoltare în perspectivă a economiei româneşti.

La şedinţă au participat tovarăşa Elena Ceauşescu, tovarăşii Cornel Burtică, Ion Dincă, Gheorghe Oprea, Nicolae Constantin, Ion Ursu şi Richard Winter.

Realizarea planului la producţia fizică, starea la zi a programului de investiţii, întreţinerea şi reparaţia instalaţiilor, tipizarea utilajelor, materialelor şi subansamblelor, valorificarea superioară a materiilor prime, modernizarea, ridicarea nivelului de calificare profesională, rezultatele acţiunii de reducere a consumurilor de combustibil şi energie, intensificarea cercetării ştiinţifice şi a activităţii de comerţ exterior — iată problemele care au constituit axul acestei dezbateri.

Cuvîntul rostit de tovarăşul **Nicolae Ceauşescu** în încheierea şedinţei a relevat rezultatele obţinute în ultmii ani în industria chimică, contribuţia acesteia la dezvoltarea de ansamblu a economiei noastre, subliniind, totodată, existenţa unor neajunsuri, concretizate în rămîneri în urmă, în deficienţe în organizarea ministerului şi centralelor. Secretarul general al partidului a cerut să se acţioneze ferm, exigent, pentru înlăturarea tuturor lipsurilor.

Tovarăşul Nicolae Ceauşescu a analizat situaţia investiţiilor, criticînd Ministerul Industriei Chimice pentru întîrzierile în elaborarea unor proiecte şi tehnologii, fapt ce a determinat nepunerea în funcţiune la termen a unor capacităţi de producţie. S-a indicat ca ministerul, în colaborare cu celelalte sectoare care au răspunderi clare în acest domeniu, să elaboreze programe concrete pentru fiecare şantier, asigurînd recuperarea restanţelor, acoperirea cu utilaje, darea cît mai rapidă în funcţiune a noilor obiective.

O problemă de o deosebită importanţă pentru bunul mers al activităţii o constituie exploatarea, întreţinerea şi revizia instalaţiilor. Referindu-se la aceste direcţii de acţiune, secretarul general al partidului a indicat să se ia măsuri eficiente pentru organizarea activităţii de reparaţii capitale, asigurarea subansamblelor şi pieselor de schimb, elaborîndu-se un program complex şi operativ care să permită rezolvarea radicală a acestei probleme. S-a reliefat, de asemenea, necesitatea respectării stricte a planului de contractare a utilajelor atît în ţară, cît şi în străinătate. În acest sens, se impune urmărirea cu atenţie sporită a procesului de tipizare a motoarelor, instalaţiilor, aparaturii de măsură, control şi automatizare, în general a tuturor produselor necesare industriei chimice. Toate acestea trebuie să conducă la îmbunătăţirea structurii producţiei, la atingerea unor parametri calitativi tot mai înalţi ai produselor chimiei româneşti.

În spaţiul vastei acţiuni declanşate în întreaga noastră economie pentru reducerea consumurilor de energie şi combustibil s-a cerut să se acţioneze cu toată fermitatea, prin aplicarea unor tehnologii noi, prin valorificarea superioară a materiilor prime, cu o cantitate mai mică de energie, pentru ca şi în acest sector de activitate să se realizeze indicii de reducere a consumurilor. Urmărindu-se consecvent reducerea importurilor, perfecţionîndu-se activitatea de comerţ exterior, chimia românească are datoria să fie prezentă cu un număr mereu mai mare de produse pe piaţa externă.

Subliniind rezultatele bune obţinute de cercetarea ştiinţifică în domeniul chimiei, tovarăşul Nicolae Ceauşescu a cerut să se acorde o atenţie mereu mai mare temelor prioritare, utilizării maxime a tuturor resurselor, elaborării procedeelor de folosire a unor noi surse de energie care să permită dezvoltarea în ritm rapid a chimiei şi energeticii. S-a relevat că extinderea automatizării şi modernizării producţiei, avînd drept scop creşterea continuă a productivităţii muncii, impune în egală măsură ridicarea nivelului de pregătire profesională a tuturor oamenilor muncii.

Accentuînd asupra cerinţei îmbunătăţirii organizării la nivelul ministerului, al centralelor, a raportării permanente la exigenţele realizării exemplare a cifrelor de plan, secretarul general al partidului a adresat tuturor cadrelor, oamenilor muncii care lucrează în acest important sector al economiei româneşti chemarea de a se angaja hotărît în activitatea de înlăturare a neajunsurilor existente, de a face totul pentru dezvoltarea industriei chimice româneşti, pentru creşterea contribuţiei sale la progresul neîntrerupt al ţării.

DOINA FRUNTELATĂ ■

Realism şi responsabilitate în gospodărirea resurselor materiale

(Urmare din pag. 1)

a se recupera din materiale secundare să reprezinte o creştere de aproape 50% faţă de perioada 1976—1980. Volumul investiţiilor pentru realizarea sarcinilor de colectare şi valorificare a materialelor secundare va fi de aproape 8 miliarde lei. Se preconizează valorificarea complexă a haldelor de zgură de otelărie prin recuperarea fierului şi a altor substanţe utile conţinute şi utilizarea zgurilor ca material de construcţii ; valorificarea cenuşilor de aluminiu sau tunderul cu conţinut ridicat de ulei şi umiditate ; stabilirea unor tehnologii cu o eficienţă sporită pentru prelucrarea şi valorificarea unor deşeuri de metale neferoase cum sînt cele de plumb, alpaca, tablă cositorită, bimetal Cu-Zn pe suport de otel.

Se fac cercetări intense pentru valorificarea integrală a polimerilor şi elastomerilor din obiectele uzate, îmbunătăţirea calităţii uleiurilor minerale obţinute din uleiuri uzate ; găsirea de noi domenii de valorificare a fosfogipsului ; elaborarea de tehnologii de valorificare a catalizatorilor uzaţi.

Ministerul Aprovizionării împreună cu C.N.S.T., C.S.P., ministerele economice, centralele şi institutele de cercetări şi proiectări continuă studiile şi analizele pentru detalierea şi concretizarea sarcinilor de găsirea a noi căi şi soluţii pentru introducerea într-un grad mai înalt în circuitul economic a resurselor materiale secundare şi deşeuri în vederea participării acestora într-o mai mare măsură la asigurarea necesarului economiei naţionale. Un loc important în activitatea economică îl va ocupa şi în viitor asigurarea cu ambalaje a economiei naţionale, corelată cu creşterea producţiei, a volumului exporturilor şi a livrărilor de mărfuri prin comerţ la populaţie. Se are în vedere un consum raţional de materiale şi ambalaje pentru protejarea bunurilor în timpul transportului, manipulării şi depozitării mai ales pentru produsele cu un grad avansat de prelucrare sau perisabile şi de la caz la caz, livrarea produsului fără ambalaje sau în vrac pentru consumul industrial în procesul curent de aprovizionare tehnico-materială. Se va constata şi în viitor o creştere a consumului de ambalaje corespunzător măririi volumului de produse ce vor fi ambalate, dar această creştere va fi totuşi inferioară creşterii volumului total al produselor ce vor fi expediate fără ambalaj sau folosind sisteme de ambalare simplificate, ambalaje colective (cisterne pentru produse pulverulente) etc. ca efect al măsurilor de mecanizarea expedițiilor de mărfuri paletizat-containerizat.

Asigurarea cu ambalaje a produselor va fi orientată şi spre creşterea aportului recuperării, prin nefolosirea intensivă a fondului de ambalaje existent, urmînd ca ambalajele noi să se aloce numai pentru înlocuirea celor uzate sau atunci cînd acestea — motivat — nu pot fi recuperate şi refolosite. De asemenea, în atenţia specialiştilor va sta crearea de ambalaje eficiente sub aspect al consumului specific de materiale care să permită un număr sporit de circuite de refolosire şi cu greutăţi mici pe unitatea de produs. Un rol deosebit de important în ansamblul măsurilor de perfecţionare şi întărire a autoconducerii muncitoreşti şi autogestiunii economico-financiare a unităţilor socialiste şi în asigurarea unei mai bune discipline de plan şi contractuale îl constituie recenta lege a contractelor economice (Legea nr. 3/6 iulie 1979 pentru modificarea şi completarea Legii contractelor economice nr. 71/1969.)

În esenţă noua lege consolidează rolul contractelor economice ca instrumente de planificare şi realizarea producţiei în cantităţile, de calităţile şi la termene stabilite, precum şi raporturile financiare între toate unităţile economice din ţara noastră. Pe această linie un rol important revine Ministerului Aprovizionării Tehnico-Materiale şi Controlului Gospodăririi Fondurilor Fixe împreună cu ministerele, celelalte organe centrale, centralele şi coordonatorii de balanţe care răspund de organizarea şi urmărirea la nivelul economiei naţionale a activităţii de încheiere şi executare a contractelor economice pentru desfacerea producţiei la intern şi asigurarea aprovizionării tehnico-materiale, în cadrul echilibrului general stabilit prin plan. De remarcat şi faptul că reglementările în vigoare interzic lansarea în fabricaţie de produse, care nu au asigurată desfacerea prin contracte sau comenzi ferme precizînd sancţiuni aspre împotriva celor care fabrică şi stochează mărfuri nesolicitate de nevoile economiei naţionale şi ale oamenilor muncii, consumînd inutil, neeficient, cu pagube însemnate materiale, combustibili şi energie. O mai mare atenţie trebuie acordată bunei gospodăriri a mijloacelor materiale prin depozitarea şi conservarea acestora în conformitate cu normele tehnice în vigoare diferenţiat pentru fiecare produs. Folosirea intensivă a spaţiilor de depozitare prin creşterea înălţimii de depozitare, containerizarea şi pachetizarea materialelor, aplicarea mecanizării operaţiilor de manipulare în scopul creşterii productivităţii muncii, constituie preocupări de bază ale lucrătorilor din domeniul aprovizionării tehnico-materiale.

În vederea creşterii operativităţii livrărilor, a folosirii intensive a mijloacelor de transport, a creşterii volumului de mărfuri ce se manipulează, pregătirea anticipată a loturilor de materiale pe beneficiari din schimbul II şi III este o activitate cu pondere în creştere în viitorii ani.

O preocupare permanentă ce va sta în atenţia lucrătorilor din aprovizionarea tehnico-materială trebuie să fie preluarea stocurilor de materiale disponibile, a celor fără mişcare sau cu mişcare lentă în vederea valorificării lor în economie.

Unităţile economice vor trebui să informeze operativ coordonatorii de balanţă asupra stocurilor fără mişcare la sfîrşit de an pentru ca acestea să fie luate în balanţele materiale ca resurse, crescînd astfel şi viteza de rotaţie a mijloacelor circulante reducînd stocurile existente prin încadrarea în normativele în vigoare.

Se va asigura astfel o reducere substanţială a stocurilor din depozite, o conservare mai bună a celor existente crescînd posibilităţile de asigurare a unor cantităţi sporite în funcţie de necesarul justificat de mijloace materiale ale unor întreprinderi şi astfel nu se vor mai produce cantităţile care au fost astfel redistribuite şi redate operativ circuitului economic fără pierderi.

Primiri la tovarăşul Nicolae Ceauşescu

În spiritul păcii şi al colaborării între popoare

Mereu neobosit în neîntrerupta sa activitate pusă în slujba patriei, a bunelor relaţii ale poporului nostru cu alte popoare, a idealului unei lumi mai drepte şi mai bune, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, secretar general al Partidului Comunist Român, preşedintele Republicii Socialiste România, a primit zilele trecute mai multe personalităţi marcante, oaspeţi de peste hotare în ţara noastră.

Miercuri, 29 august a.c., tovarăşul Clodomiro Almeyda, secretar general al Partidului Socialist din Chile, a adresat secretarului general al P.C.R., comuniştilor români, întregului nostru popor, mulţumiri pentru sprijinul politic şi moral acordat luptei socialiştilor chilieni, celorlalte forţe progresiste şi democratice chiliene, pentru restabilirea drepturilor şi libertăţilor democratice, pentru o dezvoltare liberă, independentă a naţiunii chiliene, precum şi pentru ospitalitatea şi grija de care se bucură în România un mare număr de refugiaţi chilieni.

În aceeaşi zi a fost primit Fernando Maldonado, secretar general al Partidului Socialist Revoluţionar din Ecuador. În cadrul întrevederilor au fost abordate şi unele probleme ale vieţii politice internaţionale. Au fost relevate profundele schimbări revoluţionare şi sociale care au loc în America Latină şi în lume. S-a subliniat importanţa întăririi solidarităţii şi colaborării dintre toate forţele revoluţionare, democratice, progresiste şi antiimperialiste pe baza respectării autonomiei fiecărui partid, a deplinei lor egalităţi în lupta pentru o politică de pace, progres social, împotriva imperialismului şi colonialismului, pentru transformări democratice, pentru o nouă ordine economică şi politică mondială, pentru măsuri concrete de dezarmare, şi în primul rînd de dezarmare nucleară.

Joi, 30 august, tovarăşul Nicolae Ceauşescu l-a primit pe Oddo Biasini, secretar general al Partidului Republican Italian. În cadrul discuţiilor s-a evidenţiat necesitatea realizării integrale, ca un tot unitar, a prevederilor Actului final de la Helsinki, pregătirii temeinice a reuniunii de la Madrid, din 1980.

Tot joi a fost primit Eladio Garcia Castro, membru al Secretariatului colectiv permanent al Partidului Muncitorilor din Spania, prilej cu care s-a subliniat că este necesar să se acţioneze în continuare pentru consolidarea cursului spre destindere, pentru soluţionarea pe cale politică a stărilor de încordare şi conflict, pentru democratizarea relaţiilor interstatale, pentru lichidarea subdezvoltării şi instaurarea unei noi ordini economice internaţionale, care să asigure progresul mai accelerat al tuturor ţărilor, şi îndeosebi al celor rămase în urmă, precum şi stabilitatea economică mondială.

Vineri, 31 august, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, secretar general al Partidului Comunist Român, preşedintele Republicii Socialiste România, a primit pe tovarăşul Sandor Gaspar, membru al Biroului Politic al C.C. al Partidului Muncitoresc Socialist Ungar, secretar general al Consiliului Central al Sindicatelor din Ungaria, aflat într-o vizită în ţara noastră, în fruntea unei delegaţii a sindicatelor din Ungaria. În timpul întrevederii, a fost relevată cu satisfacţie evoluţia mereu ascendentă şi rodnică a relaţiilor dintre Partidul Comunist Român şi Partidul Muncitoresc Socialist Ungar, dintre România şi Ungaria, dintre organizaţiile de masă şi obşteşti, subliniindu-se importanţa hotărîtoare a întîlnirilor şi convorbirilor dintre tovarăşii Nicolae Ceauşescu şi Janos Kádár pentru dezvoltarea şi aprofundarea continuă a acestor raporturi. În spiritul înţelegerilor stabilite cu prilejul dialogului româno-ungar la nivel înalt, a fost manifestată dorinţa de a se intensifica legăturile dintre organizaţiile sindicale din cele două ţări, în vederea creşterii aportului lor la întărirea prieteniei şi colaborării dintre statele şi popoarele noastre vecine, care construiesc cu succes socialismul.

În cursul aceleiaşi zile de vineri, a fost primit Mpinga Kasenda, secretar permanent şi membru al Biroului Politic al Mişcării Populare a Revoluţiei din Zair. În cadrul discuţiilor s-a apreciat că amplificarea conlucrării între România şi Zair, între Partidul Comunist Român şi Mişcarea Populară a Revoluţiei din Zair reprezintă un factor important în lupta pentru promovarea unei noi politici în viaţa internaţională, pentru înfăptuirea idealurilor de libertate, independenţă, pace şi progres ale omenirii, pentru întărirea prieteniei şi înţelegerii între naţiuni.

Tot vineri a fost primit prof. Giancarlo Elia Valori, secretarul general al Institutului italian de relaţii internaţionale, căruia tovarăşul Nicolae Ceauşescu i-a acordat un interviu.

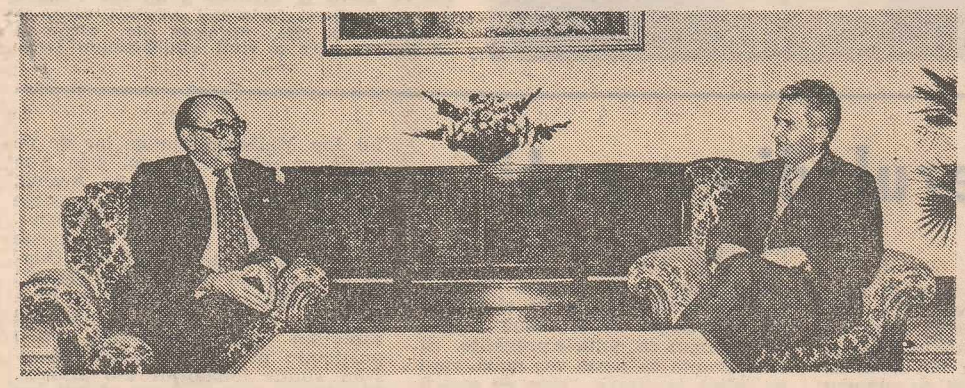

Primirea tovarăşului Clodomiro Almeyda, secretar general al Partidului Socialist din Chile

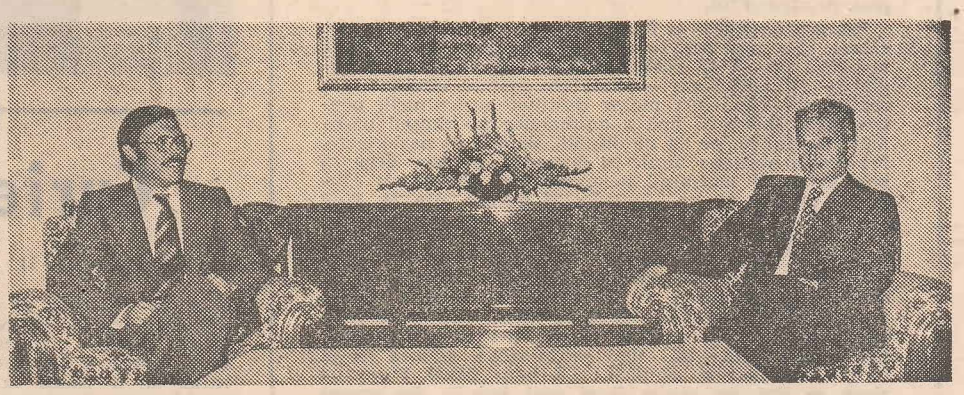

Primirea lui Eladio Garcia Castro, membru al Secretariatului colectiv permanent al Partidului Muncitorilor din Spania

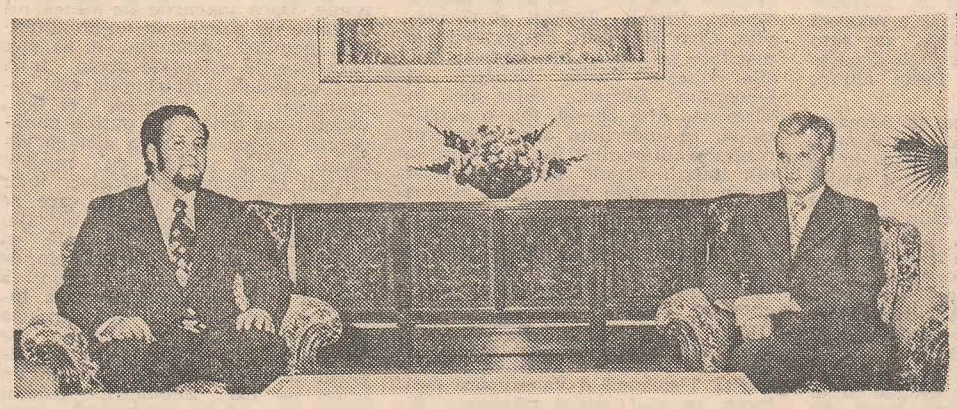

Primirea secretarului general al Partidului Socialist Revoluţionar din Ecuador, Fernando Maldonado

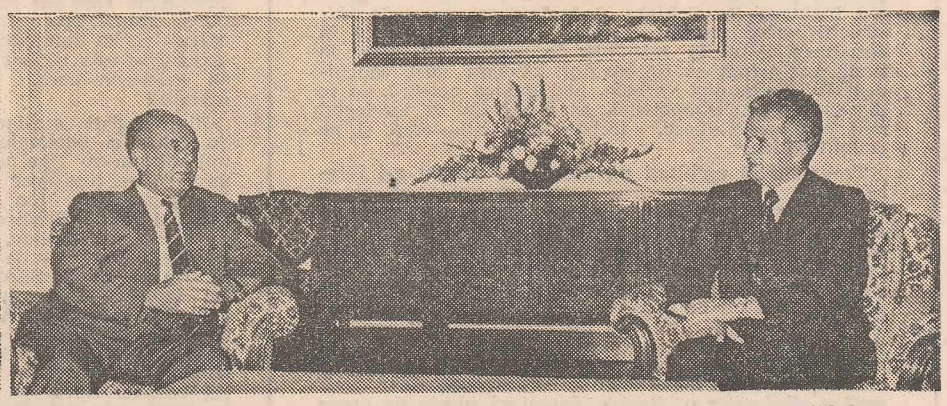

Primirea tovarăşului Sandor Gaspar, membru al Biroului Politic al C.C. al Partidului Muncitoresc Socialist Ungar

Solemnitatea decorării tovarăşului Mihai Gere cu prilejul împlinirii vîrstei de 60 de ani

Tovarăşul Nicolae Ceauşescu, secretar general al Partidului Comunist Român, preşedintele Republicii Socialiste România, a înmînat sîmbătă, 1 septembrie, într-un cadru festiv, tovarăşului Mihai Gere, membru supleant al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., Ordinul „23 August" clasa I, conferit prin decret prezidenţial, pentru contribuţia adusă la înfăptuirea politicii partidului şi statului de făurire a societăţii socialiste multilateral dezvoltate în patria noastră, cu prilejul împlinirii vîrstei de 60 de ani.

La solemnitate au luat parte tovarăşa Elena Ceauşescu, tovarăşii Ilie Verdeţ, Emil Bobu, Cornel Burtică, Virgil Cazacu, Gheorghe Cioară, Constantin Dăscălescu, Emil Drăgănescu, Ion Ioniţă, Petre Lupu, Dumitru Popescu, Gheorghe Rădulescu, Leonte Răutu, Virgil Trofin, Iosif Uglar, Ştefan Voitec, Ion Coman, Nicolae Constantin, Mihai Dalea, Ludovic Fazekas, Vasile Patilineţ, Richard Winter, Dumitru Popa, Ilie Rădulescu.

În cuvîntul său, tovarăşul Mihai Gere a spus: „Mulţumesc conducerii partidului, dumneavoastră, tovarăşe Nicolae Ceauşescu, pentru înalta distincţie ce mi s-a acordat. Cei din contingentul meu politic ştiu că meritul nu este al nostru. Biografia noastră a fost scrisă de partid. Partidul ne-a oferit şansa unică de a participa la opera istorică a creării unei alte lumi. (...) Au fost momente din viaţa mea, a generaţiei din care fac parte, cînd se părea că avem puţine şanse să apucăm această vîrstă. Şi mulţi dintre noi nici nu au apucat-o. Şi nu se poate să nu mă gîndesc azi la ei. Dar şi atunci cu toţii rîvneam cu ardoare ca Ţara să ajungă la vîrsta matură, de aur, a socialismului. Meritele nu sînt ale mele, ci ale mediului muncitoresc din care vin, de români, maghiari, germani, sîrbi, evrei, de prieteni şi tovarăşi, de la care am învăţat spirit de clasă, demnitate de om, corectitudine şi modestie, frăţie de luptă şi patriotism".

După ce a evocat perioada ilegalităţii, cînd l-a cunoscut pe tovarăşul Nicolae Ceauşescu în închisoarea de la Caransebeş, vorbitorul a subliniat calităţile de revoluţionar şi conducător politic ale celui care astăzi se află în fruntea partidului şi statului nostru, adresîndu-i cele mai calde mulţumiri pentru înalta distincţie ce i-a fost înmînată. „Accentuăm adesea — a spus în continuare vorbitorul — că orînduirea noastră asigură afirmarea plenară a personalităţii umane pentru toţi fiii ţării, fără deosebire de naţionalitate. Cred că cei 60 de ani ai mei, destinul meu — fără să reprezinte o excepţie, dimpotrivă — demonstrează acest adevăr. Ilustrează condiţiile create de partid muncitorului — în cazul de faţă muncitorului aparţinînd naţionalităţii maghiare — de a se afirma, de a-şi manifesta personalitatea, servind partidul, ţara, cauza întregului popor, inclusiv a naţionalităţii de care aparţine".

„În cei 60 de ani de viaţă, a spus în încheiere tovarăşul Mihai Gere, am fost fiu credincios al acestui pămînt, al patriei mele, România socialistă — am fost ostaş disciplinat al partidului comuniştilor. Dacă ar fi să iau viaţa de la început, aş proceda la fel. Poate mai bine. Poate cu mai mult spor".

A luat apoi cuvîntul tovarăşul Nicolae Ceauşescu. Secretarul general al partidului a subliniat, în cuvîntul său, următoarele: **„România a realizat succese importante în toate domeniile. Şi în problema naţională România socialistă a demonstrat că aplică cu consecvenţă principiile socialismului ştiinţific, că se călăuzeşte de necesitatea creării tuturor condiţiilor ca cetăţenii patriei, fără nici o deosebire de naţionalitate sau de alt fel, să se bucure de cuceririle socialismului, de toate drepturile şi, desigur, de toate îndatoririle, în măreaţa operă de edificare a societăţii socialiste multilateral dezvoltate, de ridicare a bunăstării poporului, atît din punct de vedere material, cît şi spiritual, de întărire a independenţei şi suveranităţii patriei noastre. La toate acestea, tovarăşe Gere, ai adus şi aduci o contribuţie activă. În cadrul conducerii partidului, acum şi ca preşedinte al Consiliului oamenilor muncii de naţionalitate maghiară, acţionezi împreună cu colectivele din care faci parte, cu întregul nostru partid, pentru înfăptuirea Programului elaborat de Congresul al XI-lea de făurire a societăţii socialiste multilateral dezvoltate".**

Tovarăşii din conducerea de partid şi de stat au adresat, de asemenea, calde felicitări tovarăşului Mihai Gere, urîndu-i multă sănătate şi fericire, noi succese în activitatea sa.

DUMITRU GEORGE ■

Cultul muncii, cultul valorii

Clubul eolienilor

Gheorghe Cucu : fost planorist în tinerețe, vreme în care a dobîndit 5 recorduri, are și acum expusă la loc de cinste prima insignă de aur din România, oferită de Federația Internațională de Aviație ; instructor de zbor fără motor (peste 1 000 de tineri ai școlii de pilotaj i-au trecut prin mînă). Negăsindu-și liniștea, „dorul de zbor nu-ți dă pace", a început a-l așterne pe hîrtie, publicînd 4 cărți despre zborul fără motor. La înființarea Secției de proiectare și prototipuri Brașov (secție a Centralei de mecanizare a agriculturii și producției de utilaje pentru agricultură și industria alimentară de pe lîngă M.A.I.A.), „descoperind o nouă pistă de atac a vîntului", se atașează colectivului ca tehnician proiectant. Știa că — în cadrul Programului național pentru folosirea energiei eoliene — și agricultura primise sarcini exprese în acest sens. După cîțiva ani, își înscrie numele pe lista celor 6 care au brevetat invenția lui „MEV 1" (Motor eolian cu ax vertical). În primăvara lui '77, se pensionează. Află însă, la scurt timp, că se reia în cadrul secției problema eoliană, așa încît, pensionar fiind, mai tot timpul și-l petrecea în secție. „Nu pot să mai stau deoparte — a declarat, după o vreme, conducerii secției. Toată viața mea m-am bătut cu vîntul, așa încît nu pot pierde momentul eolienelor. Mă voi întoarce. Pentru pensionare, mai este timp". Astfel, începutul lui '78 îl găsește pe acest „bătăios" om pașnic, din nou, printre ai lui.

Așadar, „MEV 1" a fost prima invenție la realizarea căreia și-a pus semnătura și Gheorghe Cucu. „Abia începuse lumea să ridice problema economisirii energiei — își amintește — cînd am primit sarcina de a realiza un asemenea motor destinat agriculturii, pentru alimentarea cu apă a animalelor pe timpul pășunatului. Muncă, pe cît de dificilă, pe atît de pasionantă. Nu exista aproape nimic în domeniu, trebuia deci să pornim de la începutul începuturilor. Am pornit căutările, uneori nu ne ajungeau 24 de ore din 24. Pînă la urmă am găsit o soluție simplă, cu randament". Acum, „MEV 1" este instalat în Bărăgan, la I.A.S. Gîrbovi, furnizînd energie electrică, situînd astfel România printre primele țări din lume care au aplicat acest tip de motoare, cu rezultate bune. Sigur că s-a bucurat cînd l-a văzut fixat, la rostul lui. A făcut și cîteva drumuri la Gîrbovi pentru a-i urmări mersul. De fiecare dată însă, cînd se întorcea, aducea cu el încă o neliniște a căutării : „E bun „MEV 1" — își zicea — dar ar putea fi și mai bun !" Au urmat nopți și zile de alte căutări febrile. Și cum noul motor la nașterea căruia a pornit nu era chiar ceea ce și-ar fi dorit, a solicitat sprijinul unui mai vechi prieten, inginerul Pavel Liska, de la Întreprinderea de construcții aeronautice Brașov, „om cu experiență în aerodinamică și în calculele de rezistență", care, în final, a acceptat să fie coautor. „Vedeți deci, conchidea Gh. Cucu, nici vorbele, nici munca noastră nu se pierd în vînt. Dimpotrivă, aș zice ! Ca să înțelegeți mai bine acest lucru, trebuie să-i cunoașteți și pe ceilalți eolieni".

Trebuie să-l ascultați pe acest om, pentru a-i înțelege adînca dragoste ce-o poartă „motorașelor ce se hrănesc cu vînt" (n.n. — un asemenea „motoraș" atinge 17 m înălțime și are un diametru de 6 m); mai ales, trebuie neapărat să-l ascultați vorbind despre ceilalți doi „eolieni". Despre tînărul și entuziastul inginer Eugen Constantinescu „care stă adeseori de vorbă cu vîntul, de la care, zice el, a învățat că „Don Quijote a fost și rămîne o forță". Și, adaugă apoi, ca pentru el : „Frumos zis ! Pentru noi există cîte o necunoscută în fiecare lucru; fiecare întrebare ce se ridică e nouă și o pornești în căutarea ei, chiar dacă pentru altul pare o himeră. Numai că idealurile noastre nu sînt anacronice, iluzorii". Radu Sulică, un alt „eolian", își are și el nopțile lui de nesomn prinse în motorul la care lucrează. Despre el ne spune că „parcă vede cu 1 000 de ochi drumul de viitor al acestor motoare". În sfîrșit, trebuie să-l auzi vorbind despre ceilalți, care fac laolaltă marele colectiv, care în final dau lumii aceste noi prototipuri. Ține neapărat să-i amintim pe Lie Vasile, Constantin Aldica, Kurt Weber, Ștefan Stupu, Alexandru Welter...

GEORGETA BLĂNARU ■

Autograful unui artist în meserie

Profesiile multora dintre oameni materializează de multe ori și unele din visurile copilăriei. Cel puțin așa stau lucrurile în cazul lui Ilie Ciobotă, macaragiu renumit în cadrul Întreprinderii de construcții montaje a județului Brăila. De cînd era copil, lui „nea Ilie" — așa este el cunoscut chiar și în C.O.M., unde este membru de ani de zile, nu numai pe șantier, între constructori, — îi plăcea să scruteze albastrul cerului, să admire zborul păsărilor și să-și dorească să poată și el, cînd va fi mare, să lucreze acolo sus, între cer și pămînt. Și viața i-a oferit această șansă : de 15 ani este macaragiu pe cea mai înaltă macara din oraș. De 15 ani, zi de zi, fără nici o oră întîrziată sau absentată, veghează la pupitrul din carlinga macaralei. Brațul macaralei i-a aflat gîndurile și se lasă ușor mînuit, executînd cu precizie de milimetru orice lucrare. Cele mai înalte blocuri din Brăila — hotelul Traian, blocurile turn de pe str. Republicii și Școlilor, cele din noul ansambiu de locuințe Viziru — poartă autograful acestui adevărat artist în meseria de macaragiu. Adăugînd la cei 15 ani și pe cei care i-a petrecut între apă și cer, mai precis pe macaralele din portul brăilean, și anume 11 la număr, Ilie Ciobotă este omul despre care se poate spune că a realizat un adevărat record de muncă în carlinga unei macarale : 26 de ani. Pentru „nea Ilie" acesta este un fapt obișnuit de muncă. Pentru întreprindere însă, pentru cei care-l cunosc și pentru membrii familiei este o mîndrie, un model de conștiinciozitate. În toți acești ani petrecuți acolo sus, între cer și pămînt, Ilie Ciobotă și-a făcut buni tovarăși de muncă, pe mulți dintre muncitorii șantierelor ajutîndu-i să urce la fel ca și el în carlinga altor macarale. Unii dintre aceștia, cum ar fi Sorin Păun, Popa I. Gh., Colțea Mihai, au devenit, pe alte șantiere din țară, tot atît de buni macaragii ca și maistrul care i-a calificat. Pasiunea pentru lucru la înălțime a lui Ilie Ciobotă s-a transmis și feciorului acestuia care, ca pilot, se află mai aproape de albastrul cerului la care a visat dintotdeauna tatăl.

Curierul din munți

(Urmare din pag. 1)

el și pe mine, de un ocol de vreo 450 kilometri. Și ne facem cu ochiul, ca doi călători clandestini dintr-un tren în care a dat peste ei pînă și bafta de a cădea la învoială cu un conductor bonom. Și ne spunem în gînd : să trăiască ani mulți acest tovarăș Perciun, prieten al gazetarilor care țin cu tot dinadinsul să ajungă acolo unde a înțărcat dracul și cu muncitorii pe care necazurile i-au rătăcit prea departe de șantierele lor... Peste munți, înainte !

Dintr-o dată, mașina se desparte de asfalt și pătrundem în Runcu, îndreptîndu-ne pe un pod de țe miri că ne ține spre oficiul poștal al dirigintelui Ion Ciulea, unde factorul Matei Brădiceanu prijoane în viteză trei colete, trei pachete cu presă și un sac de corespondență. Un colet din Suceava i-a sosit lui Dumitru Răduțoiu, din satul apropiat Biltișoara. Alt colet, dinspre Timiș, poartă numele Iosif Negru și va fi îndrumat către Bilta. Iar al treilea colet, adresat Anghel Buru, va ajunge și el în satul apropiat Valea Mare. Să le aștepte sănătoși, fără teamă, toți trei. Nu mai departe decît pînă în seara aceasta, le vor desface cu nerăbdare din sfori și din sigiliile pe care s-a picurat ceară roșie.

Am trecut deci prin Bîrsești, Rasovița, Leleşti și Arcani. În Peștișani, la picioarele dirigintelui Nicolae Tătăroiu, alături de colete, corespondență și presă sînt trîntite și coletele de tablă cu rolele unui film care face vogă. La Tismana — o escală mai lungă. Pe prispa bătută de soare a unei case de țară, bătrînă și cam atinsă de paragină, care totuși duce cu curaj în spinare însemnul de goarnă al poștei, nu mai puțin decît nouă factori ne întîmpină cu tolbele pregătite. Și cu speranța că poșta cea nouă, care se ridică la cîteva sute de metri, va fi gata curînd. Drumurile lor se risipesc înspre Costeni, Sohodol și Izvarna, Pocruia, Celei și Racoți, Vînăta, Vîlcele, Topești și Gornovița. Cam 350—400 de scrisori și mandate se împart de factorii Vasile Popescu, Vasile Gruescu și Gheorghe Bîrnea, chiar aici, în Tismana. Alte 30—40, într-o singură zi, se îndreaptă spre șantierul centralei hidroelectrice subterane din munți. Și am timp să-l asist și pe dirigintele Constantin Scafeș cînd numără banii, ce dispar chitechite în tolbele amintite mai sus. Îi numără repede, foarte repede, cu dexteritate, agil. După el, Gheorghe Bîrnea îi renumără oarecum pe îndelete, iar la capătul drumului său din ziua aceasta, desigur, un Puiu Andriuca, muncitor de pe șantierul hidrotehnic din coasta Tismanei, îi va număra mai încet, cu mai multă răbdare. Și îmi spun că o fi și aceasta o lege a lumii în care trăim : cine numără mult, numără iute, cu spor ; cine numără mai puțin, o face încet și cu grijă... Dar e un gînd aiurit, de reporter zăpăcit de caniculă, pentru că între un diriginte de poștă, un factor și un „adrisant" oarecare nu se cască o distanță de umplut cu fișicuri de bani.

Și mașina lui Valeriu Pană se rupe iar din nemișcarea în care a încremenit în Tismana. Revolverul lui Ion Mălăescu ajunge iar de pe burtă pe șold. De acum, prin Apa Neagră și prin Baia de Aramă, motorul atacă pieptiș coastele abrupte ale Munților Godeanu. Drumul îngust, priporos șerpuiește la 1 800—2 000 metri înălțime. Odată cu aerul se rarefiază și satele : Obîrșia, Mărășești, Stănești și Bratilovo nu sînt decît lanțuri de șapte-opt case răspîndite într-o pustietate pe care oamenii totuși s-au simțit îndatorați s-o sfideze. Și undeva, peste piscuri și văi, ne așteaptă și șefa agenției poștale din Cerna, Elisabeta Sandu pe nume. Dacă țancurile de stîncă încălecate de pneuri nu ne-ar zdruncina nemilos mărunțaiele, aș zice că scrisorile așteptate acolo n-au fost expediate nici simplu, nici recomandat sau expres, ci de-a dreptul par avion. Cu puțină bunăvoință, ne-am da mîna aici cu zăganul, vultur vechi, cu neamul mistuit în bătaia carabinelor unor vînători troglodiți, despre care se spune că ar fi reapărut în peisajul Carpaților. Și o fi adevărată și minunea aceasta !... Iar dincolo de orice părere, curierul din munți a fost și acum la înălțime, și-a îndeplinit datoria și în ziua aceasta de august torid. Și dincolo de umerii noștri, dezvelit de sub maldărul de colete împărțite pe un drum de 108 kilometri, coletul acela viu, adică mecanicul auto Toma Drăghici, simțind că se apropie de șantierul din Cerna, zîmbește radios, ca o scrisoare de dragoste, ca o telegramă de bine, care nu ne vestește înmormîntări și pomeni, ci petreceri și chef. Doar reporterul încă mai simte în șoldul din stînga loviturile unei măciulii mînuite tot mai scurt, tot mai des, și pe șoldul din dreapta apăsarea unui revolver cu care pe drumul acesta nu s-a tras niciodată.

Minunații oameni simpli

Întreprinderea „Unitatea" din Sighetu Marmației

Numele și faptele

Se cheamă Kalmar și se mai cheamă Adalbert. Se recomandă cu mîndrie și cu vorbă limpede, după care ține să precizeze că e rudă cu o grămadă de oameni de aici, de la Întreprinderea de tricotaje „Unitatea" din Sighetu Marmației.

Bella baci are 52 de ani, dar nu-i arată, deși pe primii i-a trăit greu, ca fecior dintr-o familie sărmană. Ca să cîștige o bucată de pîine, s-a apucat devreme de meserie, devenind strungar în lemn, numai că meseria, își aduce aminte, nu i-a adus în anii aceia de după terminarea războiului cine știe ce siguranță, căci Sighetu Marmației mai era pe atunci un fel de capăt de țară, pe unde locurile de muncă erau la fel de rare, cum glumește, ca și cocoșii care ouă. A încercat în stînga, a încercat în dreapta, pînă la urmă s-a oprit, în 1951, la o cooperativă din care s-a născut frumusețea de fabrică de azi, a cărei producție se exportă mai bine de jumătate. Altfel zis, Adalbert Kalmar e la „Unitatea" din anii întemeierii, cînd fabrica se chema atelier de bluze și rochii și cînd reprezenta o magheriță și un pumn de muncitori. Firește, a văzut-o crescînd, a văzut-o extinzîndu-se, numai moderna hală în care îl găsim, ca maistru la secția de tricotat, e de vreo 10 ori mai mare decît atelierul de origine, a văzut-o impunîndu-se în respectul celorlalți producători de tricotaje, mai întîi din țară, apoi din străinătate, dar treaba asta nu l-a mirat prea tare. Căci a înțeles repede că Sighetu Marmației, cîndva un loc uitat nu doar de stăpînirile vremurilor de tristă amintire ci și de unele hărți, a primit, grație înțelepciunii politicii partidului comunist de dezvoltare armonioasă a tuturor zonelor țării, dreptul la un nou destin, așezat în mîna muncitorilor, deci și a lui, Adalbert Kalmar, strungar în lemn. Altfel spus, Bella baci e de 28 de ani în fabrică, îi cunoaște biografia pînă la ultimul amănunt, dar nu cunoaște răspunsul la întrebarea dacă a fost un șef bun sau rău. E sigur însă de un lucru, că a fost și este un șef drept, de la care cei mai tineri n-au mai furat meseria, au învățat-o, un maistru pe care nu l-a interesat nici cum îi cheamă pe oamenii din secție și nici de unde vin, ci pe care l-a interesat să-i facă muncitori de nădejde, pe care fabrica să știe că poate conta la orice ceas și la orice nevoie. A avut și are în subordine fel de fel de tineri și, mai ales, de tinere, care Ardeleanu, care Nagy, care Banfy, care Müller, care Ionescu și care Baias, toate numele sînt reale, ele corespund unor băieți și unor fete din secția de tricotat, adică a avut și are în subordine români, maghiari, germani, ucraineni, s-a purtat și se poartă cu toți la fel, drept și exigent, convins că în România socialistă de azi românii și naționalitățile conlocuitoare formează o mare familie muncitorească, cu interese și aspirații comune.

Cum spuneam, Bella baci are mai multe rude de sînge în fabrică. Soția, face haz de necaz, e șefă acasă, pe strada Bobîlna, la numărul 11, adresă la care a poposit, nu demult, o hărăbaie de camion din care s-a descărcat o sufragerie de 17 mii de lei, dar aici eu sînt șef, căci Maria lucrează în secția pe care-o conduc. Tot la „Unitatea" mai figurează, în condica de prezență, un Kalmar, anume Paul, care nu-i altul decît fiul celor de mai sus, de felul lui strungar și necăsătorit. Cu meseria, zice tatăl, treaba e clară, profesie strașnică și bine plătită, la fel de clară e și problema stării civile, căci tînărul Paul și-a pus în gînd să se însoare c-o romîncă, o cheamă Elisabeta Vlad și e tricoteză, iar părinții și-au dat acordul, cu bucuria de care se însoțesc asemenea evenimente. Într-un fel, glumește Bella baci, e bine că Paul se însoară acum, ca să nu-mi pierd exercițiul, asta vrînd să însemne că Adalbert Kalmar a mai jucat la o nuntă, căsătorindu-și fiica, de asemenea Maria și de asemenea tricoteză, cu Iosif Nagy. De la primărie, Maria Nagy s-a dus la casa ei, la bloc, în cartierul Nucului, dar părinții își văd fata de cel puțin două ori pe zi, la intrarea și la ieșirea din schimb, ca și pe soțul ei, dealtfel, fiind clar că, la „Unitatea", meseria de om al muncii la mașina de tricotat e și una de familie, transmisibilă, din tată-n fiică și, speră Bella baci, în nepot.

OVIDIU IOANIȚOAIA ■

Köszegy Margit:

„Toate acestea şi multe altele mă fac să mă simt acasă şi folositoare"

Köszegy Margit s-a născut la 11 martie 1902 la Sighetu Marmaţiei. Artistă emerită din anul 1963. Decorată cu Ordinul Muncii, cu Ordinul Meritul cultural. De-a lungul carierei sale artistice de 55 de ani a interpretat numeroase roluri în opere, operete, piese de teatru. În prezent continuă să joace pe scena Teatrului naţional din Tîrgu Mureş.

— Cît o să dureze interviul ?

— Depinde. Însă ţin să remarc pentru început că sînteţi foarte punctuală. Aţi sosit exact la ora la care ne-am fixat întîlnirea.

— La 77 de ani nu-mi pot permite să pierd nici un minut.

— Köszegy Margit, vă propun să vedem ce cuprind aceşti 77 de ani.

— Ce să cuprindă ? De toate. Viaţă. Şi mai dulce, şi mai amară. După ce am luat bacalaureatul, am urmat doi ani la medicină. La Cluj.

— La medicină ?

— De ce te miri ? Chiar acolo. Însă la 45 de ani tatăl meu, care era judecător, a murit. Mama a primit o pensie din care să-şi întreţină cei patru copii. Dar peste doi ani s-a stins şi ea. A trebuit să renunţ la medicină. Am început să lucrez la judecătoria de ocol. Eram capul familiei şi eram nevoită să-mi întreţin fraţii. Paralel am urmat şi cursurile Facultăţii de drept. Încă doi ani. Însă am fost mutată cu serviciul la Moci, lîngă Cluj. Nu m-am dus acolo. Ca să ne cîştigăm pîinea, am închiriat o cameră unei studente de la teatru. Aceasta i-a spus directorului Operei maghiare, Jenő Janovics, că ştiu să cînt la pian şi din gură. Acesta m-a ascultat şi m-a şi angajat. Acum 55 de ani, la 27 aprilie, am apărut ca soprană de coloratură în **Carmen**. La puţin timp după aceea aveam să cînt alături de Traian Grozăvescu în **Cio-Cio-San**.

— Surprinzător început de carieră.

— Ce o să urmeze o să te mire şi mai mult. Pentru că peste cîţiva ani aveam să devin primadonă la Operetă. Am cîntat în operete de Kalman, Lehar, Strauss... După 22 de ani de operă şi operetă, am venit la Tîrgu Mureş, unde luase fiinţă un teatru în limba maghiară. Am jucat în piese de Gorki — **Vassa Jeleznova, Egor Buliciov şi alţii**, - **Azilul de noapte**, de Tolstoi — **Puterea întunericului**, de Shaw — **Profesiunea doamnei Warren**, de Kiriţescu — **Gaiţele**, de Muşatescu — **Titanic vals**, de Sütö András.

— Jucaţi şi acum într-o piesă de Albee. E o longevitate în carieră la care nu ajung mulţi. Vă mărturisesc că nu v-am văzut niciodată pe scenă. Dar am auzit că atunci cînd dumneavoastră vă faceţi apariţia în faţa publicului sînteţi primită cu ropote de aplauze. Sînteţi foarte iubită de spectatori, Köszegy Margit. Cum vă explicaţi acest lucru ? Pentru că sînteţi cea mai remarcabilă personalitate feminină din teatrul maghiar din România ?

— Poate că sînt iubită de mulţi oameni deoarece ei cred în ceea ce spun şi fac eu pe scenă. Nu mi-aş permite niciodată să-i mint. N-am subestimat niciodată publicul. Nu m-am crezut niciodată mai presus decît semenii mei. Întotdeauna am dorit ca arta mea să le ajute să trăiască mai cinstit şi mai înţelept. Să-i facă mai buni şi să-i apropie. De aceea visez să pot juca pînă la ultimele clipe ale vieţii.

— Înţeleg deci că dumneavoastră credeţi în puterea teatrului, a artei în general, de a influenţa societatea.

— Teatrul nu este un simplu divertisment, un mijloc de petrecere agreabilă a timpului. A-ţi închipui că arta nu are un ecou mai adînc în cugetul şi sensibilitatea oamenilor înseamnă a trişa. Efectele unei reprezentaţii nu le poţi măsura cu aparatele, nu le poţi determina exact şi uneori nici măcar nu sînt vizibile imediat. Greşesc deci şi cei care aşteaptă ca imediat după vizionarea unei piese toţi spectatorii să devină mai buni, ca printr-un miracol. Arta lucrează mai subtil şi în timp. De aceea să-i veghem cu grijă destinul şi să-i încurajăm pe cei care o slujesc cu devotament şi sinceritate. În societatea noastră socialistă există condiţii pentru acest lucru. Să ne aducem aminte cum era privit actorul în trecut. Nu era luat în serios niciodată. Era socotit ca un obiect de amuzament, aplaudat, fără discuţie, însă cu condescendenţă. În viaţa socială el n-avea nici un rol. Astăzi însă cuvîntul lui, la noi în România, este ascultat cu mult respect. Eu am fost timp de 21 de ani vicepreşedinta comisiei de femei. A fost un minunat prilej de a intra în contact cu oamenii şi altfel decît într-o sală de spectacole. Am avut bucuria că am intervenit în destinul lor încercînd să le rezolv problemele. Dar cred că am discutat destul.

— Încă nu. Aveţi faima unui om bun şi sincer. Al cărui cuvînt nu poate fi pus la îndoială de nimeni. Este emoţionant ca la 77 de ani să ai satisfacţia să fii atît de respectat, aşa cum sînteţi dumneavoastră. Deşi n-aţi făcut nimic special pentru asta şi aţi trăit pur şi simplu modest şi cinstit. M-ar interesa părerea unui astfel de contemporan al meu despre istoria pe care a trăit-o. Ce v-a impresionat cel mai mult din toţi aceşti ani ?

— Am trăit evenimente cumplite, care ţin de partea de întuneric a vieţii. Cele două războaie mondiale nu pot să-mi fie şterse din memorie cu nici un chip. Aş putea să-ţi povestesc la nesfîrşit scene de groază pe care le-am văzut sau le-am auzit. La fel de bine ţi-aş putea spune şi despre marea bucurie pe care am simţit-o toţi cînd ţara noastră, România, s-a eliberat de sub fasciști. A fost un moment înalt pe care nici un cuvînt nu este în stare să-l cuprindă exact. Dar dacă ar fi vorba să aleg din tot ce am trăit, aspectul cel mai impresionant acesta ar fi, fără îndoială, viaţa noastră de azi. Iubesc această linişte din ţară şi această stare normală a existenţei noastre demne şi libere. Îmi dau lacrimile cînd mă gîndesc că pe întregul pămînt românesc e pace şi oamenii îşi văd de treburile lor, de bucuriile şi necazurile lor necazuri, fără a cunoaşte nici un sentiment de suspiciune, de frică. E minunat să ştii că în fruntea ţării tale se află un om care se străduieşte pentru interesul omenirii, ca să fie pace în lume. Nu mă pricep eu prea bine la politică, sînt un simplu om, dar sînt lucruri pe care le simţi şi fără a fi un mare specialist. Ştiu că azi, în România, se petrec fapte mărete. Aşa încît, ceea ce mi se întîmplă mie s-ar putea să fie neimportant. Dar tot eu îmi zic că e important şi un lucru mărunt în aparenţă şi obişnuit, cum este acesta, că am primit o locuinţă. Sau că am fost în Iugoslavia, deşi nu aveam nici un rol în piesele cu care teatrul pleacă în turneu. M-a emoţionat extraordinar modul cum am fost sărbătorită atunci cînd am împlinit 50 de ani de carieră teatrală. Şi faptul că am fost răsplătită cu titluri şi ordine. Şi mai zic că nu, nu se poate să nu fie tulburător că mi se permite la 77 de ani să muncesc în continuare, deoarece mă simt încă în putere. Toate acestea şi multe altele mă fac să mă simt acasă şi folositoare.

— Totuşi, nu vă nemulţumeşte nimic ?

— Ba da. De pildă, am o mare ciudă pe cei care caută să-i învrăjbească pe oamenii acestui pămînt românesc. Eu nu pot concepe aşa ceva. M-am născut pe meleaguri maramureşene şi am trăit încă din copilărie printre cetăţeni de diverse naţionalităţi. Educaţia pe care am primit-o şi ceea ce am văzut în jurul meu mi-a interzis să am porniri şovine. Mai tîrziu, cînd eram la vîrsta măritişului, mi s-a făcut curte şi de tineri români, şi de maghiari, am mers cu ei în societate şi niciodată n-am simţit că trebuie să-i diferenţiez după altceva decît după calitatea lor morală. Dealtfel, soţul meu, Borovszky Oszkár, era de origine poloneză. Cred că azi, în condiţiile noastre din ţară, problema naţională este rezolvată în modul cel mai just şi nu poate să devină cu nici un preţ o temă de discuţie şi discordie. Dealtfel, în cercurile mele de prieteni din Tîrgu Mureş nici nu discutăm despre asta pentru simplul motiv că n-am avea de reproşat nimic nimănui.

— Fără îndoială că drumul dumneavoastră s-a intersectat cu cel al unor mari personalităţi din viaţa noastră politică şi istorică.

— Dacă a strînge o mînă înseamnă a cunoaşte un om, pot spune că am cunoscut mulţi oameni de seamă din istoria noastră. M-a impresionat mult dr. Petru Groza.

— Care socotiţi că sînt anii cei mai frumoşi din existenţa dumneavoastră ?

— Cei din tinereţe. Deşi cîteodată trăiam greu de tot, şi nu aveam nici măcar salariu. Iar oamenii trăiau — aşa cum avea să se dovedească în foarte scurt timp — într-un vis roz, amăgitor, din care avea să ne smulgă războiul. La fel de frumoasă mi se pare şi această perioadă petrecută la teatrul din Tîrgu Mureş, unde am întîlnit o atmosferă de lucru efervescentă şi eficientă. Am avut norocul să am colegi ca Tompa Miklós, maestru emerit al artei, Kovács György, artist al poporului, Szabó Ernő, Delly Ferenc sau Mihai Gingulescu, Livia Doljan, Alexandru Făgărăşanu. Nu numai colegi, ci şi prieteni. Ca şi directorul teatrului, Dan Alecsandrescu. Acum însă chiar cred că am putea încheia discuţia.

— Încă puţin. Aţi afirmat că omenirea a trăit într-un vis roz. Într-o iluzie pe care războiul avea să o spulbere cu brutalitate. Dar nu credeţi că acea catastrofă din viaţa umanităţii ar fi putut fi evitată ?

— Desigur. Iar forţele progresiste au acţionat ca să stopeze acel flagel. Însă ele n-au avut cîmp liber de desfăşurare. Auzeam în acea vreme deseori de comuniști, care erau închişi tocmai pentru că se opuneau planurilor de tîrîre a omenirii într-o acţiune fără speranţă.

— Aţi trăit şi aţi cunoscut multe de-a lungul vieţii. Un filozof spunea că problema fundamentală este aceasta : viaţa merită sau nu trăită ? Dumneavoastră ce răspuns aţi da ?

— Am să-ţi răspund pe ocolite. Eram într-un turneu la Cluj-Napoca. După spectacol a venit la mine în cabină o colegă de-a mea de la medicină, pe care n-o mai văzusem din facultate. Ea m-a întrebat : ai regretat vreodată că n-ai urmat mai departe medicina ? I-am răspuns că în calitate de actriţă maghiară din România am primit tot ceea ce am visat. Revenind la întrebarea dumitale, ţin să spun din tot sufletul şi cu toată sinceritatea că da, viaţa merită să fie trăită şi că nu regret nimic, deşi m-am izbit şi de multe greutăţi, ca am ajuns să număr atîtia ani.

— Îmi pareţi — şi chiar aşa mi s-a confirmat că este — un om bun. De ce vă place atunci să interpretaţi mai mult roluri negative ?

— Aceste roluri sînt mai expresive.

— Mie mi se pare că sînt mai uşor de jucat.

— Nu-i aşa.

— Dar cum vă descurcaţi la 77 de ani? Ştiu că nu aveţi copii.

— Am obiceiul să iau în gazdă cîte un student la medicină. Îl găzduiesc în mod gratuit. Iar el are grijă de mine atunci cînd mă îmbolnăvesc.

— Vă interesează ce lume urmează după dumneavoastră ?

— Cum să nu ? Şi mă gîndesc întotdeauna cu tristeţe că pe alte meleaguri tinerii, copiii cunosc o viaţă plină de greutăţi, plină de nesiguranţă. Că acolo domnesc şomajul, foametea, sărăcia, neştiinţa de carte. Visez o lume a viitorului în care aceste lucruri să nu mai existe, în care toţi să se bucure fără nici o opreliste de bunurile vieţii. Şi mai visez clipa în care nimeni nu va mai jigni pe nimeni, clipa în care cel mai puternic nu-l va mai umili pe cel mai slab şi bunătatea şi cinstea vor triumfa pe întregul pămînt.

Acum însă chiar că am obosit şi ar fi bine să ne oprim aici.

GEORGE ARION

Cuget, deci exist

Semnul experienţei

Filozofii din toate timpurile şi, îndeosebi cei din secolul nostru au scris, discutat şi răsdiscutat despre ceea ce este experienţa. În acord cu poziţiile lor de principiu ei au atribuit nenumărate sensuri acestui termen. Unii dintre ei au mers atît de departe încît au făcut din experienţă conceptul cheie al filozofiei. În limbajul cotidian cuvîntul respectiv este folosit destul de des, deşi nu se poate spune că în acest caz el păstrează rigorile şi, uneori, nebulozităţile proprii diverselor orientări filozofice. Dealtfel, el nici nu are aici funcţia gnoseologică a unui concept deosebit de abstract şi foarte general. În vorbirea de zi cu zi el are semnificaţii determinant pragmatice legate de comunicarea şi participarea oamenilor în şi la variatele acţiuni economice, politice, culturale etc. ce constituie ceea ce Marx numea viaţa lor reală. Mai mult decît atît, în limbajul curent experienţa s-a detaşat valoric devenind un cuvînt care impune respect, oarecum de aceeaşi talie ca ştiinţa.

Nu ne propunem să discutăm toate înţelesurile experienţei din cadrul comunicării şi acţiunii în care sîntem implicaţi tehnic. Am vrea să ne oprim doar asupra unui singur sens de bază avînd, poate, cea mai largă circulaţie. Este vorba de situaţia în care ca este considerată un atribut sau o valoare a unui subiect, fie el individ sau grup de indivizi. Întîlnim frecvent asemenea formulări : „X este un tovarăş cu experienţă", „deşi are o serie întreagă de calităţi, tovarăşul Y încă nu posedă experienţa necesară", „secţia cutare din întreprinderea Z este un colectiv cu o experienţă" ş.a.m.d. Pe baza unor aprecieri de acest gen se fac deducţii axiologice urmate de decizii, nu rareori decisive pentru situaţia celor la care ele se referă ca subiecţi : „X avînd o experienţă bogată poate fi promovat", „Y nu are experienţa cuvenită pentru a face faţă sarcinii ce i s-ar putea încredinţa", „colectivului Z i se poate încredinţa misiunea cutare deoarece are o îndelungată experienţă" etc. Propoziţii de acest tip pot fi găsite cu miile în dosarele oamenilor, în aprecierile anuale sau ocazionale, în şedinţe, pe panourile de onoare, în gazetele de perete, în presă. S-ar părea că aceste aprecieri şi deducţii nu conţin nici un element de ambiguitate şi că sînt „juste" sau „principiale". La o judecată mai atentă, oricît ar părea de paradoxal, ele pot lăsa un loc, am putea spune extrem de periculos, superficialităţii, rutinei şi arbitrariului, cu repercusiuni nefaste asupra angajării plenare a oamenilor în procesul construirii noii societăţi, a organizării şi conducerii ei.

Deficienţa fundamentală a judecăţilor respective rezultă din aceea că experienţa este considerată ca fiind valoarea în sine, absolută, cînd, de fapt, ea este o valoare relativă. Un individ sau un colectiv are experienţă în raport cu ceva sau faţă de cîteva forme de activitate şi nu o experienţă universală. Deşi există elemente de generalitate, comune diferitelor tipuri de activitate, acestea au, în acelaşi timp, specificul lor. În mod obişnuit eficienţa şi eficacitatea lor nu depind atît de ceea ce le aseamănă, ci, mai degrabă, de ceea ce le deosebeşte. Experienţa este un fapt care, în mod logic, este legat temporal de trecut. Nu poţi avea o experienţă viitoare, ci doar una anterioară timpului prezent şi a celui ce vine. Cînd sîntem puşi în situaţia de a aprecia pe cineva ca fiind apt pentru o muncă prezentă sau viitoare trebuie, în mod obligatoriu, să ne întrebăm dacă el are un anumit fel de experienţă şi anume una cu deschideri spre ceea ce este nou, faţă de solicitările probabile ale zilei de mîine. Apoi, experienţă înseamnă nu numai că cineva a lucrat timp îndelungat într-un anumit domeniu. Se pune întrebarea, care a fost atitudinea lui faţă de munca pe care a desfăşurat-o : a efectuat-o rutinier, 100 la sută conform cu ceea ce i s-a spus sau a încercat şi a reuşit să se depăşească, prin cunoaştere, pe sine, să potenţeze posibilităţile maşinilor, să sporească gradul de utilizare a materiilor prime, să reducă consumul de energie ?

Rezultă din toate acestea că avem obligaţia cetăţenească, patriotică şi partinică să punem sub semnul întrebării Majestatea sa cuvîntul experienţă şi să precizăm ceea ce el nu de puţine ori desemnează în mod vag. Trebuie să ştim că experienţa, dacă este privită cu responsabilitate, comportă, cu obligativitate, cerinţa de a fi interogată asupra calităţii ei. Altfel, vom putea avea cazuri dramatice cînd oameni cu experienţă bogată vor eşua lamentabil şi distruge iresponsabil avuţia naţională, nu vom utiliza în mod corespunzător rezultatele ştiinţei, pe care o denumim în alt context o forţă de producţie, nu vom da curs noului deplin care întotdeauna este într-o anumită măsură în discordanţă cu experienţa fie ea cît de extraordinară în dimensiuni, nu vom folosi adecvat disponibilităţile reale şi pregătirea efectivă a oamenilor.

ACHIM MIHU

Recolta — din zori pînă-n noapte

„Noi avem un semn: cînd ni se promit patru maşini la preluat, cu siguranţă vine doar una"

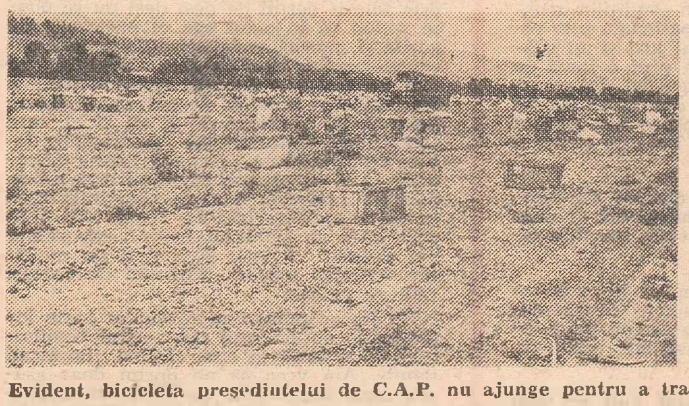

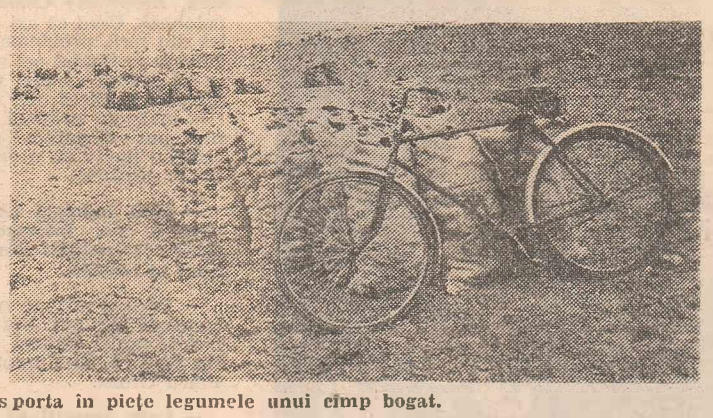

Evident, bicicleta preşedintelui de C.A.P. nu ajunge pentru a transporta în pieţe legumele unui cîmp bogat.

Ne-am propus la ceasul fierbinte al stringerii recoltei, un scurt raid în judeţul Braşov — în comunele Vulcan, Cristianu şi oraşul Codlea — pentru a înregistra, starea recoltatului. Deci, cum se string cartofii şi legumele, cum se face transportul lor de la cîmp, cum se pregăteşte pămîntul pentru viitoarele lucrări agricole.

C.A.P. Vulcan. Din cele 880 de familii, cîte trăiesc în satul de reşedinţă, 400 de oameni ies zilnic la recoltatul legumelor, le recoltatul şi sortatul cartofilor. Vin femei şi copii, elevi şi studenţi aflaţi în vacanţă. În ziua vizitei noastre, numai la sortatul cartofilor se aflau 120 de oameni. Printre ei, Paulina Tismănar, cu cele două fete, Monica şi Paulina, Ana Rişnovean cu Teofil, elev în clasa a şasea, şi Luminiţa, elevă în anul trei la liceu, Martha Roth şi Ute Roth, studentă la filologie la Cluj-Napoca. Ioan Băieşu, secretar al consiliului popular, spune: „Forţă de muncă avem, oamenii nu aşteaptă să-i chemăm de două ori, mîine, poimîine vin şi elevii, organizat, cu şcolile, problema însă este alta".

Într-adevăr, problema este alta. De pildă, cartofii sînt recoltaţi şi sortaţi, dar zac pe cîmp. 400 de tone de cartofi pentru consum erau uitaţi de Agrocoop care nu mai trimisese maşini de trei zile. „Lucrurile sînt ceva mai complicate, afirmă primarul comunei, Stelian Ioana. Discuţia este veche. Agrocoopul, care are relaţii comerciale cu toată ţara, ar trebui să ne indice din timp beneficiarul. Ani la rînd aşa am lucrat. Uitaţi ce producţie mare se află pe cîmp, ca să nu mai vorbesc de calitatea cartofilor. Există o teorie a celor de la Agrocoop. Ei spun că beneficiarii trebuie să se prezinte la preluat la 1 octombrie şi chiar mai tîrziu. Iată însă că anul acesta am început culesul mai devreme, şi se vede clar, preluarea cartofilor s-a făcut şi se face greoi. Mai mult, noi am lucrat la cules şi sortare şi atunci cînd ploua, am pus cartofii în saci şi i-am transportat cu mijloacele noastre pînă la şosea ca să poată intra camioanele Agrocoopului. Dacă plouă din nou, putrezesc sacii pe cîmp".

La legume situaţia este aproape aceeaşi. Castraveţii s-au depreciat şi au fost daţi la animale. Cam 10 tone. Iar o mare cantitate de ceapă stă în cîmp de aproape două săptămîni. Aproximativ 140 de tone. Vicepreşedintele C.A.P., Ion Gros, ne spune că, de fapt, greutăţile sînt mai multe şi nu se referă doar la căratul cepei de pe cîmp. „Şi lăzile sînt o problemă. Ţinem ceapa în saci de plastic şi, tot zăcînd aici, se strică. Agrocoopul ne promite maşini şi nu se ţine de cuvînt. Noi avem un semn: cînd ei spun că ne trimit patru camioane, ştim sigur că vine unul singur. E drept că de două, trei zile au venit cîte două camioane, dar nu pot ridica întreaga cantitate de ceapă. În plus, tot stînd în saci de plastic, ceapa îşi cam schimbă aspectul şi Agrocoopul n-o mai ia. Cine-i de vină?"

C.A.P. Cristianu. Aflat la numai cin kilometri de C.A.P. Vulcan. Destul pent ca situaţia să fie cu totul şi cu totul c ferită. Preşedintele cooperativei, Ton Cardoş, ne mărturiseşte că singurul luc pe care şi-l doreşte este să poată recol mai repede. „De luni vin şi copiii d vacanţă, ne vor mai ajuta şi oameni muncii din întreprinderi braşovene. Într săptămînă terminăm recoltatul ca să p tem pregăti apoi terenul pentru grîu. ceea ce priveşte preluatul de către IL totul merge strună".

C.A.P. Codlea. Cinci, şase kilometri la C.A.P. Cristianu. Întreprinderea amin tă merge strună doar la Cristianu pentru la Codlea ceapa stă în cîmp. Au ieşit o menii din oraş, cu mic cu mare, au ie oameni ai muncii de la diferite întrepri deri şi cei de la consiliul popular, strîns recolta, au pus-o în saci şi aşteap ILF-ul. „Stăm foarte bine la recoltat slab la preluat, ne informează Ştef Opriş, şeful fermei legumicole. Avem cîmp peste 25 de tone de ceapă ambala în saci şi lăzi de două zile. La varză tuaţia este ceva mai bună deoarece preia la cerere. Dar mai sînt în cîmp, n recoltate, 60 de tone de varză". Totodat cei de la C.A.P. Codlea mai au un neca Ne lămureşte Nicolae Şaramet, preşedi tele cooperativei: „Desigur, lumea ajută. Vin şi elevi, şi oameni ai muncii recoltat. Dar soluţia unui recoltat ritm fără să luăm forţă de muncă din afar este cea a mecanizării. La cereale, mec nizarea la noi este de sută la sută. cartofi, şaizeci la sută. La ceapă ins avem o singură maşină de dislocat ca cînd s-a defectat, a stat trei zile din ca za unei piese. Lipsa pieselor de schin ne-a făcut greutăţi şi la combina de r coltat sfeclă".

Este limpede, ILF-ul nu merge chi peste tot strună, Agrocoopul nici at Desigur, se poate discuta mult şi bine s tuaţia, între producători şi cei care trebu să le preia roadele. Sîntem convinşi că a gumente pentru o situaţie sau alta se g sesc. Dar importantă este recolta şi justificările care nu mişcă cu nimic ca tofii şi legumele din cîmp.

RĂZVAN BĂRBULESCU

SUB CER ACOPERIT — ...ŞI INIMI NEPLOUATE, ŞI ÎNTÎMPLĂRI CARE DESCUMPĂNESC...

Şi în judeţul Ialomiţa, campania agricolă de toamnă a debutat sub semnul unor condiţii meteorologice nefavorabile.

La C.A.P. Roşeţi, bătălia recoltei se poartă cu deosebire în legumicultură. Este drept, la Cioranu, în incinta fermei nr. 1, condusă de tehnicianul Constantin Coleaşe, mecanizatorii Ion Dobrogeanu, Ion Coman şi Vasile Dragnea au intrat adînc în cele 500 ha de floarea-soarelui, dar ponderea forţei de muncă s-a concentrat în ferma legumicolă mixtă a inginerului Viorel Negreanu şi în solarul inginerei Ioana Negreanu. Cei doi specialişti dirijează ceva mai mult de o sută de oameni. Acum, cu concursul nemijlocit al preşedintelui Dumitru Barbu şi al primarului comunei, Damian Vulpe, au fost mobilizaţi în grădini şi solariu peste 260 cooperatori. Maria Aldea, Alexandrina Oprişan, Constantin Simon, Levantia Răgălie şi Mihai Cotleanu sînt cîţiva dintrei ei. La recoltatul roşiilor, echipele lui Ion Ene, Petre Aldea şi George Ghinea realizau o viteză zilnică de circa 20-25 t, cantităţi destinate fabricii de conserve din Feteşti şi oraşelor apropiate, în primul rînd pieţelor bucureştene. Pînă în urmă cu două zile, cînd au descins în grădinile Roseţilor şi elevii liceelor din Călăraşi, au fost livrate fabricii amintite şi pieţelor mai mult de 800 t roşii Mijloacele de transport, cu toate că ni se spune că sînt suficiente, nu prisosesc, dovada constituind-o faptul că, deşi timpul s-a îndreptat şi autocamioanele nu se mai cer trase cu tractoarele la şosea, rămîn uneori pe cîmp, de la o zi la alta, peste 30 t tomate. De asemenea, nu putem să nu înregistrăm o nedumerire a producătorilor: în condiţiile în care eforturi şi rezultatele lor nu pot fi contestate, este greu de priceput de ce au lipsit timp de mai multe zile tomatele de pe piaţa şi din magazinele Călăraşilor, aflate în imediata lor apropiere. Centrul de legume şi fructe local este dator să ofere aici un răspuns...

Înainte de a ne despărţi de cooperatorii din Roşeţi, este de datoria noastră să amintim faptul că bătălia recoltei, la ora aceasta, se poartă şi în spaţiul plantaţiilor viticole. Inginerul Viorel Negreanu chiar ţine să sublinieze aportul deosebit al şefei de echipă Lina Iorga, secondată de Zamfir Minea şi Emilia Poenaru, care şi-au mobilizat totalitatea familiilor pentru a putea face faţă sarcinilor ce le revin. Dealtfel, preşedintele consiliului unic agroindustrial, Dumitru Constantin, ne asigură că aceeaşi emulaţie îi animă şi pe cooperatorii din Modelu şi Călăraşi, pe mecanizatorii staţiunii de maşini agricole condusă de inginerul Dumitru Şerban, pe toţi lucrătorii celor trei întreprinderi agricole de stat — Roseţi, Călăraşi, Mircea Vodă — din jurisdicţia sa.

În tarlalele în care vegetaţia porumbului s-a dovedit întîrziată, pentru grăbirea coacerii s-au întreprins măsuri de tăiere a lujerului pînă la primul nod deasupra ştiuleţilor şi de depănuşare a acestora. Se află în situaţia aceasta 220 ha la I.A.S. Mircea Vodă (ferma 12) şi 135 ha la I.A.S. Roseţi (ferma 7). Alţi 700 de oameni, numai la I.A.S. Mircea Vodă, sînt deja antrenaţi în culesul manual sau în retuşarea culesului mecanic întreprins de combine. Şi nu este mai puţin adevărat că, dincolo de toate, grijile mari ale lui Dumitru Constantin se conturează tot în legătură cu legumicultura.

La varză timpurie, consiliul său a avut în plan livrarea a 160 t şi a livrat 212 t; au fost livrate 130 t cartofi timpurii peste plan; însă, iată, s-a recoltat prea puţin d cele 525 t de varză de vară plani cate. Cu atît mai mult cu cît tr versăm o campanie strînsă, pe m chie de cuţit.

Şi tocmai în aceste împrejurăr cînd lupta dintre om şi natură poartă contracronometru, corp corp, ogoarele acestui consiliu neşansa să traverseze şi întîmpl nedorite: la I.A.S. Mircea Vo 780 ha de porumb şi 60 ha de s au fost inundate. Cuvîntul neg jenţă pluteşte în aer, dar cei care am stat noi de vorbă se str duiau să mute discuţia pe teren catifelat al unei cazuistici învăl toare. Despre ce este vorba, fapt? O parte din ogoarele co siliului Roseţi fac parte din sist mul de irigaţii Călăraşi, întins 12 000 ha. În zilele secetoase ca au premers ploilor lunii august vederea ridicării aportului freat s-a pompat apă în toate canale sistemului. Apoi s-au declanş precipitaţiile amintite, s-au prod inevitabile infiltraţii, fermele p cicole din vecinătate s-au dedat ele la un şir de manevre riscan şi, iată, recolta de pe 840 ha află pe pragul de a fi compromis Desigur, ar fi trebuit evacuată primul rînd apa din canale, cu to te mijloacele disponibile. Cu toa acestea, din cele 6 motopompe d sector, au funcţionat numai 3, di tre care una intermitent, grevate ele de restricţii între orele 20— Asupra celorlalte 3 se conveni mai demult să nu funcţioneze, pe tru a se economisi energie electr că şi, deşi calamitatea bătea uşă, nu s-a atins nimeni de e După părerea noastră este cel p ţin ciudată această concepţie desp economie...

Astfel, în consiliul unic agroi dustrial Roseţi, sub un cer acop rit, din care plouă intermitent, a întîlnit şi inimi neplouate, dar întîmplări care descumpănesc...

MIHAI PELIN

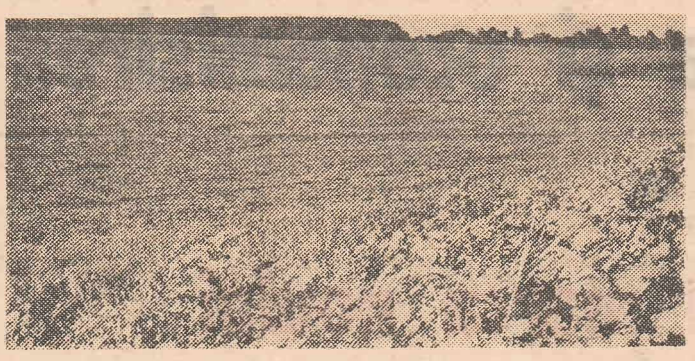

Hectare de pămînt pe care nu crește nimic

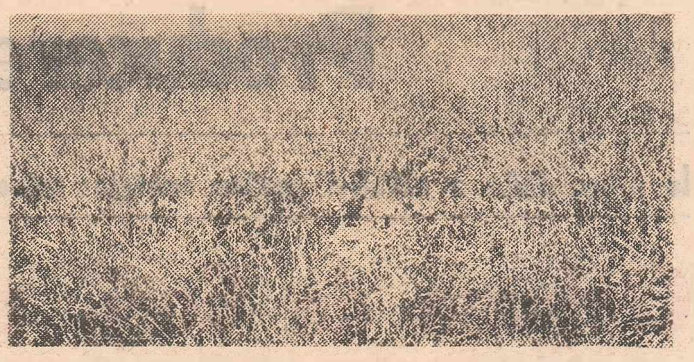

Aici, sub iarba înaltă de cîțiva metri, este cultura cu sfeclă furajeră a celor din comuna Otopeni

Centura agricolă a Capitalei

Pămînt bun așteaptă mîna gospodarului

Legătura dintre Otopeni, comună subrbană Capitalei, și comuna Tunari (Ilfov) e face peste cîmp, pe un drum de țară aralel cu pista aeroportului internațioal. Lungimea drumului — cîțiva kilonetri, suprafața — cîteva sute de hectare. porțiune din acest teren aparține coperatorilor din Otopeni, iar restul — ceor din Tunari.

Duminică de august. Zi toridă. Am icut o plimbare duminicală, insoțit de paratul de fotografiat, pe acest drum e leagă cele două comune.

Pe președintele C.A.P. Tunari, **Gheorghe ăroiu**, îl găsim acasă. Gospodăria îngrită și pusă la punct — cu dragostea țănului care își iubește fiecare palmă de ămînt din bătătură.

— Este un an bun pentru noi — ne oune președintele. Anul acesta ne-am nit cu C.A.P.-ul din Dimieni. Avem o uprafață agricolă, în momentul de față, e peste 1 800 hectare. Astăzi, la gara din erăstrău, ne-a venit un transport de 50 one de îngrășăminte. Pînă la ora 17, u oamenii, le-am dat gata.

— Tovarășe președinte, vă rog în mod biectiv să priviți de data aceasta în urtea vecinului, adică la C.A.P. Otopeni, și să ne spuneți dacă vă place cum este ospodărit pămîntul din această zonă.

— Nu. Și vă spun de ce. Să începem u prima porțiune de teren unde cei de C.A.P. Otopeni au cultivat sfeclă fuajeră. Sfecla nu a fost rărită la timp și u a fost săpată decît o singură dată. Nu -a executat nici sapa oarbă. Așa că porunea cultivată cu sfeclă este năpădită e buruieni. Noi avem cultivată o porune de 12 hectare și preconizăm o reoltă de peste 50 de tone la hectar. Terenul celor de la C.A.P. Otopeni este mult nai bun decît al nostru. S-au terminat lucrările de drenare, așa că pe el u bălțește apa. În schimb nu au cosit ucerna decît o singură dată — noi de ouă ori, iar pînă la toamnă o mai coim o dată. Mai este o problemă : lîngă ara din Otopeni sînt cultivate 25 hecare cu in. Pînă la ora aceasta trebuia erminat recoltatul.

Ceea ce mă intrigă sînt drumurile. Sînt nai late ca o autostradă. La intrarea în omună există o livadă cu pruni. Au dat e mult în copt. Dar nu se poate intra a cules din cauza bălăriilor care sînt nalte cît omul.

— Tovarășe președinte Gheorghe Băoiu, acum să ne întoarcem și să privim n gospodăria dumneavoastră. De ce stă rosit atîta teren ? De ce nu s-au strîns paiele de pe întreaga suprafață ? De ce înt bălării și scaieți pe toată marginea drumului ?

— Inginerul șef, Constantin Stănescu, nu dispus erbicidarea terenului la timp și cum trebuie. De aceea o suprafață destul de mare a rămas cu scaieți. Este adevărat că nu s-au ridicat paiele de pe 35 hectare fiindcă nu am avut sîrmă pentru a le balota.

Desigur, președintele C.A.P. Tunari a văzut mult mai repede și mai ușor aspectele critice din ograda vecină. Adevărul este că sute de hectare de pămînt, între pădurea Băneasa și pista aeroportului Otopeni, stau nefolosite. Aflăm că multi cetățeni ai comunei au vrut să care paiele, să le transporte în acord global, dar nu s-a ajuns la o soluție acceptabilă și astfel paiele putrezesc pe cîmp.

Un alt aspect îl aflăm de la Gheorghe Ungureanu, strada 30 Decembrie, care își are casa la marginea comunei :

— În interiorul comunei sînt multe parcele de pămînt ce stau nefolosite. Lîngă mine sînt două : una de un hectar, cealaltă ceva mai mică. Cîțiva ani, am muncit una dintre ele în acord global. Am pus acolo de toate. Acum acest teren, ca și multe altele, este plin de buruieni.

Gheorghe Ungureanu are dreptate. Zeci de hectare de pămînt stau încă nefolosite. Este mai mult decît o risipă ! Este o probă de crasă și păguboasă nepăsare față de această avuție a noastră — pămîntul. Exact ca într-o mare uzină — cînd nu se îndeplinește planul, toți cei care se fac vinovați trebuie să răspundă în fața colectivității, și aici, la Otopeni și Tunari, trebuie să se petreacă același lucru. Cine se face răspunzător de risipa acestui pămînt ?

SORIN POSTOLACHE ■

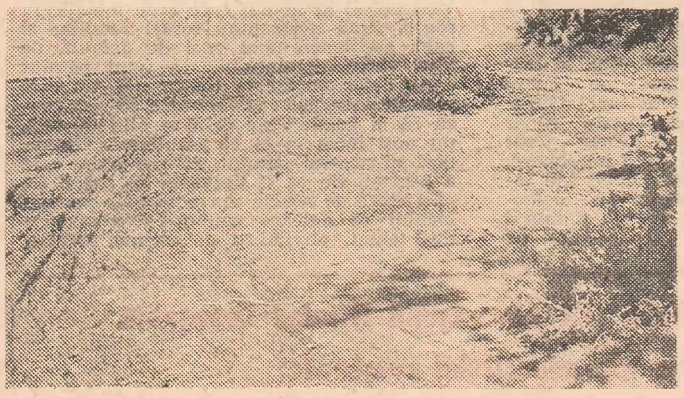

Drumuri late cît o autostradă

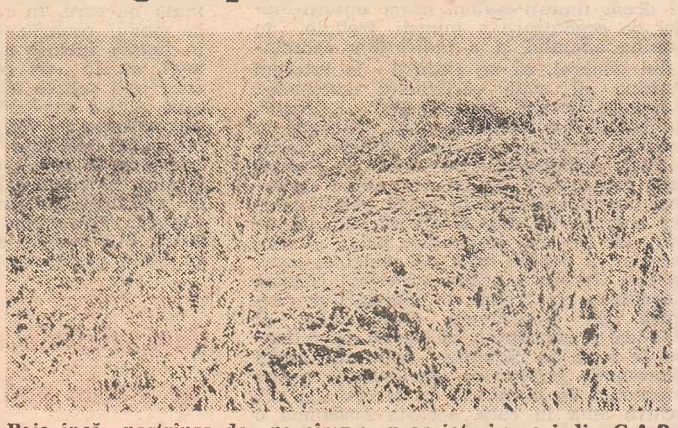

Paie încă nestrînse de pe cîmp ; proprietari : cei din C.A.P. Tunari

OPINII

O STARE DE LUCRURI INACCEPTABILĂ : DOPAJUL PRIN MEDITAȚII

Începem prin a numi, fără nici o introducere, obiecul intervenției noastre : proliferarea, incredibilă, a dopajului intelectual prin meditații. Începînd de la reapta întîia liceală și pînă la examenul de admitere n facultate, prin urmare timp de 5—6 ani (pentru a pătrunde în clasa a IX-a meditațiile încep cu cel puin 1 an înainte), părinții cheltuiesc sume considerabile, acrificîndu-și concedii, renunțînd la multe lucruri, neglijînd restul copiilor pentru ca cel vizat de examene ă poată face față. Și, de cele mai multe ori, în zadar, pentru că numărul locurilor e mult mai mic dect al candidaților meditați, de cei nemeditați să nu nai vorbim. Nu e de mirare, aceia din păturile sociale și profesionale care-și îngăduie asemenea sacrificii -au de obicei mai mult de un copil, cel mult doi. Orice tatistică demografică poate demonstra acest lucru. Astel că gratuitatea învățămîntului nostru, garantată de legi, este grav lezată de o asemenea stare de lucruri. Într-un anumit sens am putea susține, fără exagerare, că, pentru inerii care vor să străbată cu succes treptele învățămîntului liceal și să intre în cel superior, pentru disciplinele de examen ale fiecărei trepte, pregătirea lor se face într-o nai mare măsură pe calea unui învățămînt particular decît pe băncile școlii, ceea ce este cu desăvîrșire intolerabil. O anchetă, la care să se răspundă cu sinceritate, ar dovedi că aproape nu există elev la liceele mai „pretenioase" din București (situația trebuie să fie aceeași și în provincie), cum ar fi Lazăr, Cantemir, Bălcescu, Mihai Viteazul etc., care să fi luat examenele fără meditatori externi. Directorul unui asemenea liceu, complimentat într-o anumită împrejurare pentru nivelul ridicat al claselor, a răspuns cu dezarmantă sinceritate (reproducem aproape extual) : „Meritul nu e al directorului, nici al corpului profesoral. Nivelul școlii își are explicația în faptul că la noi aproape toți copiii sînt meditați la domiciliu și se creează astfel un ridicat spirit competitiv". Succesul la olimpiade este asigurat în bună măsură de aceeași practică la domiciliu. Evident, sînt școli, frecventate de copii fără veleități (de fapt veleitățile sînt ale părinților), unde obiceiul meditațiilor particulare se practică rar, fără a fipsi, desigur. Cîți dintre acești copii reușesc să intre însă în învățămîntul superior, pentru care începe de fapt marea bătălie cu 5—6 ani înainte? Aceasta este marea problemă, cu grave consecințe etice, sociale etc. Avem în față o statistică a celor admiși, în acest an, la Facultatea de limbă și literatură română. Iată, mai întîi, o constatare de ordin, să spunem, geografic ; dintre cei 48 de admiși, 43, adică circa 90% sînt din mediul urban și anume : 29 din București (peste 60% deci), 3 din Tîrgoviște, 2 din Ploiești și cîte unul din : Fetești, Săvinești, Buzău, Pitești, Arad, Brașov, Galați, P. Neamț, Tulcea, 5 dintre ei (circa 10%) au domiciliul în mediul rural (după cum declară) dar 2 au absolvit liceul din București, 2 la Cluj-Napoca și Sibiu. Nu comentăm cifrele. Iată, acum, o constatare privitoare la profesia părinților : 16 (peste 33%) sînt fii de funcționari (contabili, economiști, juriști, ziariști etc.), 9 sînt fii de muncitori (electricieni, șoferi, paznici, șefi depozite — se specifică la unii, la alții numai atît : muncitor), 5 sînt fii de militari, 4 de ingineri, 3 de profesori. În fine, între cei 48 de norocoși, un fiu de țăran (C.A.P.), cu precizarea că a absolvit în București, la Liceul „Matei Basarab". Iată prin urmare o statistică în flagrantă contradicție cu poziția reală, cu atitudinea societății noastre față de producătorii direcți ai bunurilor materiale. Numărul restrîns al fiilor de țărani la filologie este, după opinia mea, cel puțin deocamdată, și în dauna culturii naționale, dat fiind că din mijlocul satelor s-au ridicat totdeauna eminenți dascăli de limbă română care au cultivat cu atîta dragoste comorile nepieritoare ale spiritualității noastre. Să ne întrebăm, apoi, cine va lumina satele de astăzi, unde este nevoie de multă lumină ? Cei născuți și crescuți în Capitală ? Ne vine greu s-o credem. Știm, din experiența absolvenților de pînă acum, că, după 3 ani de navetism, cu unele excepții, se întorc tot în orașe. Dar ce handicapează pe cei ce vin din mediul rural să candideze și să ia examenul la Facultatea de română ? Evident, mai ales, limba străină la care susțin o probă scrisă și pe care, necunoscînd-o ca acei din mediul urban, mai ales bucureștean, căci la sate n-au avut supraveghetoare sau profesori care să-i mediteze, obțin note minime. Am respins, cu imensă tristețe, tineri de la sate care au obținut note maxime la română, care ar fi putut deveni excelenți profesori de română, pentru că la limba străină au luat note între 1 și 3. Dealtminteri, cum se știe, mulți profesori de matematică ori limbi străine (discipline de examen la numeroase facultăți), între care numeroși pensionari, au devenit, cum sînt numiți, fără ironie, uzine de produs viitori studenți în serie. A le găsi vreo vină este inutil pe dată ce concursurile sînt atît de severe. Sînt și ei părinți, au rude, au deasupra lor o ierarhie profesională, socială, nu se pot eschiva. Și o dată deschisă ecluza inechității, e aproape imposibil s-o oprești. Pierd, nu o dată din această pricină, concursul candidații care obțin medii peste 7,8 sau chiar 9, adică tineri eminenți la materiile de bază.

S-au încercat, ne amintim, soluții de remediere a situației, de reprezentare echitabilă a tuturor categoriilor sociale. S-au produs însă aberații care agravau situația, ajungîndu-se, cu mai mulți ani în urmă, la concursuri de dosare, evident falimentare. În ultima vreme s-a venit cu ideea, năstrușnică, de a nu cere candidaților decît textul manualelor de școală, concursul devenind o competiție de memorie. Ceea ce era în plus ori în afară se penaliza, ajungîndu-se deci la nemaipomenita sancțiune a culpei de a ști prea mult. Ideea în sine voia să înlăture tocmai surplusul de cunoștințe dobîndite prin meditații, dar iată care a fost consecința, dealtfel logică. Oricum, spectacolul profesorului (de universitate sau liceu) urmărind teza unui candidat cu manualul alături, pedepsind pe candidat de a fi folosit nu numai un alt mod de gîndire dar chiar un alt cuvînt decît cel din manual, ni se pare profund deprimant. Căci, dacă se poate uniformiza vestimentația ori programul de lucru, să spunem, este imposibil să uniformizezi ceea ce este, de la natură, individual : gîndirea umană, pe a cărei varietate și complexitate, de la un individ la altul, se întemeiază marile progrese ale umanității. În locul individualităților puternice care împing lumea înainte, eliminate din curs, promovăm mediocritatea în serie, care stagnează mersul societății. Se mai întîmplă, drept consecință, următorul fenomen îngrijorător : tineri, obosiți de dopajul intelectual, intră în facultate fără întreaga capacitate de efort, ieșind, nu o dată, aproape epuizați, începîndu-și astfel profesia la cota cea mai scăzută a randamentului. Nu procedăm oare, mutatis mutandis, ca antrenorul incompetent care obține rezultate doar la antrenamente iar în partida decisivă eșuează ? Rog să se facă o statistică din care să rezulte graficul evoluției cîștigătorilor de olimpiade ori premianților străluciți ai liceelor noastre. Cîți dintre ei au confirmat, devenind savanții ce promiteau a deveni ? Bănuiesc că cifra e neînsemnată. Nu facem, cumva, o muncă de Sisif ?

Cum e de așteptat, chestiunea ridicată de noi a fost dezbătută, uneori, la diverse întîlniri între dascăli, și chiar în presă. Și dacă ea a rămas actuală, cu atît mai grav. Mai totdeauna au fost trase concluzii drastice privind pe cei care dau meditații. Au fost certați și părinții care solicită să le fie meditați copiii, ca și cînd ar trebui să-i lase de izbeliște. Adevărul este că, în condițiile date, o altă alternativă nu există. Meditațiile la școală, făcute cu devotament de profesori, peste norma pentru care sînt plătiți, nu pot da rezultatele așteptate căci clasele sînt neuniforme, numărul elevilor într-o clasă e mare și trebuie depusă o activitate individuală. Meditațiile la domiciliu sînt, în actualul sistem, inevitabile, oricît le vom condamna nu le putem opri. Iată o întrebare la care trebuie să ne răspundem în deplină sinceritate : cîți dintre studenții anului I din universitățile noastre, din institutele de medicină și farmacie, chiar de la Institutul politehnic au intrat nemeditați ? La treapta a doua de liceu situația e aproape similară. Un răspuns exact la această întrebare ar scoate în relief dimensiunea reală a fenomenului de dopaj intelectual, a practicii meditațiilor particulare. Ne putem resemna cu o asemenea situație ? Imposibil. Ce putem face? Mai bine zis ce poate face Ministerul Educației și Învățămîntului care răspunde direct de problema în chestiune și are rolul, încredințat de partid și de popor, să rezolve sarcinile domeniului său în spiritul eticii și echității socialiste ? Dezavantajarea unei părți a tineretului nostru, mai ales cel provenit din păturile muncitoare, excesul de efort inutil, despersonalizant, la care este supus cei ce dorește să reușească la un examen poate să ne lase oare indiferenți ? Pot rămîne indiferenți atîția fii de țărani din acest minister la faptul că sînt atît de puțini fii de țărani în învățămîntul umanist filologic ?

Evident, soluțiile nu sînt ușor de dat. Recunoaștem noi însine că a critica un fenomen este mai la îndemînă decît a-l ameliora. Dar ne vine imposibil să credem că soluționarea e peste putință. Așteptăm, de aceea, nu o alternativă, două, ambigue ori paliative. Poate e nevoie de renunțat, cu curaj, la o parte din programa obligatorie, mai ales că la unele obiecte materia se dublează, se triplează de la an la an, iar disponibilitățile de asimilare ale elevilor sînt aceleași ca acum un deceniu, un secol, un mileniu chiar. Materia cenușie n-a crescut prin progresul disciplinelor și de aceea e nevoie de selecția riguroasă a materiei de învățămînt în așa fel încît elevul obișnuit, nu cel excepțional, s-o poată asimila în clasă, nu să fie întîmpinat de meditator ori supraveghetoare în ușa casei după programul, adesea împovărător, de la școală. Poate e nevoie să vedem cu curaj și luciditate și alte aspecte. Dar, firește, nu putem oferi în această simplă intervenție soluțiile ce trebuie să fie urmarea unor dezbateri și unor adînci meditații, ale unor organe și organisme de profil. Vrem să spunem numai că, în spiritul eticii și echității promovate cu atîta curaj și eficiență de partidul comunist, în numele dreptului la învățătură, asigurat atît de generos de orînduirea noastră, al aspirației de cunoaștere a marii părți a tineretului, asemenea soluții trebuie găsite. Industria meditațiilor, fără precedent în învățămîntul românesc, și nu numai românesc, trebuie, fără regret, desființată, iar școala, pentru care statul pătește atît, să-și consolideze pînă la capăt rolul firesc de instrument unic de instruire și educare.

POMPILIU MARCEA ■

Producerea și economisirea energiei —

În prima linie a bătăliei pentru energie: minerii (II)

Cărbune de Gorj, cu marca noului

(Urmare din pag. I)

veliștii, în ordinea ei firească, construiește, de fapt, o altă ordine, care pare firească. Care, de fapt, chiar astfel trebuie să fie : firească. Sau, după cum ne spune ing. Vasile Ogherlaci, directorul general al Combinatului minier Oltenia, realizări precum cele de la mina Urdari sau cariera Gîrla, fruntașele combinatului, socotite drept unități-etalon, drept unități-model de organizare a muncii, trebuie, în lumina apelului și a indicațiilor secretarului general, să se extindă la întregul cuprins al văii cărbunelui gorjenesc. Adică să devină, pretutindeni, „firești", să devină un model asumat, transpus în cotidian, în viață, la toate minele, transformat, pretutindeni, în punct de plecare spre cote noi. E un „firesc" dictat de înșeși aceste cote, cotele marii bătălii pentru energie, în care Gorjului, cel mai tînăr, dar cel mai impunător bazin al cărbunelui, îi revine rolul de principal combatant. Gorjul, a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu, va trebui, în perspectiva deschisă de Directivele Congresului al XII-lea al partidului, să dea 50 de milioane de tone de cărbune, deținînd astfel supremația producției de materie primă energetică în România. În sarcini „la zi", pentru anul în curs, aceasta înseamnă o foarte rapidă escaladare de trepte, înseamnă, practic, veritabile salturi ale producției : de la 65 000 tone/zi în luna august, la 70 000—75 000 în trimestrul al treilea al anului și la 80 000 spre sfîrșitul anului.

Aici, la sediul Combinatului minier Oltenia, domnește o atmosferă de front. Oamenii din întregul bazin, mineri, specialiști, șefi de unități productive, proiectanți și constructori de mine noi, vin, mereu, cu rapoarte, cu planuri, cu propuneri, cu idei, e un necontenit du-te-vino de oameni ai muncii, de oameni încărcați cu răspunderi, mașinile zboară, telefoanele zbîrnîie, lumina fluorescentă arde pînă-n tîrziul nopții, te crezi într-un comandament de luptă, în nici un caz într-un așezămînt administrativ. La cîțiva pași (le vedem pe fereastră) sînt turnurile-gigant, înalte de peste 200 de metri, ale centralei termoelectrice Rovinari, cea mai mare din România, principala consumatoare, la ceasul de față, a cărbunelui din bazinul Gorjului. Aceste turnuri-gigant, ridicate spre cer ca niște indexuri, sînt, pentru toți, un permanent, un obsedant memento, toți le simt apăsarea, chemarea, porunca, somația, toți știu că sînt acolo, chiar dacă ochii lunecă pe lîngă ele. Ca și la un comandament de luptă, aici, la sediu, nu se întîrzie decît timpul strict necesar pentru transmiteri și receptări de mesaje, pentru luarea unor decizii care privesc întregul front, în rest toți, comandanții de toate gradele, sînt acolo, pe front, lîngă luptători, în acele puncte fierbinți în care se hotărăsc asalturile, înaintările, victoriile. Nu-i o senzație trecătoare, legată de un moment sau altul, ci expresia unui stil de lucru care, atît la nivelul conducerii combinatului cît și la cel al organelor și organizațiilor de partid, se resimte de justele observații ale secretarului general, care, în cuvîntarea rostită la Rovinari, cerea factorilor de răspundere „să închidă birourile și să coboare în rîndul minerilor și energeticienilor, transformînd astfel minele, centralele electrice în birouri de lucru", în prime și ultime fronturi ale asaltului energiei. Se pare (și analiza întreprinsă aici de tovarășul Nicolae Ceaușescu a confirmat-o) că nu lipsa de directivă, de planuri și de programe, nu lipsa de bune intenții au dus la rămîneri în urmă pe frontul cărbunelui, ci o serie de carențe ținînd de stilul conducerii, adică prea multe hîrtii și prea multă abstracțiune care s-au interpus între deziderat și fapta vie. Ceea ce a făcut ca, ades, fapta vie să întîrzie, ceea ce a făcut ca prea multe fapte să se aglomereze (cu riscul de a nu mai încăpea !) pe spații restrînse, pe ultima lună dintr-un trimestru, pe ultima săptămînă a unei luni.

La Gîrla, cea mai mare „mină la zi" din România, priveliștea, în aceste zile, este a unei uzine-gigant, e o aglomerare de utilaje, de la excavatoare de mare capacitate (de dimensiunile unor blocuri de șapte etaje !), de la complexe instalații de foraj la mașini de săpat canale și mașini de rulat benzile transportoare, utilaje cățărate pe dealuri (pe dealurile pe care le mută din loc, ca să ajungă la filonul de aur negru) sau ascunse în văi, un întreg peisaj metalic care arde în soare, halucinant, orbitor, amețitor, dar în care se simt, le simți după cîteva clipe, o ordine clară, un ritm interior foarte precis, foarte decis. Însuși fumul termocentralei din Rovinari, care-i pe-aproape, pare fix, pete înghețate de tuș pe firmamentul zării, îl crezi un defect optic sau o rugină a ochelarilor prin care privești și pe care îți vine să-i ștergi. Secretul succeselor acestei mine (care extrage azi cu 320 de tone mai mult cărbune decît în perioada identică a lui 1978) stă în organizarea muncii, în gradul înalt de folosire a utilajelor, într-o bătălie pentru cărbune (după cum ne spune șeful carierei, ing. D. Țiștea) înverșunată, dar nu disperată, ci urmărită strîns prin termene și etape, cu lecția de tactică în mînă, avînd în vedere și ziua de azi, și viitorul S-au străpuns către viitor (tot ing. D. Țiștea ne-o spune) „căi de acces", formulă pe care, în ce ne privește, o luăm la modul propriu, terestru, observînd că în marea incintă a carierei, în plin prezent, există „căi de acces" moderne, pe care poți merge cu „Dacia" pînă la oricare dintre mașinile cățărate pe culmi sau ascunse în văi. Maistrul Ionel Gîrjabu, șeful echipelor de intervenție (tînăr bacalaureat, deși nu mai e tocmai tînăr la ani), își poate expedia „fără probleme", pe astfel de drumuri, electricienii sau lăcătușii, cînd vreun excavator se defectează. Mai trebuie notat, zice el, și faptul că Gîrla, printr-un efort care n-a fost de colea, și-a construit și și-a echipat ateliere de reparații, astfel că orice piesă care se strică e reparată operativ, pe loc. Uneori, un excavator-gigant poate sta din cauza unui simplu șurub (mă rog, „șurub" e un fel de a zice...) ; dacă n-ai tu însuți un strung, o freză, ești silit să apelezi la Întreprinderea de utilaj minier din Rovinari, adică să întocmești o comandă, să primești repartiție, să aștepți... (Ing. D. Țiștea, pînă mai acum cîteva luni directorul I.U.M.-ului Rovinari, surîde : știe ce știe...) Revenind la sarcinile de viitor (adică la faptul că Gîrla, încă din anul acesta, va trebui să dea o producție de 3,2 milioane tone, așa cum s-a angajat în fața secretarului general al partidului), excavatoristul Emil Rusu, om tînăr, de fel „din zonă", fiu de țăran gorjean, comandantul brigăzii de pe excavatorul 1 400, cel mai mare din carieră, e optimist. „Vă merge bine excavatorul ?", întrebăm. „Ne merg bine benzile", ne răspunde. Benzile transportoare de cărbune (la care e cuplat și excavatorul lui Rusu, ca toate excavatoarele carierei, benzi care, de fapt, decid, printr-un sistem de reciprocă interconditionare, însuși lucrul excavatoarelor, o oprire a primelor înghețîndu-le automat pe ultimele) merg, ni se spune, ca unse, ele fiind, în ultima vreme, „îndreptate", „aliniate", „ridicate pe dale de beton". Punerea la punct a circuitului de benzi, ne spune cel ce s-a ocupat de această treabă, tînărul inginer Ion Ivancu, gorjean ca și Rusu, s-a soldat pe lîngă ritmicitate în derularea cotidiană a muncii și cu cîștiguri în lupta contra risipei, benzile „îndreptate" (adică benzi „care nu mai deviază", care merg sigur și drept acolo unde li-i rostul) și „ridicate pe dale" (adică pe zdraveni suporți de beton armat) ducînd tot cărbunele către termocentrală, nemaivărsîndu-l și pe alături. O altă măsură, o altă „cale de acces" către viitor, cu valoare de premiere în valea cărbunelui gorjenesc (cînd o vor adopta și celelalte cariere ?), este crearea unor așa-numite „compartimente de asecări", aferente fiecărui sector al Girlei, care compartimente sînt ceea ce numele însuși le-o arată, adică niște instalații de secat, de extras apa din straturile de cărbune. Excavatoristul Gheorghe Ceaureanu, și el fiu al pămîntului gorjenesc, intervine, la acest punct al discuției, cu niște vorbe care, în acest vast peisaj al noului care arde metalic în soare, sună neașteptat, totuși familiar și cald, asemenea unei voci de demult, de fapt vocea pămîntului, a unui pămînt care, chiar așezat în tipare noi, nu și-a pierdut memoria : „Cărbunele se recoltează ca și griul. Cînd griul e plin de apă, nu poți intra în el cu combina". Gospodari ai acestui pămînt, care e unic, care e același, fie că îl despoaie de grîie, fie că-l storc de sevele din adîncuri, oamenii locului se apleacă asupră-i chivernisindu-l atent, plivindu-l de corpuri străine, de tot ce-i împiedică rodnicia, pregătindu-l cu grijă pentru recoltele viitorului. O măsură de buni gospodari, privind tocmai recolta de mîine, o măsură venită să împlinească indicațiile secretarului general al partidului, este „asigurarea rezervei de exploatare" (altfel spus : „asigurarea lignitului pentru anotimpul rece"), rezervă care, aici, la Gîrla, însumează, aflăm, circa 1 milion de tone. Iarna, argila care ascunde lignitul se lipește de utilaje, benzile se înfundă, rolele lor se strică, deci iarna e mai anevoios să lucrezi la „decopertări", la îndepărtarea argilei, deci iarna, ca bun gospodar, trebuie să ai pregătit locul din care să exploatezi, să culegi.

Fapt pe care l-au înțeles și minerii Urdarilor, al căror sol, ni se spune, „e din cele mai bune", „e un fel de cernoziom al cărbunelui", riscă cineva (cineva dintre cei ce invidiază succesele urdărenilor...) o comparație la înțelegerea neavizatului, dar o comparație cu care, cînd începi să devii avizat, începi să și dialoghezi. Da, stratul de cărbune, aici, „e bun", nu se desprind din el, ca în alte părți, fragmente sau „blocuri", numai că, la fel ca și în muncile cîmpului, deși la o altă scară, solul, de fapt, „e bun" atunci cînd omul și-l face „bun". E vorba, sus, la muncile cîmpului, de cum ară plugul, e vorba aici, jos, sub pămînt, de acel ritm înalt, de acea viteză optimă de înaintare, care mențin teafără, încordată structura adîncului, care, mai simplu spus (ne-o spune minerul-șef de brigadă Anghel Cîțu), „nu dă timp blocurilor să se dărîme". Anghel Cîțu, venit aici de la Motru, este autorul unui record național de avansare în abataj (256 ml pe lună), cucerit în aprilie anul acesta, la nici trei luni de cînd mina Urdarilor a fost pusă în funcțiune, la nici un an de cînd aici, pe sub dealurile împădurite cu pășuni și cu turme, primele tîrnăcoape au decupat cea dintîi poartă de intrare sub pămînt. Deci, pe parcursul unui singur an, atacarea unui obiectiv, construcția lui, darea în exploatare, cucerirea unui trofeu național al branșei ! Sîntem, cu alte cuvinte, într-o mină-emblemă a ritmurilor înalte, ritmuri care, în urma discuțiilor purtate aici cu secretarul general al partidului, și-au dezvăluit noi puteri, noi resurse, realizările zilei de azi fiind riguros corectate prin ansamblul perspectivei de viitor, astfel încît prezentul devine abia o cifră zecimală dintr-o serie de cifre care țin de matematica superioară. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a indicat, în discuțiile cu minerii, cu specialiștii Urdarilor, o valorificare mai completă a cărbunelui (straturi apreciabile, la ceasul de față, scăpînd din raza de tăiere a combinelor), problemă care, ne spune ing. Constantin Radu, șeful minei, figurează pe prima filă în agenda preocupărilor, încărcată altminteri cu numeroase alte probleme, toate urgente, toate complexe, solicitînd din plin gîndirea tehnică, soluția novatoare, într-un cuvînt creația. Un amplu schimb de experiență axat pe noile sarcini trasate de secretarul general al partidului (exploatarea integrală a zăcămîntului, creșterea gradului de utilizare a liniilor tehnologice, îmbunătățirea calității cărbunelui, îmbunătățirea condițiilor de muncă și de viață ale minerilor), schimb deschis nu paradei de cunoștințe, cum s-a întîmplat nu o dată în prilejuri de acest fel, ci verificării soluțiilor experimentate și punerii în discuție a unor ipoteze concrete de lucru, a avut loc, recent, chiar aici, la Urdari, cu participarea unor specialiști din întregul bazin.

Apropo de specialiști, adaugă șeful minei, e bine că, în sfîrșit, acum avem ingineri și subingineri, mă rog, nu în număr copleșitor, dar, oricum, într-unul mai apropiat de nevoi. Anul acesta, întreaga promoție de subingineri de la Baia Mare și întreaga promoție de ingineri și subingineri de la Institutul de mine din Petroșani au fost trimise aici, în Gorj. Numai că...

Numai că tinerii absolvenți de la Baia Mare sînt specializați în minereuri, nu în cărbune. Aici ei trebuie să uite ce știu, trebuie s-o ia de la „a", de la alfabetul cărbunelui Iar tinerii absolvenți de la Petroșani, deși dedați cu cărbunele, s-au dedat astfel numai în subteran și numai în condițiile specifice Văii Jiului. Nu cunosc (nici măcar teoretic, fiindcă n-au învățat !) tehnologiile de excavare, transport și haldare specifice carierelor Rovinarilor, nu cunosc (nici măcar teoretic, fiindcă n-au învățat !) tehnologiile complexelor mecanizate din subteranele Motrului. Drept care și ei sînt siliți să se recalifice, s-o ia de la „a". Cei ce se miră că la Institutul de mine nu se învață tehnologiile principalelor centre miniere din România (cele mai moderne, cele mai mecanizate !) se miră și de faptul că, astfel stînd lucrurile, la Tg. Jiu încă nu există măcar o secție de subingineri mineri, pregătiți special pentru nevoile Gorjului.

Vorbind despre tineri, va trebui să notăm, fie și numai în treacăt, aportul de vrednicie, de patriotic avînt, de bărbătească încordare a forțelor, pe care brigadierii Șantierului național al tineretului de la Combinatul minier Oltenia îl înscriu în aceste zile, după prezența în mijlocul lor a secretarului general al partidului. Acest șantier a fost inaugurat în martie anul trecut, la indicația tovarășului Nicolae Ceaușescu, în vederea impulsionării lucrărilor de decopertare, a acelor lucrări de care depinde viitorul cărbunelui în Gorj. Acestor tineri li s-au dat în seamă lucrări de excavații însumînd 200 000 de metri cubi. Acești tineri au depășit ce li s-a cerut, excavațiile făcute de ei se apropie, în clipa de față, de 300 000 de metri cubi. Această lume tînără, care inundă cu prospețime, cu hărnicie, cu dinamism o întreagă și vastă zonă, și-a depășit și sarcinile, și-a depășit și angajamentele, și-a depășit, cu multe și cu fierbinți procente, propriul său entuziasm. Fapt cu atît mai important cu cît tabăra lor, a celor peste 2 000 de tineri, e la Tismana, a doua carieră ca mărime din cadrul Întreprinderii miniere Rovinari, carieră în fața căreia, pentru azi, ca și pentru mîine, se află sarcini de anvergură și exigențe dintre cele mai acute. Debitoare planului de producție cu circa 1 milion de tone, prinsă, la ceasul de față, în efortul recuperării, afirmat prin măsuri radicale de organizare a muncii și prin accelerarea lucrărilor pentru deschiderea unei noi cariere (Tismana II) într-o zonă care îngăduie accesul rapid la filoanele de lignit, „mina la zi" de la Tismana, beneficiind de aportul tinerilor brigadieri, își reașază, aducînd-o „la zi", adică la lumina crudă a evidențelor și a exigențelor, întreaga-i activitate, deschizînd-o spre viitor.

De fapt, în întreaga vale a cărbunelui gorjenesc — după marea și rodnica întîlnire cu secretarul general al partidului — bătălia pentru cărbune, pentru energie, pentru forța patriei, pentru independența ei energetică, pentru viitorul ei, stă, mai mult ca oricînd, sub acest semn — al viitorului — care comandă gestul cotidian al muncii, care comandă inimi, care comandă ritmuri.

După vizitele de lucru ale tovarășului Nicolae Ceaușescu pe marile platforme ale mineritului românesc

probleme ale prezentului, soluţii pentru viitor

În viitorul apropiat

Prima centrală helioelectrică românească

În iunie, anul viitor, va intra în funcţiune, la Bucureşti, prima centrală electrică solară, concepută şi realizată în ţara noastră. Ea va avea o putere instalată de 30 de kilowaţi şi va finaliza, în fapt, cel mai important proiect naţional de conversie a energiei solare în energie electrică.

Ce importanţă va deţine această instalaţie helioelectrică în balanţa energetică a României, prin ce elemente de originalitate se recomandă conceptul tehnic al cercetătorilor noştri, ce perspective se deschid pe această bază viitoarelor investigaţii şi înfăptuiri de ordin practic ? Vom răspunde pe rînd acestor întrebări, dar nu înainte de a readuce în atenţia cititorilor noştri cîteva probleme de ordin general privind captarea şi folosirea cu randament sporit a imensului ocean de energie primară.

De la bun început, o precizare: în întreaga lume, folosirea energiei soarelui s-a înscris abia în ultimii ani printre temele prioritare de studiu şi cercetare. Pretutindeni, cu alte cuvinte, helioenergetica reprezintă un teren aproape virgin, iar realizările de ordin practic se dovedesc puţine şi cu o modestă contribuţie în cadrul producţiei generale de energie utilă. Evident, nu lipsesc nici proiectele de amploare. Între acestea, cel privind amplasarea în spaţiul extraterestru a unor sateliţi cu semiconductori, capabili — anticipează savanţii — de a trimite prin microunde receptoarelor de pe pămînt cantităţi impresionante de energie electrică. Dar pînă la ora actuală, energetica soarelui se bazează mai mult pe proiecte decît pe înfăptuiri ferme. Acesta e şi motivul — au ţinut să ne informeze interlocutorii noştri — pentru care nu se poate vorbi deocamdată de metode şi soluţii tipizate, rezolvările tehnologice fiind extrem de variate şi particulare. În toată lumea, sub ochii noştri, ia naştere, la ora actuală, prima generaţie de „energeticieni solari", cu şanse relativ egale în cadrul competiţiei internaţionale, dacă avem în vedere faptul că domeniul nu se bucură de o îndelungată tradiţie.

Redescoperirea soarelui reprezintă, aşadar, o problemă la fel de nouă şi pentru energetica românească. Acesta e dealtfel şi motivul pentru care şi prima generaţie de specialişti ai domeniului a luat fiinţă abia în ultima vreme.

Primul nucleu s-a constituit în anul 1976 în cadrul Institutului de cercetări şi modernizări energetice din Capitală şi a fost investit cu titlul de „colectiv al centralelor solare electrice". Un colectiv tînăr — ca şi problema aflată în studiu — alcătuit din următorii ingineri: Vladimir Stoenescu, Ştefan Marin, Eugen Butnaru, Adrian Ruiu, Constantin Popescu, Corneliu Enculescu. Media de vîrstă: 30 de ani.

Lucrarea a fost realizată sub auspiciile Consiliului Naţional pentru Ştiinţă şi Tehnologie şi cu concursul unor întreprinderi industriale. Astfel colectoarele solare au fost executate de Întreprinderea de frigidere din Găeşti, schimbătoarele de căldură la Întreprinderea Tehnofrig din Cluj-Napoca, iar turbina cu freon a fost proiectată şi realizată în cadrul Întreprinderii Energoaparataj din Capitală.

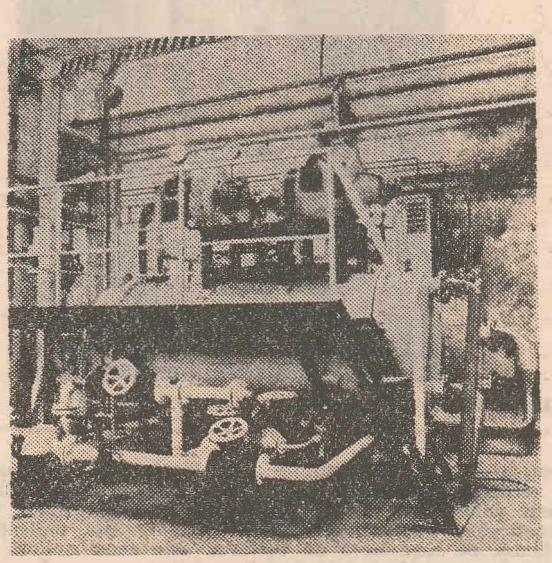

O componentă de bază a instalaţiei : turbogeneratorul cu freon.

Iată în continuare cîteva date privind structura şi modul de funcţionare :

Aflată într-un stadiu final de execuţie, centrala solară realizată la ICEMENERG, este alcătuită din două bucle principale şi una secundară. Prima cuprinde două cîmpuri de colectoare solare. Acestea, concepute în funcţie de variantele experimentate în prealabil, sînt alcătuite dintr-o cutie izolată termic, ce conţine în interior o placă absorbantă, prevăzută la rîndul ei cu un circuit hidraulic. Energia solară, captată de colectoarele plane, este absorbită de placa metalică, care, transformînd-o în căldură, o transferă apei.

Celui de-al doilea compartiment îi revine îndatorirea de a converti energia calorică în energie mecanică şi apoi în energie electrică. În fapt, bucla termodinamică nu face altceva decît să repete în această ipostază ciclul clasic al termocentralei obişnuite. Apa caldă determină vaporizarea freonului, care, prin mijlocirea turbinei, pune în funcţiune generatorul. În sfîrşit, în cea de-a treia buclă, vaporii destinşi sînt dirijaţi într-un condensator de freon şi repompaţi în generatorul de vapori.

Prima centrală solară electrică va avea, aşa cum am mai amintit, o putere instalată de 30 de kW., şi va reprezenta prima victorie dobîndită de helioenergeticieni români, în cadrul vastului program de captare şi domesticire a radiaţiei solare.

Cu o asemenea capacitate se poate alimenta cu curent electric o localitate urbană de mărime mijlocie. Dar aici îşi vor spune cuvîntul şi alţi specialişti şi în primul rînd constructorii şi arhitecţii. Plasarea colectoarelor pe acoperişurile clădirilor, deci realizarea unei arhitecturi solare, ar mări sensibil eficienţa centralei. De asemenea, curentul electric, căldura şi apa caldă ar putea îndeplini, în această situaţie, variate funcţii utilitare. Dacă avem apoi în vedere posibilitatea tipizării construcţiilor şi realizarea la nivel industrial a unor asemenea centrale (deci la scăderea apreciabilă a preţului de cost) atunci, evident, se va aprecia cu totul altfel importanţa unor asemenea mijloace de fabricat energie.

Prima centrală electrică solară va fi amplasată în imediata vecinătate a Institutului de cercetări şi modernizări energetice din Capitală (căruia îi va furniza şi energia produsă) şi va constitui un prim laborator destinat helioenergeticienilor noştri. Aici se vor pune bazele viitoarelor centrale solare cu puteri mult sporite.

O disciplină nouă, proiectarea şi construirea de centrale solare, s-a născut sub ochii noştri. Iar începutul aparţine, în ţara noastră, tinerilor cercetători de la ICEMENERG.

LIVIU TIMBUS ■

Energofagii din Focşani

„În prima etapă a reducerii consumurilor de energie electrică, imperativ naţional de importanţă covîrşitoare pentru industria noastră, s-a prevăzut micşorarea globală a repartiţiilor cu minimum 10 la sută — ne spune inginerul Gheorghe Moşescu, şeful Secţiei de distribuţie a energiei electrice Vrancea, aparţinînd de I.R.E. Bacău. În general, majoritatea întreprinderilor de pe raza judeţului s-au încadrat în această cerinţă expresă a conducerii de partid şi de stat. Trebuie să vă spun că directivele sînt clare, stipulate limpede în Decretul 267 din acest an cu privire la mai buna gospodărire a energiei. Pînă la sfîrşitul anului fiecare unitate industrială va trebui astfel să se gospodărească, să chibzuiască fiecare kilowatt de energie electrică, încît să ajungă la o reducere a consumurilor de circa 20 la sută faţă de repartiţia iniţială".

Din datele culese de la întreprinderea de distribuţie a energiei electrice se vede limpede cum cei 12 mari consumatori (unităţi industriale urmărite şi raportate zilnic din punctul de vedere al consumului) din judeţul Vrancea se încadrează în cotele prevăzute, chiar ţinînd seama de reducerea amintită. Situaţia, prezentată de inginerul Cîmpeanu Bănică, din compartimentul de furnizare şi utilizare a energiei electrice, este însă globală. Pentru că, iată, dacă luăm numai luna august, observăm că la Combinatul de prelucrare a lemnului s-a produs o economie de 37 MWh, la I.D.S.M.S.A. alţi 7 MWh, în timp ce alte unităţi înregistrează plusuri la consumul de energie, deci neîncadrări în repartiţii, unele dintre ele chiar supărătoare. Să exemplificăm. Deci, numai pe luna august, 6 MWh la Întreprinderea chimică Mărăşeşti, 134 MWh la Tracţiunea electrică, 160 MWh la Filatura de lînă pieptănată (avînd o depăşire de 118 MWh şi pe iulie) şi aşa mai departe. De fapt, luînd în considerare primul şi al doilea trimestru al anului, Filatura înregistrează un consum excesiv cifrat la nu mai puţin de 338 MWh, iar Întreprinderea de construcţii Doaga 224 MWh ! Se mai „remarcă" Întreprinderea de morărit şi panificaţie (plus 66 MWh), Trustul întreprinderilor agricole de stat (plus 183 MWh), şi chiar I.D.S.M.S.A. (plus 100 MWh), date privind trimestrul al doilea al anului.

După cum am văzut, unele depăşiri sînt foarte mari, de ordinul a sute de megawaţi-oră. Ce înseamnă însă, pentru edificare, 100 de MWh ? Înseamnă, de exemplu, consumul Fabricii de confecţii din Focşani pe timp de 17 zile. Sau cel al fabricii de tricotaje pe două luni ! Sau, dacă vreţi, consumul mediu, pe timp de un an, al 350 de familii. Cu 100 de MWh toate becurile din Focşani pot arde 3—4 zile. Iar Filatura a depăşit deja repartiţia cu aproape 400 MWh, întreprinderea de la Doaga cu 224, Trustul I.A.S. cu 183 şi aşa mai departe ! Aproape cît consumă întreg municipiul Focşani într-o lună întreagă.

Lucruri bune la Combinatul de prelucrare a lemnului, în fapt cel mai mare consumator de energie electrică din judeţul Vrancea. La faţa locului, inginerii Carol Goldenberg, şeful biroului mecanoenergetic, şi Mircea Filimon, responsabil cu urmărirea consumurilor de energie, „energeticul-şef", cum i se mai spune, ne informează despre cuprinzătorul plan de măsuri adoptat în vederea noilor directive. Desigur, pentru acest lucru au trebuit să se petreacă schimbări de esenţă, şi ele nu sînt puţine la C.P.L. Focşani. Ne referim mai întîi la cele privind procesul tehnologic, cum ar fi transformarea fabricii de PFL în PAF, adică plăci aglomerate din fibră de lemn, un produs superior calitativ, pentru care însă şi consumurile energetice sînt mai mici. La fel, prin scurtarea ciclului de fabricaţie a PAF-urilor şi eliminarea preformatizării (o primă tăiere a materialului), respectiv introducerea direct în şlefuit, s-a găsit o nouă metodă de importante economii. S-a luat de asemenea măsura încărcării la maximum a tocătoarelor, agregate care pregătesc aşchiile de lemn, şi va intra în curînd în funcţiune o instalaţie de spălare a tocăturii de lemn, tocmai pentru ca întregul proces tehnologic să devină mai economic. Se poate cu uşurinţă observa o atenţie sporită acordată problemelor de mai bună gospodărire a energiei, o caracteristică generală, ni se spune, a tuturor întreprinderilor aparţinînd de ministerul de resort. Spre exemplu, la mai toate fabricile de mobilă s-a hotărît montarea unor exhaustoare individuale (acele „aspiratoare" de rumeguş), lucru care ar permite oprirea exhaustării centralizate. Pentru unitatea din Focşani această schimbare, prinsă dealtfel în planul de investiţii, va aduce o economie anuală de 305 MWh, adică echivalentul consumului pe timp de o lună al întreprinderii ! Un singur lucru nu izbutesc să realizeze cei de la C.P.L. Focşani, mai exact secţionarea iluminatului prin instalarea de lămpi individuale, pe maşini, dar nu din vina lor, ci a comerţului, întrucît întrerupătoare antigron (contra incendiilor) nu se găsesc cu uşurinţă.

La Filatura de lînă pieptănată, în schimb, planul de „Măsuri pentru reducerea consumului de energie electrică pentru anii 1979—1980" nu cuprinde decît 7 puncte, pe care merită dealtfel să le amintim. Între altele montarea unui întrerupător la ventilatorul laminoarelor, modificarea instalaţiei electrice de iluminat prin zonarea acesteia, iluminatul local la maşinile de bobinat final, sau, citiţi bine, limitarea mersului în gol al utilajelor, evitarea pornirilor şi opririlor repetate nejustificate. Sînt lucruri cît se poate de banale, iniţiative de-a dreptul copilăreşti, pe care le-ar fi putut dicta şi un nespecialist. Oare cine i-a împiedicat pe cei de la Filatură să introducă pînă acum zonarea instalaţiei de iluminat şi iluminatul local, sau să dispună mai devreme montarea unui întrerupător ? ! Cît despre limitarea mersului în gol al utilajelor, ce să mai vorbim... Interesantă este de asemenea evaluarea economiei de energie electrică prevăzută de un astfel de „plan de măsuri" : 34 MWh pentru anul în curs şi 150 MWh pentru 1980. Iar întreprinderea consumă megawaţi cu nemiluita (reamintim, din statisticile I.R.E.-ului aproape 400MWh peste repartiţie !), neizbutind, cu toate suplimentările acordate de ministerul de resort, să se încadreze nici măcar o singură decadă în cota alocată.

La faţa locului, tovarăşa directoare Elena Ioachim, în funcţie numai de la 8 august anul acesta, ne vorbeşte despre realizarea planului de producţie la toţi indicatorii, despre faptul că întreprinderea, deşi tînără, se poate mîndri de a fi între unităţile fruntaşe ale Centralei industriei lînii. Pînă aici, totul e bine — nimic de zis. Numai că, din cîte ştim noi, rentabilitatea unui produs este strîns legată de costurile efective de producţie, între care şi consumurile specifice. Iar dacă unitatea din Focşani îşi depăşeşte cu regularitate cotele de energie alocate, plătind dealtfel I.R.E.-ului numai pînă în acest moment al anului penalizări de aproape 100 000 de lei, oare consumurile specifice nu se repercutează direct asupra planului de producţie, al rentabilităţii ? Să ne mai mirăm că fostul director, economistul Nicolae Bucuţea, acum reprezentant permanent al centralei la întreprinderea focşăneană, ne-a mărturisit, cotrobăind pe un dulap pentru a-l găsi, că Graficul de urmărire a consumului de energie electrică nu se mai ţine la zi, întrucît „tot depăşim, ce să-i facem" ? ! Aşa că pur şi simplu s-a renunţat la urmărirea graficului !

Inginerul Alexandru Nichita, şeful atelierului mecano-energetic, om cu bune intenţii altfel, mărturisea că deşi cota alocată e insuficientă (un laitmotiv general al risipitorilor de energie) „este loc de mai bine, totuşi" ! **Totuşi.** Adică, spre exemplu, preluînd iniţiativa Filaturii de la Miercurea Ciuc care, coborînd iluminatul la nivelul maşinilor, a ajuns la o economie de mai bine de 50 la sută din energia astfel consumată. Sîntem asiguraţi, în final, că la planul de măsuri se vor adăuga mai tîrziu şi măsurile tehnologice, pe lîngă cele organizatorice, despre care am vorbit. Care ar fi însă aceste măsuri, nici un cuvînt ! Şi, să nu uităm, cum am mai spus, cu cît consumă Filatura **numai suplimentar** peste cota alocată, întreg Focşaniul poate fi luminat o jumătate de lună. Acest lucru este inadmisibil. Aşteptăm măsuri mai concrete, aşteptăm în primul rînd o schimbare radicală de mentalitate !

DUMITRU GRAUR ■

Nu transformaţi copiii în fumători fără voie !

O carte care merită o atenţie deosebită în acest An internaţional al copilului : „Efectele poluării atmosferei asupra aparatului respirator la copii", de doctorul în ştiinţe medicale Elena Barnea, apărută în Editura Medicală.

Bolile respiratorii la copii nu sînt afecţiuni banale, cum am fi tentaţi să credem. Ele trebuie depistate la timp, ceea ce necesită colaborarea părinţilor şi a educatorilor. Un chestionar cu 32 întrebări, expus în lucrare, testează grija celor mari faţă de cei mici în această privinţă. Se atrage atenţia, totodată, că o boală respiratorie la copil, odată instalată şi neglijată, se cronicizează **ireversibil,** transformînd copilul într-un virtual invalid sub aspect cardiorespirator.

Costul social al bolilor respiratorii le situează actualmente printre problemele majore de sănătate publică. Iată de ce prevenirea lor de la vîrstele fragede reprezintă un important deziderat al medicinei ecologice.

Partea a doua a lucrării este consacrată provenienţei bolilor respiratorii în condiţiile vieţii moderne. Cea mai importantă măsură, vizînd în special copilul, mult mai sensibil decît adultul, rămîne controlul concentraţiilor de poluanţi în centrele populate. Deşi legislaţia sanitară din ţara noastră, adoptată în 1973, este cu mult mai exigentă decît cea din alte ţări şi limitează drastic concentraţiile nocive din aerul pe care-l respirăm, autoarea consideră că puritatea absolută a aerului din punct de vedere fizico-chimic nu este practic posibilă. De aceea, ea face o serie de recomandări privind regulile de igienă a respiraţiei, protecţia mucoasei căilor respiratorii prin regim alimentar antitoxic, bogat în vitamine, stimularea capacităţii respiratorii prin gimnastică, sport, alergări. Exerciţiile fizice pot juca deci un rol important în contracararea impactului determinant de concentraţii mici, dar aproape permanente, de toxice introduse în plămîn odată cu aerul respirat.

În final, se expun 25 exerciţii de gimnastică respiratorie la îndemîna oricărui copil şi care, pentru a-şi releva eficienţa trebuie să devină deprinderi zilnice.

Cartea Elenei Barnea este, după cîte ştim, prima cu această tematică din domeniul literaturii noastre medicale. Ea oferă soluţii practice — şi în aceasta constă, poate, meritul ei cel mai de seamă. Un arsenal de metode în bătălia pentru sănătatea copilului.

LIONEL NIŢESCU ■

Din nou despre:

FARMACIA NATURII

Cartarea economică a florei medicinale a României, o monumentală lucrare științifică, o metodologie originală de prioritate mondială, preluată de către O.N.U.D.I.

De peste 30 de ani, un om cu cortul în spate străbate România. Pe văi și vîlcele, pe dealuri și munți, pe cursuri de rîuri și pîraie, kilometru cu kilometru, sat cu sat. De puțini ani încoace statul său major a devenit un ARO 244 al cărui șofer este prietenul omului care adună buruleni : bun ascultător cînd acesta își pune întrebări cu voce tare, este bucătar, administrator, colaborator. Omul se numește OVIDIU BOJOR, doctor farmacist, cercetător științific principal la **Institutul pentru controlul de stat al medicamentului și cercetări farmaceutice.** Și fără greș, autoritatea noastră nr. 1 în materie de plante medicinale. (Dealtfel, despre una din cărțile sale științifice și despre biografia acestui mare pasionat de „Farmacia naturii", revista noastră a mai scris.) Ca un veritabil Einstein al plantelor medicinale afirmă că „două idei am avut și lor m-am dedicat timp de peste 30 de ani, încă de pe băncile facultății. Una finalizată, cealaltă aproape de liman — studiul ciupercii **Claviceps purpureea,** numită popular cornul secarei, această veritabilă mină de aur pentru industria farmaceutică, și dezvoltarea prelucrării ei în țară. Cealaltă, mai mare, pentru care mi-a fost teamă că nu-mi va ajunge o viață de om pentru a o încheia este **Cartarea economică a florei medicinale** pe care o știm atît de bogată, și totuși încă un imens ocean necunoscut. Fără îndoială, singur n-aș fi reușit, chiar dacă aș avea o longevitate matusalemică. Fiind inclusă în Programul de cercetări fundamentale prioritare, de interes național, cu efecte directe în economie, inclusă în planul Ministerului Sănătății, colectivul de cercetare s-a lărgit. Pe lîngă colegii mei din laboratorul de cercetare și control produse vegetale din cadrul institutului, colaborăm cu facultățile de farmacie din București, Iași și Cluj-Napoca, cu Grădina botanică de plante medicinale din Tg. Mureș și mai recent cu Facultatea de biologie din București".

— Ce înseamnă și în ce constă această cartare, tovarășe doctor Bojor ?

— Este o metodologie de semnalare a resurselor naturale de plante medicinale din flora spontană a țării noastre, în vederea exploatării ei, ținînd seama de legile ocrotirii naturii. Metoda noastră urmărește stabilirea cantităților recoltabile în așa fel încît covorul vegetal să-și păstreze continuitatea, fără intervenții brutale (cum s-a întîmplat pe alocuri) care distrug potențialul biologic de refacere al speciilor, dezechilibrînd în același timp mediul ecologic al zonei. Pe lîngă cantitatea optimă ce se poate recolta într-un an dintr-o regiune anume și dintr-o specie anume — pe baza căreia putem determina științific ce fond avem pentru dezvoltarea unor prelucrări industriale — urmărim stabilirea calității plantelor sub raportul substanțelor active pe care le conțin. Prin aceasta urmărim implicit conservarea fondului lor genetic.

— Și cum rezolvați acest lucru pe teren, acolo, la locul de baștină al ierburilor ?

— ARO-ul nostru este un laborator mobil. Facem cîteva analize chiar unde ne stabilim tabăra, rămînînd ca determinările de finețe să le facem, la întoarcere, în laboratoarele institutului. Caracterul genetic ne interesează nu numai din punctul de vedere al recoltării, ci și ca material de înmulțire, lucru foarte prețios pentru introducerea ulterioară în cultură.

— Se vor introduce în cultură plante medicinale din flora spontană ? Cu ce șanse ?

— Cu șanse foarte mari, experiența fiind elocventă. Avem la ora actuală în cultură multe asemenea specii, putem vorbi chiar de ferme agricole specializate. În stațiunea experimentală de la Domnești, într-o mică fermă a institutului nostru cultivăm **Atropa belladonna,** mătrăguna, la Pîngărați-Bacău **sunătoarea** și alte cîteva avem — cum spuneam mai sus — o grădină botanică de plante medicinale la Tg. Mureș, cu un mare pasionat al ei, dr. Gabriel Racz, există Stațiunea de cercetări pentru plante medicinale și aromatice de la Cîngu-Fundulea, a Academiei de științe agricole și silvice. Farmacia verde este un drum foarte larg deschis și încă insuficient valorificat, pentru industria medicamentelor, a cosmeticelor, pentru cea alimentară. O altă indicație prețioasă pe care ne-o dă cartarea este zona optimă a fondului genetic cel mai bun.

Livia RUSZ — Femeia cu mărul verde

— Ne dați un exemplu ?

— În Banat, de pildă, în zona Timișoarei, a Lipovei, cu terenuri sărăturoase, aveam suprafețe foarte întinse de mușețel. Asigura o mare parte din necesitățile țării și chiar pentru export. Terenurile respective s-au desțelenit pentru agricultură și atunci s-a introdus mușețelul în cultură, tot aici, în leagănul lui natal, tot în aceste locuri unde s-a dovedit că este valoros nu numai cantitativ, dar mai ales prin conținutul în substanțe active, terapeutice. M-aș referi și la ciuperca mea, Claviceps purpureea. Am constatat că acolo unde este diseminată natural pe secară și alte graminee, producțiile prin însămînțare artificială sînt mai mari.

— Înțeleg că această metodologie care se referă atît la numărul speciilor existente pe întreg teritoriul țării, la cantitatea lor într-o regiune sau alta, precum și la calitatea biologică a ierburilor sub raportul conținutului în substanțe active, pe lîngă valoare științifică are și o imensă importanță practică. Înțeleg că e de mare valoare pentru „Plafar", care tinde să devină tot mai mult, și va deveni, precum știm, o veritabilă nouă industrie.

— Întocmai. Înainte de a porni o industrie trebuie să știi pe ce materie primă te bazezi. Fără cartare nu poate fi vorba de o industrie farmaceutică pe bază de plante, ori aceasta va fi în viitor o direcție cu o pondere foarte mare în producția de medicamente a țării noastre, așa precum este clar orientată prin Proiectul de Directive ale Congresului al XII-lea al partidului. Ea va permite o programare dirijată, științifică, a valorificării florei de care dispunem. Vom ști totodată cu precizie ce specii merită să introducem în cultură și cu ce randamente, altfel n-are rost să cheltuim inutil pămîntul ținiii. Cred că va trebui chiar legiferată exploatarea rațională, programată a speciilor, cunoscînd necesarul pentru producția de medicamente, pentru produse alimentare și cosmetice, precum și necesarul pentru export, în așa fel încît să poată avea loc refacerea naturală a florei din fiecare bazin în parte. Și tot ca o importanță practică a lucrării putem vorbi despre indicațiile precise, pe care le dă pentru asigurarea băncii genetice.

— Importăm plante medicinale ?

— Cîteva specii absolut necesare, pe care nu le avem. Majoritatea importurilor, circa 98 la sută, le-am înlocuit în ultimii ani cu plante indigene, avînd proprietăți similare. Noi am semnalat și identificat cu prilejul cartării, pînă acum, peste 800 de specii, în timp ce lucrări de specialitate de notorietate din alte țări care se ocupă de problemă, inventariază în general între 100—120. Cu siguranță că și acolo sînt mai multe, dar deocamdată nimeni, după cît cunoaștem, n-a antamat un studiu de o asemenea anvergură de cartare a întregii flore medicinale din natura spontană. Noi facem totodată **releveuri,** stabilim densitatea fiecărei specii pe metrul pătrat și consemnăm în hărți cantitatea rațională recoltabilă într-un an. În final, pentru fiecare județ — sînt 30 din totalul celor 39 care au floră spontană de luat în considerație, valorificabilă — vor exista o monografie și o hartă indicativă. Cercurile, mărimea acestora vor indica factorul cantitativ, iar codurile din interiorul lor reprezentînd speciile. Am luat legătura cu doctorul în biologie de la Iași, Andy Z. Lehrer, cartograf de talie europeană, pentru a colabora (și a acceptat) la codificarea tuturor speciilor și respectiv a localităților țării unde se află ele. Vom elabora partea de cartografie după toate regulile de codificare internațională, sistemul cel mai modern pentru lucrări de asemenea factură, aproape exhaustive.

— Așadar, o operă monumentală, cînd sperați că va fi finalizată și publicată ?

— Cartarea propriu-zisă o vom încheia anul viitor, în 1980, așa și avem termen contractual cu Plafarul, beneficiarul lucrării, așa este prevăzut și în planul Ministerului Sănătății. Începînd cu 1981 vom trece la elaborarea textului care, sperăm, să fie finisat, dat la tipar și să apară către 1985. Ea se va intitula **FLORA MEDICINALĂ A REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA.** Este o lucrare de prioritate pe plan mondial, așa cum ni s-a recunoscut cu prilejul a diferite congrese și reuniuni internaționale unde am prezentat comunicări, fiind citată și în literatura de specialitate, iar metodologia fiind chiar preluată și de către alte țări. S-au interesat de ea specialiști din U.R.S.S., Bulgaria, Iugoslavia, R.F.G., Ungaria, iar Organizația Națiunilor Unite pentru Dezvoltarea Industrială, O.N.U.D.I., a recomandat adaptarea și aplicarea ei ca metodă pentru semnalarea resurselor potențiale cu scopul de a crea într-o serie de țări în curs de dezvoltare din Asia și Africa industrii de medicamente și uleiuri esențiale.

— În consecință, știu că ați fost chiar cooptat ca expert O.N.U.D.I. și că ați întreprins și cîteva expediții științifice. În ce țări și cu ce rezultate ?

— În 1977 în Ruanda, Uganda, Burundi, Tanzania, Botswana, iar în 1978 în Afganistan și Nepal. Anul trecut, timp de șase luni, am aplicat metodologia cartării în Munții Hinducuși, în Himalaya, în Pamir, împreună cu prof. dr. Ioan Ciulei de la Facultatea de farmacie din București, și cu două mașini de teren ARO 244 și 243 și cu doi piloți extraordinari de la uzina din Cîmpulung Argeș, Gh. Tonghioiu și Sergiu Cojocaru. În septembrie anul acesta mă reîntorc în Himalaya, la solicitarea guvernului nepalez către statul nostru.

LENTILELE FRESNEL,

fabricate în România, de 20 de ori mai precise decît cele obținute în străinătate

(Urmare din pag. I)

facă introducerea în domeniile de aplicații și de performanțe, în travaliul cercetărilor sale din ultimii ani privind calculul, construcția și tehnologia de realizare industrială a unor lentile de tip Fresnel, dar de concepție proprie, despre care îi pusesem deja numeroase întrebări.

Istoria lor este aparent foarte simplă, îmi spune. „Deschiderea către aceste cercetări au prilejuit-o două împrejurări, una macrosocială, ca să spun așa, mai concret orientarea către o dezvoltare vertiginoasă a mecanicii fine în țara noastră, o măsură luată de către conducerea partidului, de o importanță covîrșitoare pentru economia națională. Cu resursele noastre materiale putem să creăm mai multe valori, valori care să înglobeze multă manoperă și inteligență, deci produse cu prețuri foarte ridicate și foarte căutate pe piețele tehnicii. Iar în domeniul opticii și al aparaturii optico-mecanice miniaturizarea, reducerea gabaritelor concomitent cu ridicarea performanțelor este ca și în electronică o problemă a zilei, o problemă esențială. Una din căi fiind tocmai introducerea maselor plastice în construcția unor aparate în locul unor piese optice, spre exemplu, condensoarele retroproiectoarelor. În alte țări s-au realizat studii cu privire la calculul, construcția și tehnologia unor componente optice — lentile, oglinzi, prisme de tip Fresnel — din mase plastice, dar pe care, firește, fiecare și le ține în secret, literatura de specialitate nu oferă date în aceste direcții. Fiind produse de vîrf și de noutate, fiecare preferă să vîndă produsele, nu soluțiile. Împrejurarea concretă care ne-a determinat să grăbim cercetările a fost măsura Ministerului Educației și Învățămîntului de a introduce în toate școlile metodele moderne de predare, folosirea retroproiectoarelor pentru proiecția celor mai diverse materiale didactice. Ele au început a se produce la „Didactica", dar importînd partea principală, condensorul. Pe valută forte. Întreprinderea a apelat la catedra noastră pentru o eventuală asimilare în țară a acestui produs". Și iată că, după trei ani de preocupări, de studii, cercetări, încercări, experimentări, conf. univ. dr. ing. Petre Dodoc pune la punct o metodă de calcul precis al componentelor optice de tip Fresnel, o metodă proprie și mai ales, fapt foarte important, stabilește tehnologia de execuție a acestora, atît prin turnare, cît și — fapt și mai însemnat pentru economie — prin injectare a masei plastice, precum și prin presare. Performanța tehnologică este de marcă, între 1—2 minute se poate executa o asemenea lentilă. Deci, putem furniza nu numai pentru nevoile industriei naționale, dar și pentru export lentile și oglinzi optice de tip Fresnel.

De menționat în mod cu totul particular este și faptul că această performanță în precizia lentilei, dar și în tehnologie s-a realizat cu o matriță obținută prin strunjire nu pe o mașină-unealtă specială, de cel mai modern tip, ci pe una clasică, obișnuită, pe un strung chiar uzat, aflat într-unul din laboratoarele Facultății de mecanică. A făcut apel la mai vechile sale cercetări brevetate în țară și citate în literatura mondială de specialitate (la cea de-a XXII-a Sesiune generală a Organizației Internaționale a Oamenilor de Știință numele său este situat alături de cei mai reputați autori care s-au preocupat în ultimii 40 de ani de factorii ce influențează calitatea suprafețelor). La cercetările privind mărirea preciziei de prelucrare pe mașini-unelte obișnuite. Metode și procedee care împlinesc vreo 10 ani de la brevetare — ele au ajuns termeni de referință în cursuri universitare și tratate de inginerie mecanică de pretutindeni — dar de care nu se interesează încă nimeni din producție, deși în toate întreprinderile, fapt prea bine știut, se fac azi multe prelucrări pentru a se atinge precizia proiectată a unei scule, piese, dispozitiv, ansamblu. Iar prin metodele sale s-ar putea stabili diagrame de precizie dinamică a întregului parc de mașini-unelte existent într-o anumită întreprindere, ceea ce ar permite tehnologilor să aleagă mașina cea mai potrivită, și turația optimă pentru realizarea celei mai înalte precizii, fără prelucrări în plus, și fără rebuturi. Dar la aceste trei invenții atît de actuale încă și în căutare de beneficiari vom mai reveni. Așadar, folosind metodele proprii de determinare a comportării dinamice a strungului, căutîndu-i și fixîndu-i cu alte cuvinte regimul de turație care să producă vibrații minime (vibrațiile unei mașini-unelte fiind unul din factorii principali ai abaterilor dimensionale și de formă a pieselor în timpul prelucrării), precum și o sculă diamantată cu o geometrie variabilă — tot patent propriu, invenție brevetată încă din 1957 și care, de asemenea, a rămas unicat și nesolicitată de industrie — a realizat matrițe de foarte înaltă calitate care permit producerea în serie, din mase plastice speciale, a lentilelor de tip Fresnel cu caracteristicile amintite. Din păcate, și aceste lentile cu asemenea performanțe, pe care le produc un număr atît de restrîns de țări, sînt deocamdată rămase doar la un singur domeniu de aplicații, al retroproiectoarelor pentru învățămînt, în fabricație la întreprinderea „Didactica".

Și ce alte aplicații ar mai putea avea, tovarășe profesor ?

— Multiple. Pentru lupe cu cîmp mare. Am putea deveni producători și exportatori de asemenea produse de înaltă tehnicitate. Avantajele lupelor cu lentile Fresnel sînt net superioare față de cele din sticlă optică. În primul rînd au cîmpul de vizibilitate mult mai mare, sînt de înaltă precizie, sînt mult mai ușoare și se pot fixa în dispozitive reglabile, cu brațe mobile, fără a mai fi ținute cu mîna. Pentru diferite domenii de activitate — mecanică fină, industria textilă, în industria optică, în cea de rulmenți, în ceasornicărie, cartografie, topografie, pentru restauratorii de obiecte de artă... Condensoarele cu lentilele noastre aplicabile la toate tipurile de proiectoare au, de asemenea, caracteristici superioare față de cele cu lentile clasice. Pînă acum se importau, apoi cele din sticlă au o grosime de 200—250 mm, în timp ce una tip Fresnel are doar 5 mm, la același diametru, să zicem de 380 mm, în plus greutatea specifică a masei plastice e mult mai mică față de cea a sticlei, ca să nu mai vorbim de avantajele tehnologice de obținere și deci de costurile mult mai reduse. Am realizat lentile de formă circulară, cele pe care vi le-am arătat, dar și cilindrice, avînd nu un punct de focar, ci o linie de focar, fiind astfel mult mai puternice. Avem în curs de realizare niște dispozitive care să permită obținerea lor în serie. Ele își pot găsi aplicații cu înaltă eficiență în energetică. Dacă la I.C.P.E. se vor pune la punct bateriile fotovolatice de conversie a energiei solare în energie electrică, lentilele noastre cilindrice tip Fresnel, cuplate cu ele, pot deveni cel mai convenabil captator solar în sistem de concentrații mari de radiații. Perspectivele acestor lentile sînt nebănuit de mari și de avantajoase pentru economia națională. Avem în curs de realizare și un retroproiector special pentru folosiri multiple, care să asigure simultan proiecția diapozitivelor și a foliilor transparente, avem în studiu înlocuirea unor sisteme optice obișnuite cu componente Fresnel, de exemplu, teleobiective cu focale mari și multe altele. Dificultatea e aceeași, nimeni din industrie nu se arată interesat de cercetările noastre aplicative, cu efecte atît de mari în economia națională.

— De aceea am scris și noi articolul de față, pentru a fi auzite aceste lucruri de către factori de decizie din ministerele și centralele industriale.

Pagină realizată de CICI IORDACHE

LA CONGRESUL AL XI-LEA:

UN PROIECT ÎNDRĂZNEȚ

LA CONGRESUL AL XII-LEA:

O MINUNATĂ ÎNFĂPTUIRE

O ZI ȘI O NOAPTE PE PLATFORMA DE FORAJ MARIN „GLORIA"

● 2 reporteri pe puntea „Gloriei", la 3 ani de la lansarea la apă a platformei, a cărei construcție este rezultatul înfăptuirii hotărîrilor Congresului al XI-lea al partidului ● Un colos de 10 mii de tone, la zeci de kilometri de țărm ● O exemplară stare de spirit ● „Cînd e ceață, punem în funcțiune sirena. 23 de secunde sună, reproducînd litera U din alfabetul Morse, 23 tace, iar noi ne-am obișnuit să dormim în acest ritm" ● La 14 metri deasupra apei mării, excelente condiții de muncă și de odihnă ● Cum a devenit sondorul șef Dumitru Stîngaciu tată pentru a doua oară ● Undițele se numesc aici țaparine ● Echipamentele, 90 la sută produse în țară, ca o dovadă a faptului că industria românească e competitivă pe plan mondial, se comportă ca niște ceasornice foarte precise.

Fotografii de ION PREDOȘANU ■

Petrea Fercu: „am 23 de ani și sînt primul petrolist din neamul meu, de aceea mă simt așa mîndru. Nu că arăt treaba asta, dar o spun".

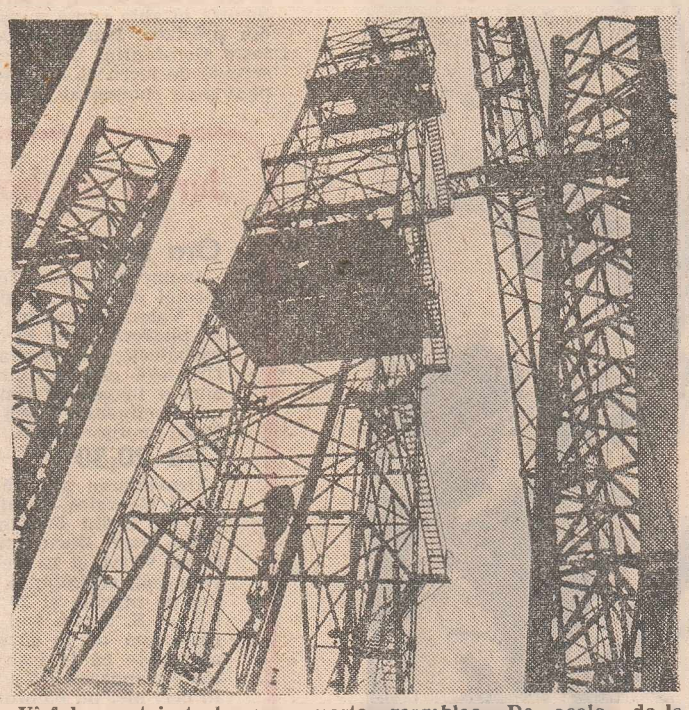

Vîrful acestei turle se numește geamblac. De acolo, de la 75 de metri deasupra mării, se vede uneori lumina farului de la Sfîntu Gheorghe.

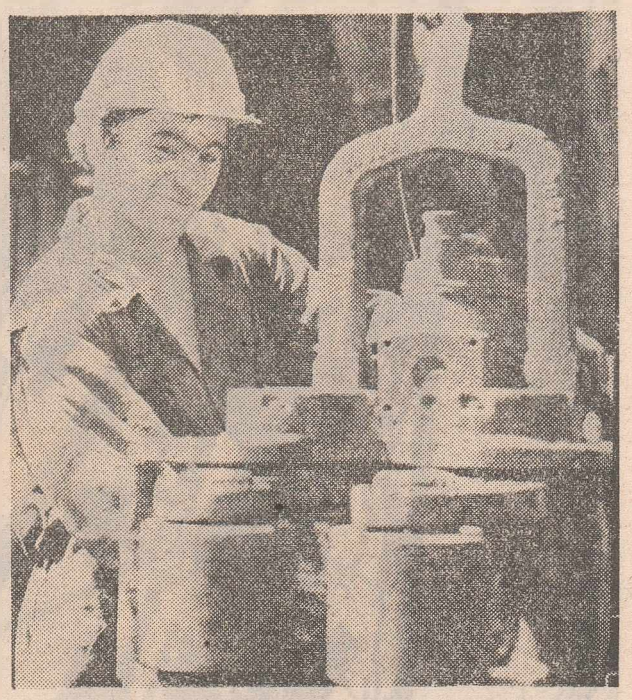

Ionel Agoroaie: „cînd cobor de pe platformă, mă duc acasă, la Botoșani. Drumul e lung cît să mănînci ● pîine, dar pîinea e albă".

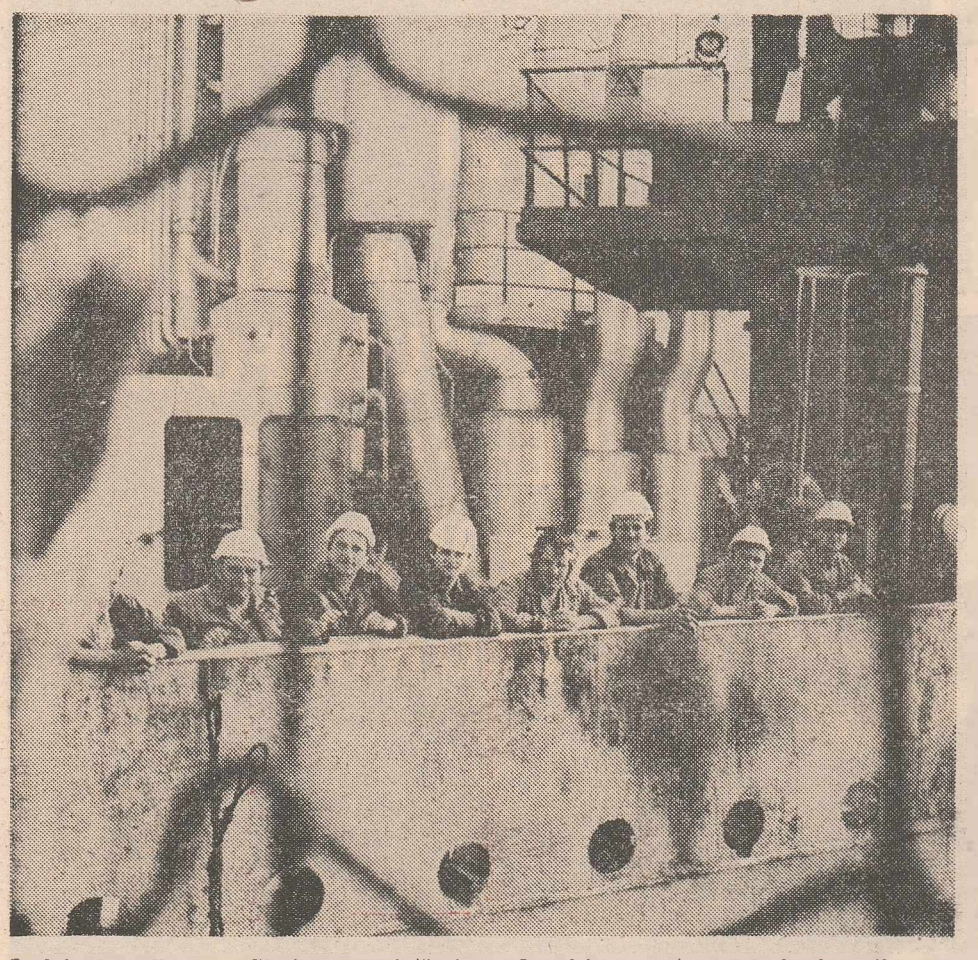

Înainte de a fi ce e, „Gloria" reprezintă starea de spirit a acestor oameni minunați

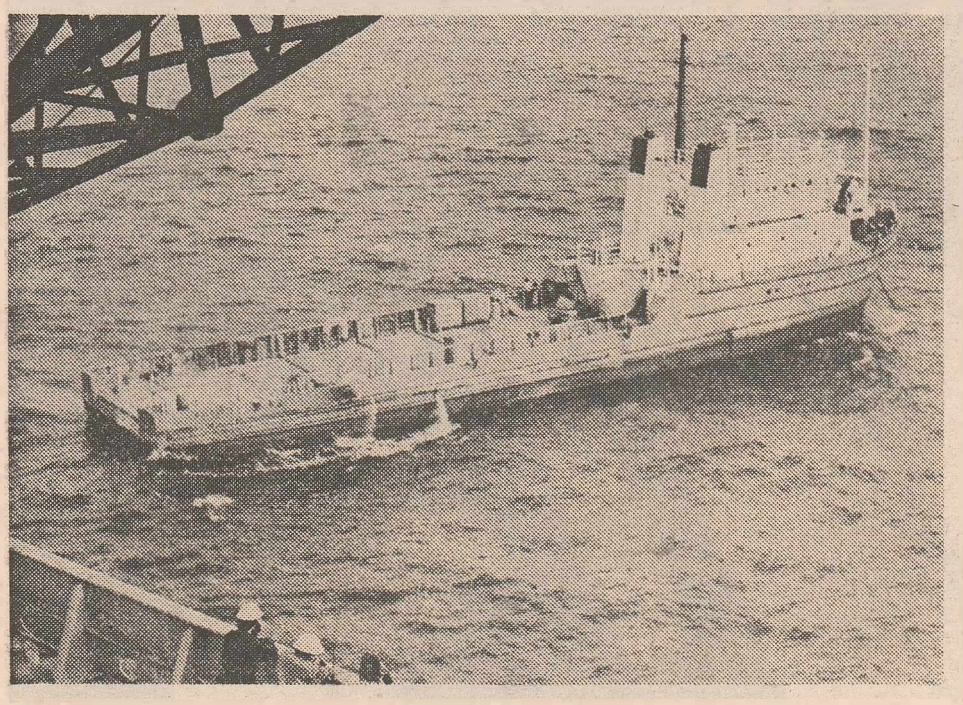

Privită de pe platformă, nava „Boldești" pare o barcă hîrjonindu-se lîngă un transatlantic

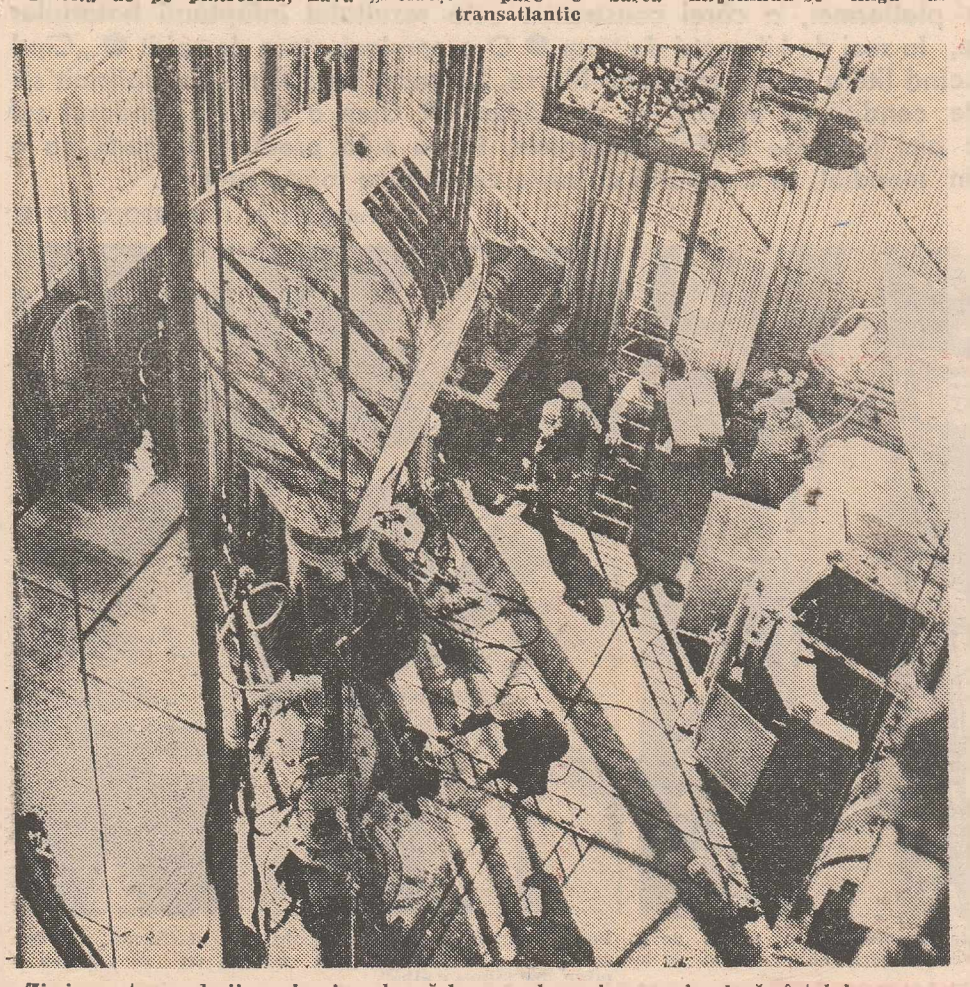

Zi și noapte, sondorii marinari veghează la mersul sapei spre miezul pămîntului

Îndreptîndu-ne către platformă, încercăm un prim bilanț cunoștințelor noastre despre „Gloria". Cu mișcările încetinite vesta de salvare, măsură de precauție obligatorie într-un aser nea drum cu elicopterul, deschidem carnetul de însemnări și c statăm, parcurgînd informațiile primite pe uscat de la Nicolae țoiu, inginer în cadrul I.F.L.G.S., că prima platformă românea de foraj marin, rod al colaborării mai multor întreprinderi ind teriale din țară, împlinește azi 3 ani de la plecarea pe mare. Pe jumătate de ceas, vom găsi colosul de metal cîntărind peste mii de tone departe de țărm, cu cele 4 picioare adînc înfipte fundul mării.

Manevrat cu îndemînare, elicopterul ne depune, cîteva minute mai tîrziu, pe un careu de scîndură vopsită în verde aprins, la prova platformei. Chit că locul e ceva mai mare decît un ring de dans, el se numește, cu un termen nițel pretențios, eliport, după cum cel care ne întîmpină, întinzîndu-ne căștile de protecție, de care nu ne vom despărți pînă în clipa plecării, se numește Dragoș Telniceanu. Călcăm cu sfială, dar terenul e sigur. Amuzat de temerile noastre, inginerul Telniceanu ne conduce către cabina în care vom locui, avînd ca vecini pe Garofiță Coman și Ovidiu Diaconescu. Primul maistru mecanic, celălalt maistru de foraj, veterani ai sondelor la mare adîncime, prieteni și tovarăși de muncă de-o viață, începută de amîndoi în comuna buzoiană Pătîrlagele.

Ieșim pe punte, la aer și la soare, la plus 25 de grade, cum se grăbește să ne informeze Ion Oprică. Adaugă că și-a petrecut 10 ani pe pescadoare și că aici, pe „Gloria", e radiotelegrafist cu brevet și meteorolog. Facem un prim tur, însoțiți de inginerul Telniceanu. Aflăm că una din principalele probleme e lupta cu rugina, care se strecoară peste tot, ajutată fiind și de mediul umed și sărat, mai aflăm că în spațiul dinspre gura puțului nu se fumează și că unul din primele lucruri ce trebuie învățate pe platformă e să fluieri, spre a învinge zgomotul și a spre a te face observat. Într-adevăr, dăm un răspuns formal gazdelor, e zgomot, sursa lui fiind cei aproximativ 10 mii de cai putere ai motoarelor localizate pe platformă, dar Dragoș Telniceanu ține să ne asigure că am prins o zi bună și că n-avem de ce ne plînge. Cînd e ceață, zice, toamna și iarna mai ales, existînd pericolul ca vreo navă să se abată din traseu și să dea peste „Gloria", punem în funcțiune sirena. 23 de secunde sună, 23 de secunde tace, iar noi dormim în acest ritm.

Coborîm la mașini. Inginerul Silviu Brătianu e, pentru 14 zile, mecanic șef, urmînd să fie înlocuit, după intervalul respectiv, de Paul Berbecaru, oamenii de pe platformă lucrînd, în toate serviciile, două săptămîni, în program de 12 ore cu 12 ore libere, pentru ca apoi, două săptămîni, să stea acasă, în familie. Datorită izolării, ne explică inginerul Brătianu, activitatea noastră e complexă, iar meseriașii foarte buni, fie și pentru simplu motiv că, neavînd la cine apela în caz de avarie, nu-ți poți permite să lucrezi cu oameni slabi. Ținînd în subordine nu doar pe sudorul Constantin Dima, pe mecanicii motoriști Viorel Niță și Cornel Păcărețu, pe lăcătușul mecanic Ion Dobre, specialiști cu înaltă calificare, ci și tot ceea ce înseamnă motor pe platformă, fie că e vorba de pompe sau de caldarine, Silviu Brătianu trebuie să fie mereu la datorie. Și chiar e, vorbind cu o contagioasă simpatie despre „fiarele acestea ce valorează jumătate de miliard și pe care avem datoria să le păstrăm, zi și noapte, în perfectă stare de funcționare". Acum, zice, nu-s probleme, dar pricepem că au fost. Cu puțină vreme în urmă, a sosit pe platformă un generator de curent alternativ. Cînd s-a defectat, băieții atelierului mecanic, cu șeful de atelier în frunte, au lucrat 36 de ore fără pauză și fără somn, izbutind să-i confectioneze pîrghia ruptă numai din sudură și din ajustare. Ispraya aceea, ne mărturisește Constantin Dima, n-a fost decît o sarcină de lucru ca oricare alta, iar mecanicii s-au comportat la fel de firesc, mirîndu-se chiar că, la terminare, i-a as tat în sala de mese cu ditamai tortul, gtăit în cinstea lor de șeful bucătar H Samoilă. Mai degrabă, ca să fie Consta Dima sincer pînă la capăt, ar fi bă bere, dar a visat și-a înghițit în sec, turile alcoolice fiind strict inte lege pe care pînă azi n-a î cat-o nimeni, oamenii de aici înțele perfect că, înainte de a fi o platform foraj marin, „Gloria" trebuie să fie o de spirit.

Se sudează suportul frînt al unui cior de stivuire. Lîngă bancul de lucru borînd din tavan, atîrnă un fir cu pl Peste tot sînt asemenea fire, iar menii le numesc, după un li intenționat hazliu, balangoscoape. primele luni ale șederii pe povestește careva, la cea mai mică a a firelor, bărbații se năpusteau pe te neliniștiți. Din ianuarie 1977, cînd o tună năprasnică a zgîlțîit platforma, i cu valuri de cîte 9 metri în picioarele mișcînd-o, după comparația ingine Telniceanu, ca pe-un taburet de bucă descleiat, tuturor le-a fost clar că „Gl e o construcție zdravănă, pe care poate paște, indiferent de gradul fur nici un fel de pericol. Firele cu plum rămas la locul lor, ca un semn al t rilor definitiv învinse, dar nimeni nu mai băgat în seamă, activitatea me înainte, cu pași apăsați, nepăsătoar condițiile atmosferice.

Răzbatem din nou sub cerul liber. Cei nu sînt în schimb pescuiesc, undițele mindu-se aici țaparine. Asistentul me Gelu Iuja, căruia toți îi zic, fără urm ironie, „doctorul", pare să fie campi pescarilor, lăudîndu-se cu 3 re scoși, nu demult, cu 4 cîrlige. dacă nimeni nu-i revendică titlul dreptățit de mulții ani petrecuți de Iuja pe lacul Sinoe, azi, electric Constantin Frunză îl șicanează, arătîn tuturor o scrumbie, prima din acest Lăsînd gluma de-o parte, să spuner pescuitul se găsește la mare cinst platformă. Dacă baia în mare e oprită, deși toți bărbații de pe „Gl știu să înoate, unii din ei învă în cadrul unor cursuri speciale fășurate, înainte de ieșirea în în piscina hotetului „Parc" din maia, pescuitul se practică pe scară și în toate colțurile platformei poți v cîte-un pescar.

Stingem țigările și ne apropiem gura puțului de foraj. La s de urmărire a parametrilor g gici și de foraj, geofizicianul Ionescu stă cu ochii p rate, urmărind pe speedograf ritmu avansare al sapei. Cînd sapa înainteaz multe sute de metri sub noi, rupîn opinteli din miezul pămîntului, platf trepidează ușor, împiedicîndu-ne să crăm ca lumea cu uneltele de fotogr La puț, îl revedem pe Garofiță Com facem cunoștință cu inginerul Vasile T nescu, șef de platformă pe sch Tăbănescu, ca și Coman, ca și Luca nescu, ca și Dragoș Telniceanu, e vechea gardă a Întreprinderii de fora lucrări geologice speciale, unitate între alte însărcinări importante, răsp și de activitatea de foraj marin. Au l împreună la Manișca, la Govora, la C și, firește ,în alte părți, deprinzînd s ajute și să se suplinească, după vo sale, asemenea degetelor unei mîini. șef, e convins că pe platformă, unde tenia și solidaritatea muncitorească si mare preț, nu există șefi, ci numai tov

Jurnal de bord

Ora 20

Inginerul Vasile Tăbănescu, șeful platformei pe timp de zi, predă conducerea lui Valeriu Irimioiu, care va fi și el șef de platformă alte 12 ore. Își strîng mîinile bărbătește și se preia schimbul din mers. Urmează cîteva cuvinte de laudă la adresa instalației românești de foraj la mare adîncime F-320 în variantă marină. Totul merge strună. Nimic deosebit.

Ora 20,30

Următoarea noastră cunoștință este Calapod Georgică, șeful echipei de sondori. De fel e din Focșani, dar locuiește la Periș, lîngă București, unde are și casă. Și ca vîrstă și ca vechime în petrol este veteranul schimbului, are mai exact 54 de ani pe muchie și 29 de ani de muncă la I.F.L.G.S. Acum trei ani cînd a venit cu platforma de la țărm, era prezent. Își amintește că la ieșirea din dană sunau toate vapoarele. Nu se mai auzea nici în cer, nici pe pămînt, nici pe mare. Sfios cum este, nu știa ce se întîmplă și nici nu îndrăznea să întrebe. Credea că vor să-i sperie. Mai tîrziu a aflat că era de un salut. De unde putea el dacă nu mai fusese pe mare! pînă atunci peste tot în țară, și în nia, în Ardeal, în Dobrogea, în M în Muntenia și în Banat. De sondoria, a început-o pe cînd în erau turle de lemn și uite a ajuns să lucreze pe colosul acesta de minune a constructorilor de maș mâni. Se înțelege cu sondorii din și-i cunoaște ca pe copiii lui. Poate pricina asta merge treaba bine supără decît vîntul care s-a sti produce balans.

Ora 21

În timp ce majoritatea celor din bul de zi dorm, iar cei din schim noapte sînt la posturi, cum spunear motul motoarelor continuă cu acee tensitate. O oarecare forfotă este și la sala de mese. Clubul le pune poziție șahuri și un televizor Ve care prinde perfect Bucureștiul. mai este și ora la care se servește

ică, unii mai vechi în meserie, alții noi, fără excepție la fel de har- i de conștienți de frumusețea lor de deschizători de dru- Strîngînd mîinile, pline de noroi udoare, aici, ca și în preajma tu- ondelor, noroiul de foraj nu murdă- ci înnobilează, ale unor veterani, m și mîinile unor meseriași dintre i tineri. Sondorii Ionel Agoroaie și Fercu au împreună 48 de ani, ori- în ei putînd fi nepotul inginerului Andrian, chimist la origine, cel care eghează, cu ochi de vultur și tila stîngă a ochelarilor crăpată, ziția fluidului de foraj. Pînă să ci, Ionel Agoroaie, de fel din Hudești ilor, văzuse marea numai la tele- i, firește, în filme, din care „Al pa- stol" nu i-a plăcut cine știe ce. bsolvirea școlii profesionale, făcută dova Nouă, unde s-a dus după lul unui consătean. Constantin a lucrat în petrol la Reșița și bia. Pe „Gloria", a trăit, în 1978, momentul de mîndrie pa- și de sărbătoare a sufletu- at de primirea sa în rîndul comu- , fapt care l a îndatorat enorm, du-l să muncească mai mult și mai bine. Rămas orfan de mic, n-ar avea nimic împotrivă să petreacă întreaga lună pe platformă, dar regulamentul nu permite. De aceea, la fiecare două săptămîni, Agoroaie ia trenul de Botoșani, vizitîndu-și fratele și, din ce în ce mai des în timpul din urmă, o fată față de care detine, cum zice, sentimente de căsătorie. Fercu e tot moldovean, numai că de mai jos, din Săndulenii de Bacău. Are 5 frați, dar el se recomandă drept cel dintîi sondor din neam și se mîndrește nevoie mare cu treaba asta, simțindu-se stăpîn pe meserie și pe viață.

În clipa aceasta, care e după prînz, ei înșurubează o nouă prăjină, coborînd sapa către adîncuri, iar noi, căutînd să profităm de soarele ce parcă are de gînd să se înece, urcăm scările turlei spre cel mai înalt punct al platformei, cocoțat la 75 de metri deasupra apei. Locul acesta, cutreierat mai mult de pescărași decît de oameni, se cheamă geamblac, el adăpostind rolele ansamblului macara. De aici, de la înălțimea unui bloc cu 20 de etaje, platforma se vede în întregime. Cu excepția celor cîțiva pescari, tupilați către margini, pare pustie. O parte din oameni muncesc, o altă parte dorm, pregătind schimbul care urmează. Cu toții posedă, să nu uităm acest amănunt, carnete de marinari, „Gloria" supunîndu-se, după legile internaționale de navigație, regulilor incluse în registrele navale. Dacă oamenii nu se văd, zgomotele persistă, ca și micile clătinări, amplificate pe geamblac din cauza înălțimii. Pe drumul de întoarcere, ne oprim la ceea ce se numește, în termeni de strictă specialitate, pod. Podar de serviciu e Ion Coșa, care pare convins că meseria sa nu-i grea după ce te obișnuiești, el agățînd sau eliberînd capul prăjinii. Legat în centură, își vede de treabă ca și cum nu ne-ar vedea, înșirînd dintr-o răsuflare șantierele pe unde a umblat. Suraia, Galați, Berca, Oituz, de pe unde a adunat numai pilde bune și bani destui ca să-și zidească o casă, în Faraoanii Bacăului, unde locuiesc 5 din cei 6 copii ai săi, Veronica aflîndu-se de-acum la oraș, la covoare.

S-a făcut, iată, una din orele de masă. Zicem una pentru că, pe „Gloria", se mănîncă de 4 ori pe zi. Meniul, preparat de o echipă de bucătari de elită, Hristu Samoilă, Gheorghe Mariniuc, Ionel Matei, Titus Hrișcu și Gabriel Ionescu, e compus din 8 feluri, cel mai cerut fiind, în absența verzei à la Cluj, prima între preferințele bărbaților de pe platformă, ruloul de văcuță cu legume. Băuturile răcoritoare sînt la discreție, dar nimeni nu ia mai mult decît cere arșița, căci oamenii nu uită că li s-a întîmplat, cu luni în urmă, să rămînă, din cauza condițiilor meteorologice vitrege, fără apă minerală cîteva zile în șir. Firește, acum nu e cazul, dar oamenii au învățat să prețuiască ce au și se chivernisesc cu o cumpătare demnă de respect. La bucătărie, ca pe întreaga platformă dealtfel, curge în permanență apă caldă, ca la marile hoteluri, cum observa careva, iar aerul din interioare e condiționat. Luînd masa cu schimbul care tocmai a ieșit, avem vreme și de-o cafea, pe care o bem la unul din cele două cluburi, la etaj. Alături, se joacă table, se privește la televizor și se fac planuri pentru concedii. Nu fără haz, inginerul Brătianu ne povestește cum s-a însurat, în 1976, după o serie de încercări eșuate, neavînd timp suficient pentru analize și pentru depunerea actelor ! Cînd ieșeau analizele și cînd ieșeau actele, mirele era pe mare, mireasa fiind obligată să aștepte alte două săptămîni, cînd figura se repeta ! În cele din urmă, a găsit înțelegere, s-a căsătorit într-o sîmbătă și miercurea următoare s-a îmbarcat. Aflăm și alte povești nostime, unele adevărate, altele ținînd de ceea ce începe să fie folclorul nescris al platformei. Bunăoară, cum Dumitru Stîngaciu, șef de echipă la sondori, a devenit recent tată pentru a doua oară. Cînd a bătut telegraful, era la lucru, iar maistrul Diaconescu s-a grăbit să-l anunțe, urîndu-i să-i trăiască și gemenele abia aduse pe lume !! Ca unul care-și dorea foarte tare un băiat, cu gînd să-l facă petrolist, s-a necăjit, dar și-a văzut de treabă mai departe, abia seara, la ieșirea din schimb, aflînd că, de fapt, totul fusese o glumă și că noul născut era un fecior, pe care l-a botezat Ovidiu. Cînd s-a întors pe uscat, și-a invitat toți vecinii de palier la o masă sărbătorească, de la care n-au lipsit nici Constantin Frunză, cel cu scrumbia, nici Florin Croitoru, nici Toader Smadu, ci numai Gheorghe Tănase, care era pe platformă, limpede reieșind de aici că mulți dintre sondorii marinari ai „Gloriei" nu numai că muncesc laolaltă, ci și locuiesc laolaltă, în blocul I din cartierul 4—5 al Constanței.

În amurg, după ce vom mai fi făcut o dată turul platformei, detectăm o oarecare agitație la bord. Nu ne va trebui mult ca să înțelegem că atitudinea aceasta, bărbătească și ea, e dată acum, ca la fiecare ocazie, de venirea uneia din cele 2 nave, „Boldești" și „Ocnița", însărcinate cu aprovizionarea „Gloriei". Răsărind parcă din ape și însoțită de un convoi de pescărași, nava „Boldești" ancorează sub cerdacul metalic al platformei, trecînd în pîntecele acesteia apă potabilă și barită, praful necesar îngreunării noroiului de foraj. Sus, Constantin Mocanu rotește brațul macaralei sale de 70 de tone, purtînd cu îndemînare un coș uriaș, un fel de nacelă, care face legătura între platformă și vapor, depunînd pe punte felurite obiecte, între care un sac cu scrisori, Poștă au, glumește maistrul Emil Alexe, de fel din Moreni, numai cei pelegați la cap, adică holteii, dar lucrurile nu stau tocmai așa. Singura scrisoare care a străbătut marea cu acest transport e adresată mecanicului de motoare Viorel Niță. Ea poartă ștampilă de Dărăbani, pe latura din spate a plicului fiind iscălită soția celui amintit, care-i scrie, desigur, și în numele celor 4 copii. Cu ultimul coș, urcă pe platformă și comandantului navei, un transportor de 800 tdw, bătrînul lup de mare Constantin Drăgan, care are la activ 30 de ani de marinărie, escale în toate marile porturi ale lumii, de pe Amazoane în Oceanul Indian și din Marea Japoniei în Golful Persic, precum și un naufragiu în Marea Nordului. Aduce de pe uscat, pe lîngă cele notate mai sus, și o știre, menită să-l deruteze pe inginerul Dragoș Telniceanu care împlinește azi 44 de ani ! Cel în cauză se scuză, „m-am luat cu treaba și-am uitat", dar confrații se îmbulzesc să-i strîngă mîna, iar șeful bucătar aleargă spre tortul de rigoare.

Profităm de ocazie pentru a scrie cîteva cuvinte despre comunistul Telniceanu, unul din pionierii forajului marin românesc. Născut la Cernăuți, absolvent al Facultății de electronică, a fost repartizat în minerit, de unde va pleca, îl auzim, direct la pensie. Ajuns la I.F.L.G.S., după ce a bătut o sumedenie de șantiere, a fost trimis, în 1974, la specializare în probleme de foraj marin, stînd un an pe cîteva platforme (intuite nu departe de coasta nigeriană. După ce a trecut pe la Cobia, de unde s-au recrutat, după cum am mai spus-o, majoritatea lucrătorilor de pe „Gloria", a participat la închegarea și recepționarea acesteia, în șantierul de la Galați, fiind unul din primii ei locatari, șef de tură la jackmani. Prin termenul acesta, ce nu și-a găsit încă un corespondent multumitor în limba română, sînt desemnați ridicătorii și coborîtorii de platformă, cei care se ocupă cu întreținerea și repararea echipamentului de salvare. Altfel zis, Telniceanu e, timp de două săptămîni, ochiul vigilent de pe „Gloria", obligat să vegheze peste tot, sărind la cea mai mică defecțiune. Echipamentele însă, românești în proporție de 90 la sută, dovadă elocventă a faptului că industria noastră navală e competitivă pe plan mondial, funcționează ca niște ceasornice foarte precise, întreținerea lor făcîndu-se cu pricepere, cu migală și cu devotament.

E noapte. În colțurile platformei, clipesc luminile de avertizare. „Boldești" plutește sub coasta „Gloriei", semănînd cu o barcă hîrjonindu-se lîngă un transatlantic. Sapa își continuă drumul ei spre adîncuri, adulmecînd petrol. În cușetă, Ovidiu Diaconescu se întrerupe din citit și ne povestește despre casa sa de la Buzău și despre cei 3 frați, Aurel, Ilie și Justin, toți lucrători la I.F.L.G.S., vînduți titeiului cu trupul și cu sufletul. Dinspre foraj, zgomotul răzbate pînă aici, stins, ca un murmur de cor halucinant. Cînd platforma tresare, e sapă. Cînd se odihnește, e carotă. În luptă cu somnul, urcăm pentru ultima oară pe eliport. Cerul pare un cearșaf pe care o mînă risipitoare a răsturnat un sipet de stele. Jumătate de platformă doarme, jumătate lucrează. Țara e, după hartă, la cîțiva zeci de kilometri depărtare dar, văzîndu-i la muncă pe oamenii aceștia, pe de-o parte sondori și pe de alta marinari, înconjurați pretutindeni de mare, ai putea să juri că țara se află aici, în inima fiecăruia. Departe de țară, ei își fac datoria cu gîndul la ea, cîntărind fiecare cît de mult îi sînt obligați.

OVIDIU IOANIȚOAIA ■

„LUCRĂRILE GEOLOGICE VOR FI ORIENTATE CU PRECA- RE SPRE CREȘTEREA REZERVELOR DE RESURSE ENERGE- E. SE VA EXTINDE FORAJUL DE MARE ADÎNCIME PENTRU I ȘI GAZE ȘI VOR ÎNCEPE LUCRĂRILE DE FORAJ PE PLAT- RMA CONTINENTALĂ A MĂRII NEGRE"

Din Directivele Congresului al XI-lea al Partidului Comunist Român cu privire la planul cincinal 1976–1980 și liniile directoare ale dezvoltării economico-sociale a României pe perioada 1981–1990.

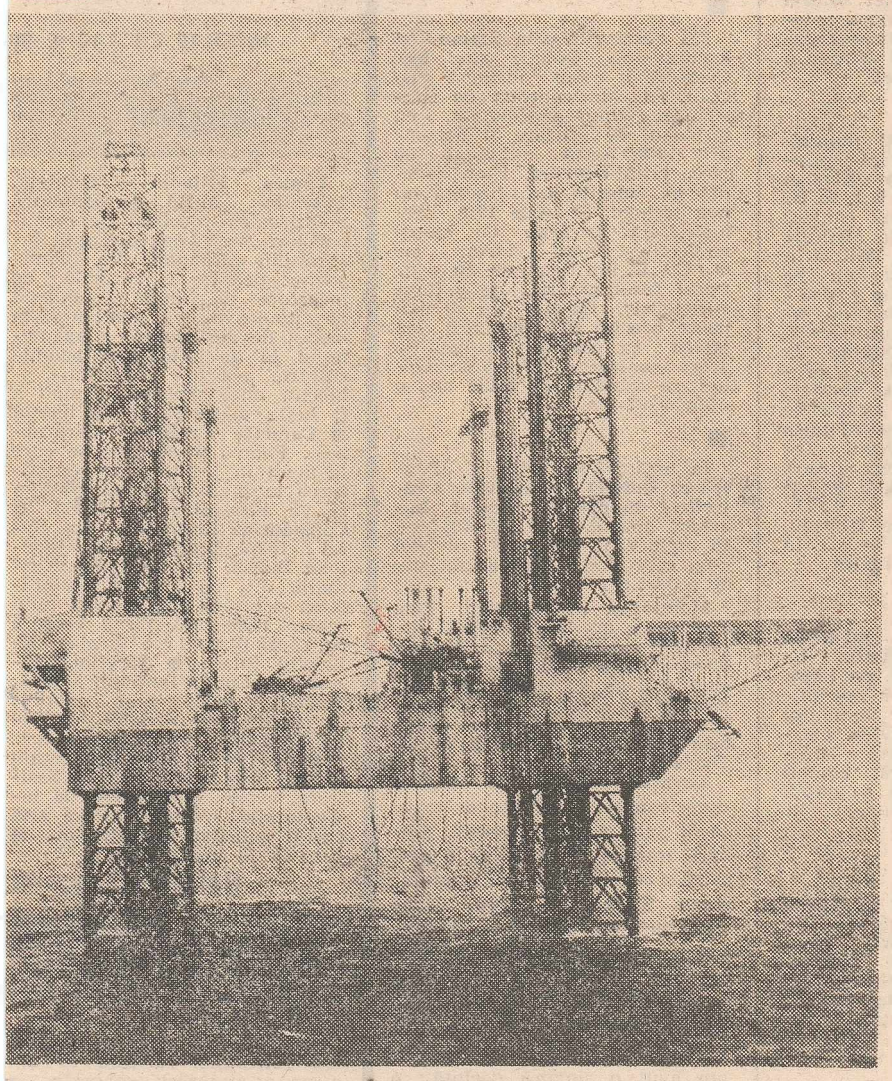

ecare, platforma văzută de pe puntea transportorului „Boldești". În dreapta imaginii, cozorocul eliportului, în stînga, puțul de foraj

1

ăm în sala mașinilor. Motoarele în plin. Mecanicul Viorel Niță cu a urechi și plin de transpirație ne ină. Ne vede dar nu ne aude. După și după buze, inginerul Irimioiu, platformei, ne-a „tradus" ce ne mecanicul. Înlocuise două pompe ecție la motorul 12 DSR, motor de ă. Mai are de șlefuit două supape probat cinci injectoare, tot la mo- le rezervă.

2

ngem la electricieni, despre ei se că sînt tot timpul pe fază. Pentru cieni totul este să nu aibă de lucru. ă nu înseamnă că Vasile Furnea, Zoicaș și maistrul electrician Con- Toma stau cu mîinile-n sîn. Deși a, la ordinea zilei sînt controalele tive și verificarea periilor la ge- are. În fața lor se găsește un ta- nde se pot urmări toți parametri de onare a utilajelor. Deodată a apă- defecțiune neașteptată în circuitul nandă al motorului de curent conti- le la troliu. Zoicaș a observat, în urma controlului efectuat, că motoarele aveau curenții dezechilibrați. Imediat, șeful de platformă, Irimoiu, le-a programat o oră de întrerupere pentru remediere, fără a perturba forarea. Au găsit doar un contact slăbit din cauza trepidațiilor.

Ora 3

La alegere se servește cafea sau ceai. În clipele de răgaz, bucătarul Titu Hrișcu își mai aruncă privirea pe cartea „Mercenarii iadului — file din istoria colonialismului" de Ion Aszody. A ajuns la pagina 118, capitolul „Nevoia de a schimba aerul".

Ora 5

E vremea micului dejun compus din : omletă de ouă cu verdeață, salam, cașcaval, unt, brînză, măsline, roșii, ceai și lapte bătut. Pe Hrișcu îl ajută Ștefan Murărașu din grupa de deservire. Îl ajută și totodată, „fură" puțin cîte puțin din secretele meseriei de bucătar, așa cum a reușit Ioan Naparu, actualmente bucătar, fost la deservire. Se luminează de ziuă. Murărașu iese cu resturile menajere și le aruncă în mare, prilej de larmă și îndestulare pentru pescărași. Nici ei n-au somn. Pescărușii dau, în timpul verii, două rînduri de pui. Sînt în zbor puii din amîndouă generațiile. Cei mai închiși la culoare sînt din ultima serie, spun sondorii deveniți cunoscători precum marinarii. Fiind pe mare au dealtfel și carnete de marinar.

Ora 6

În sfîrșit, se vede și soarele abia acum cu toate că a răsărit pe la ora 5 și 26. Inginerul Irimioiu raportează la baza de pe uscat: „Alo! Baza! Baza! Grup foraj marin? Aici „Gloria"! Totul decurge normal. A continuat forajul". Acestea sînt cîteva dintre formulele prin care se raportează activitatea.

Ne dezbrăcăm de halat și renunțăm la casca de protecție. Este din nou ziuă. După cum ne-am convins, noaptea și ziua nu se deosebesc cu nimic în ceea ce privește munca și dăruirea harnicilor sondori de la I.F.L.G.S. Responsabilitatea este aceași, fie zi, fie noapte, dar parcă noaptea e mai altfel, nu se știe de ce. Pare înconjurată de numeroase semne de întrebare.

ION PREDOȘANU ■

În întîmpinarea Congresului al XII-lea al P.C.R. și a sărbătoririi a 2050 de ani de la crearea primului stat dac centralizat și independent, **Comitetul de cultură și educație socialistă al municipiului Sighetu Marmației** organizează a șasea ediție a festivalului-concurs de poezie patriotică, revoluționară și muzică folk „Laudă omului și țării". Lucrările se vor depune sau expedia la Casa de cultură a municipiului, str. Republicii 31, cod 4925, **telefon 1 15 81**, pînă la data de 20 septembrie 1979. Lucrările selectate în faza preliminară (20 august—20 septembrie) vor fi prezentate în fața publicului și a juriului în 12—14 octombrie. Se vor acorda premii pentru creația literară, interpretare și muzică folk.

■

Sînt șofer la Autobaza I.T.A. 4 Călători Pitești și mă numesc **Ion Molea**. Într-o zi din luna iulie a.c., venind cu autobuzul plin cu pasageri spre autogară, mi s-a făcut rău brusc. Abia am avut timp să opresc mașina, cu o clipă înainte de a-mi pierde cunoștința. În această împrejurare am fost ajutat de un OM al cărui nume nu-l cunosc, dar aș vrea să-i mulțumesc. Acest șofer necunoscut m-a transportat de urgență la spital, unde competența și conștiinciozitatea doctorului Gh. Șerban mi-au salvat viața.

■

La 7 iunie 1979 a apărut în această pagină răspunsul la o plîngere a noastră, a locatarilor din blocul Scala din Zalău, ne scrie tovarășul **Florian Stamen**. În acel răspuns se arăta că I.J.G.C.L. și-a luat angajamentul față de Consiliul popular al județului Sălaj că va înlătura defecțiunile semnalate. Noi, locatarii, sintem sătui de promisiunile celor de la I.J.G.C.L., care, precum se vede, nu acordă ei inșiși nici o valoare promisiunilor lor.

■

În vara anului 1976 fiii satului Buciumeni, adunați de pe tot cuprinsul țării, au hotărît ca prin contribuția tuturor să fie ridicat un obelisc pe ale cărui fațete să fie înscrise numele celor căzuți în luptă pentru cauza patriei. Începînd cu 21 octombrie 1977 s-au făcut nenumărate demersuri prin Consiliul popular al comunei, pentru obținerea aprobărilor de rigoare de la forurile competente din județul Galați, dar pînă acum totul a fost în zadar. Prin adresa 21 042 din 14.12.78 C.C.E.S. ne înștiințează că propunerea noastră este inclusă în proiectul de plan centralizat, dar noi, în lipsa aprobărilor formale de la județ, nu știm dacă să lansăm comanda pentru obelisc ori să restituim banii adunați și care deocamdată se află depuși la C.E.C. Sperăm că întrebarea aceasta se va auzi pînă la Galați. Semnează **Sevastița Crișan**, Tecuci, str. 7 Noiembrie bl. 56, ap. 111.

■

Pe lîngă spitalul din Moinești funcționează o policlinică vrednică de toată lauda, ne scrie **Petre Zguța**, muncitor petrolist. Numai că, din păcate, cei doi medici oftalmologi au fost transferați acum cîteva luni în alte orașe, fără a fi înlocuiți. Încă și așa treaba ar fi mers cum ar fi mers, sora Tătaru de la cabinetul respectiv străduindu-se să facă față solicitărilor. Dar, culmea, în 7 august a fost și ea transferată, fără a fi înlocuită. Ce ne facem ?

■

Subsemnatul **Mihai Vasile** din Bîrlad, Piața Victoriei 5 bl. C 2 sc. A ap. 1, am cumpărat o pereche de pantofi (360 lei) produși de Fabrica „Bihoreana" din Marghita. Deoarece după 2 încălțări pantofii s-au rupt, i-am trimis în colet la fabrica producătoare, la 10 mai a.c. De atunci am făcut și 2 reveniri prin poștă, dar tot nimic.

■

Consiliul popular al județului Dîmbovița. Ca urmare a sesizării tovarășei **Vlad I. Elena** din comuna Ocnița, vă informăm că i s-a aprobat cererea și a intrat în posesia butoiului pentru gaze lichefiate.

■

Procuratura județului Suceava. Verificînd sesizarea trimisă redacției de **Titus Gheorghiu**, s-au constatat următoarele. În anul 1977, fiica petentului, Ionescu Letiția Ana, a intrat în relație de concubinaj cu Năzneanu D. Dionisie. Acesta și tatăl lui, Năzneanu Dionisie, apoi și mama lui, Barbie Rosca Iuliana, se ocupau de confecționarea și vînzarea jaluzelelor, în baza unor autorizații. Începînd din 1978 Năzneanu Dionisie nu a mai onorat comenzile primite pentru jaluzele, ci a trecut la comerț clandestin, speculă și înșelăciuni, încasînd peste 70 000 lei. La cercetări, el a prezentat chitanțe false conform cărora banii ar fi fost primiți cu titlu de împrumut. Întrucît în prezent nu se cunoaște în ce localitate se află Năzneanu D. Dionisie, s-au luat măsuri pentru urmărirea lui pentru cercetarea înșelăciunilor sesizate de către persoanele lezate.

■

Inspectoratul General al Miliției. Verificările efectuate confirmă sesizarea trimisă redacției de **Moldoveanu Gheorghe** din București, str. Matei Basarab 24. S-au luat măsuri de sancționare contravențională a celor vinovați, respectiv soții Petre și Floarea Constantin, cu cîte 1 000 lei amendă, și Stoica Pia cu 500 lei, pentru încălcarea prevederilor art. 2 din Decretul 153/1970. Pentru litigiile cu membrii familiei Constantin, tovarășul Moldoveanu a fost îndrumat să se adreseze Comisiei de judecată de pe lîngă Consiliul popular al sectorului 3.

■

Mă numesc **Nicolae Ciocalău**, locuiesc în Turda și sînt de meserie șofer. În anii 1977 și 1978 am fost detașat de la I.T.A. Aiud la șantierul Canalului Dunăre—Marea Neagră. Cînd am plecat mi s-a explicat la casieria șantierului că, neavînd momentan cecuri, garanția mașinii, care îmi fusese reținută lunar din retribuție, mi-o vor trimite prin poștă acasă. Au trecut de atunci vreo 9 luni, însă eu nu am primit nici un leu, deși le-am mai scris să-mi trimită banii. Menționez că în aceeași situație mai sînt încă 3 colegi din Aiud.

■

Ministerul Turismului. Referitor la scrisoarea tovarășului **Petrovan Gheorghe** din Lupeni, trimisă dumneavoastră, vă comunicăm următoarele. Din verificări a rezultat că cele reclamate de petent sînt reale. Conform dorinței sale, tovarășului Petrovan i s-a expediat de către I.B.C. Buziaș suma de 489 lei, reprezentînd cheltuielile de deplasare. Prin decizia 43/1979 conducerea I.B.C. Buziaș a sancționat disciplinar cu „avertisment" pe recepționera Goția Maria, care a fost de serviciu la biroul de primire în ziua de 26 iunie și nu a asigurat cazarea familiei Petrovan. S-a atras atenția personalului muncitor din această unitate asupra modului cum trebuie să se comporte cu toți oamenii muncii veniți în stațiune.

■

D.J.P.Tc. Constanța. Referitor la plîngerea adresată redacției de tovarășa **Borcea Iosefina**, vă comunicăm că am oferit petentei un post de oficiantă la Oficiul P.T.T.R. Constanța tranzit, post pe care ea l-a acceptat la data de 20 august 1979.

■

Sîntem un cartier întreg („Lăpușneanu-Obor"), cu mii de apartamente, în care nu s-a instalat nici măcar un singur telefon. La insistențele noastre de peste 3 ani am fost amînați din an în an, din trimestru în trimestru, dar nimeni nu ne-a ajutat cu adevărat. (**Sorin Colda**, administrator, Asociația de locatari 104 Constanța)

■

Silvestru Cristian din Bacău, str. Ana Ipătescu 13 bl. 11/V sc. C ap. 13 ne scrie următoarele: „De peste 2 ani de zile, oblonul ieșirii pe acoperiș este stricat, prin el plouă sau ninge mereu, după anotimp. Asociația de locatari susține că această reparație cade în sarcina E.G.C.L., iar respectiva instituție refuză, pe motiv că oblonul este un bun de folosință comună. Iar între timp apa face ravagii în bloc". Trecînd peste lipsa de răspundere a E.G.C.L. și a asociației, ne întrebăm : ce fac locatarii ?

■

I.J.G.C.L. Bihor. Reclamația adresată redacției de tovarășa **Tigan Florica** era întemeiată. Lucrarea respectivă a fost terminată abia la 19 iulie, ca urmare a intervenției conducerii E.G.C. Oradea. Șeful punctului de lucru a fost schimbat, pentru nerespectarea termenelor la lucrări, întrucît nu era singurul caz la acest atelier.

■

Vă scriu cîțiva elevi din Tariverde, comuna Cogealac, județul Constanța. În vacanța de vară am lucrat cîteva zile împreună cu părinții noștri la Asociația viticolă cooperatistă Cogealac, la săpat și legat via. Tineri și vîrstnici, am prestat muncă egală, calitativ și cantitativ. Totuși, la plată am fost surprinși : 70 lei ziua pentru adulți, 50 lei pentru elevi. Amarnic am fost dezamăgiți și de explicațiile încîlcite și incredibile oferite de inginerul care este șeful fermei respective. Urît și întristător procedeu, de aceea cerem să se facă cercetări și să ni se spună și nouă măcar unde s-a dus diferența de bani de care am fost frustrați. Semnează : **Penca Popescu, Daniel Burtea, Tudorița Brezoi.**

■

M.T.Tc., Departamentul Căilor Ferate. Constatînd temeinicia sesizării înaintate revistei Flacăra de **Arkeder Gheorghe**, vă informăm că sus-numitului i s-au acordat despăgubiri în sumă de 6 825 lei.

■

Consiliul popular al municipiului Timișoara. Urmare scrisorii publicate în numărul 32 al revistei, vă informăm că problema ridicată de **Reiter Andrei** se află în atenția organelor locale. Noul ghid al străzilor orașului Timișoara va fi editat în cursul lunii septembrie.

■

Consiliul popular al municipiului Giurgiu, privind plîngerea cetățeanului **Bunea Nicolae** din str. Tineretului bl. E 1, sc. B, ap. 24. Reparațiile la canalul termic de racordare în centrală au început la 7 mai 1979, prin E.G.C.L. Giurgiu, dar nu se desfășurau într-un ritm corespunzător deoarece mina de lucru necalificată era insuficientă. Printre măsurile stabilite la 25 iunie la o consfătuire cu președinții asociațiilor de locatari a fost și participarea locatarilor la lucrări, suplinind astfel lipsa de muncitori necalificați. Tot pentru urgentarea reparațiilor, lucrarea a fost preluată de către lotul instalații al T.C.I., Grupul de șantiere Giurgiu, avînd ca termen de redare în exploatare data de 1 august.

■

Direcția asistenței medicale din Ministerul Sănătății. La scrisoarea adresată dv. de **Lupu Iulian** din Giurgiu, vă comunicăm că am solicitat Spitalului Colțea un referat privind diagnosticul și prognosticul afecțiunii de care suferă copilul sus-numitului, pentru a stabili posibilitățile de tratament în continuare.

■

Direcția sanitară a județului Bihor, referitor la scrisoarea lui **Gabor Nicolae Ion.** Am cerut Centrului medical de Fonoaudiologie București planificarea unui loc pentru a putea interna bolnavul la acest centru.

■

De 4 ani a fost dat în folosință blocul nostru și tot de 4 ani se tot tergiversează lucrările de finisare a fațadei. La începutul acestui an au fost în sfîrșit montate schelele, dar în luna mai au fost demontate. În 15 iulie au fost montate iar și treaba s-a pornit. Dar cum ? În 30 de zile echipa de 5 persoane a terminat o fîșie verticală lată de 5—6 m și înaltă de 30 m, cu un impresionant consum (și risipă !) de ciment și alte materiale. Cu asemenea ritm de lucru și cu pauzele de cîte o săptămînă sau două, știind că suprafața de executat totalizează 5 000 mp, avem o perspectivă nu tocmai plăcută. (Scrisoarea este semnată de președintele și administratorul Asociației de locatari din bl. 74, Aleea Sinaia nr. 10, sector 2)

■

Mă numesc **Caliopia Penda** și locuiesc în Bîrlad. Fiul meu, Mihai-Virgil Penda, a dat examen de admitere pentru clasa a IX-a la Liceul de arte plastice din București, în luna iunie a.c. Comunicarea rezultatelor a fost mereu amînată timp de 6 zile, iar la urmă am fost înștiințați că examenul a fost anulat și se va repeta. Tot atunci ni s-a comunicat că sînt 60 de locuri. După repetarea concursului, au fost afișați ca reușiți 61 elevi, printre care fiul meu nu figura, deși a avut aceeași medie cu al 61-lea candidat admis. Pare de necrezut, și totuși așa s-au petrecut lucrurile.

■

Aș dori să vă relatez cum mi-am petrecut concediul la Tușnad, cu bilet de tratament procurat prin O.J.T., ne scrie **Valentin Scarlat** din Iași, str. Socola 2 bl. F, sc. E, ap. 11. La vila 70, unde am fost cazat, apa caldă nu curgea deloc, cea rece numai uneori, iar curățenie mai mult nu se făcea. În 20 de zile nu mi s-a schimbat lenjeria nici o dată. Masa dura de la o oră în sus, intervalul dintre felurile I și II fiind de 30 minute. La fel de prost merge treaba la fizioterapie și la mofete. Îți vine să te lipsești.

■

Vreau să fac o propunere tuturor redacțiilor care editează almanahuri, scrie **Dumitru Ciobanu** din Bacău, Calea Mărășești 7 bl. 4/2, sc. C, ap. 1. Să se realizeze un sistem de abonare și pentru almanahuri, eventual ca anexă la abonamentul pentru publicația respectivă. (N.R. Propunerea nu e rea, numai că trebuie adresată nu redacțiilor, ci organelor de difuzare a presei, din cadrul Poștei)

■

Mă numesc **Vasile Stoian** și locuiesc în Galați, str. Ion Creangă 1. Am încheiat cu O.J.C.V.L. un contract de construire a unui apartament, cu termenul de predare 31 decembrie 1978. Actul adițional pe care, vrînd-nevrînd, l-am semnat în martie a.c., fixează un nou termen, 30 iunie 1979. Vremea trece, lucrările la blocul respectiv merg încet, iar O.J.C.V.L. îmi răspunde că, șantierul fiind preluat de „Constructorul" Galați, nu se mai poate preciza data predării. Mă întreb : ca partener al meu la acest contract, O.J.C.V.L. Galați nu are față de mine nici o obligație ?

■

În legătură cu articolul **„Pentru ce Doinița ? — nu este o întrebare de pus din vîrful buzelor"**, apărut în nr. 33 (1262) — 16 august, la redacția revistei s-au recepționat pînă acum sute de ecouri :

Menționez că concursul care a avut loc în zilele de 9 și 11 iulie 1979 a avut multe defecțiuni deoarece s-a putut copia, lucru care a făcut să reușească multi elevi slabi, iar cei buni să cadă. Cer anularea examenului. (**Nastase Elena**, str. Valului nr. 3, București).

Tovarășa directoare Zidaru dorește o ținută corespunzătoare în incinta școlii și aplică măsuri drastice celor ce nu o respectă și 50 (cincizeci) lei la fondul școlii. Sîntem de acord. Tovarășa dirigintă Stănescu dorește parchet dat cu Palux, perdele scumpe și frumoase, draperii pentru perdele, fondul clasei — 40 (patruzeci) lei. Sîntem de acord și cu asta. Noi, părinții, am avut o singură dorință : o nouă profesoară la chimie, că nu toți părinții am avut posibilitatea de a pune meditatori copiilor. (**Vasiu Mihaela-Cornelia**, str. Dorohoi nr. 6, bl. F. 20, sc. I, ap. 3 București).

Am înțeles că nu s-a avut încredere în profesorii liceului sanitar (de ce oare ?), dar înainte de a ni se aduce alții nu s-a avut în vedere ca aceștia să fie mai competenți ? Probabil că nu, de vreme ce chiar în clasa în care am susținut eu probele de concurs profesorii au afirmat : „Puteți copia, dar vedeți să nu vă prind !" S-a copiat, s-a copiat pe rupte. (**Alecu Angela**, Bd. Dimitrie Cantemir 15 bl. 9, sc. 3, ap. 94, București).

Poșta redacției

JURIDIC

● **Kerekeș Edila** — Timișoara : Întrebarea nu este cui trebuie încredințat copilul? (firește : mamei). Ci, după toate sacrificiile pe care le-ați făcut, cum puteți legaliza căile prin care să ajungeți la creșterea, educația și fericirea lui ? ● **Costică Rădulescu** — Brăila : Am trimis memoriul dv. la UNCAP ● **Radu Duduica** — București : Practic, reluarea anchetei este imposibilă ● **Babii Aurel** — București : Pentru dosarul 1 959 din 1979 aveți drept de recurs. Pentru celelalte două dosare, termenul de recurs a expirat ● **Ioana Istrate** — București : Plecînd, ați vrut să-l pedepsiți. El n-a înțeles. N-aveți decît să vă întoarceți ● **Ungureanu Anica** — Bacău: Povestea e foarte veche: un copil crescut, îndrăgit și iubit de bunici. Mama revine asupra sentimentelor de la început și pretinde copilul. Oricît de dureros ar fi, e dreptul ei și dreptul ei este în interesul de perspectivă al copilului ● **Tanasiuc Ioan** — Hunedoara : Cazul este de competența procuraturii ● **Neicu Victoria** — Ilfov : Nu vă înțelegem nedumerirea: hotărîrea judecătorească e limpede, ați acceptat-o, sau mai exact n-ați recurat-o, acum nu vă mai convine. E tîrziu.

NICOLAE CRISTACHE ■

ÎNVĂȚĂMÎNT

Fănica Filipoiu — Scînteia, Ialomița : M.E.I. ne comunică neinfirmarea deciziei de exmatriculare emisă de rectoratul Institutului agronomic din Timișoara ; privitor la cazurile de încercare de fraudă semnalate de dumneavoastră, precum și la modul de desfășurare a examenului la disciplina de legumicultură, acestea constituie obiectul unei anchete, urmînd a fi luate măsurile ce se impun ● **Camelia Croitor** — Caransebeș : Pentru necazurile pe care le aveți în legătură cu repartizarea în învățămînt, vă sfătuim să vă adresați direct M.E.I. ● **Constantina Porumb** — Rm. Sărat : Inspectoratul școlar județean Buzău, avînd în vedere situația dv., va analiza posibilitatea detașării dv., pentru anul școlar 1979—1980, pe o catedră de specialitate la o școală din județul Buzău ● **Virgiliu Firescu** — Lunca Banului, Vaslui: Potrivit comunicatului publicat în suplimentul revistei „TRIBUNA ȘCOLII" din 14 iulie a.c., cererile de numiri sau transferări, însoțite de acte doveditoare, urmau a fi depuse **la inspectoratul școlar unde se află postul solicitat vacant**, pînă la data de 10 august 1979.

HORIA PATRAȘCU ■

ADMINISTRATIV

Doina Cimpoieru — Pitești : Cei care beneficiază de creșterea retribuției tarifare ca urmare a majorării generale a acesteia, nu pot fi promovați 6 luni de la data majorării, motiv pentru care nu s-a dat curs adeverinței dv. de obținere a gradului de „principal" ● **Alexandru Ciubotaru** — comuna Poroschia, (Teleorman) : Dv., pentru a primi pensie, trebuie să aveți o vechime în muncă de cel puțin 10 ani. În acest scop, să vă prezentați cu toate actele de vechime ce le posedați, la Oficiul de pensii din Alexandria ● **Neculai Birgăuanu** — comuna Cristești (Iași) : Nu îndepliniți condițiile legale, pentru că înainte de satisfacerea stagiului militar nu ați fost încadrat în muncă ● **Maria Popescu** — București : Scrieți-ne care vă este necazul.

MARGA NEDELEA ■

● „FLACĂRA" nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

Spacluri de diferite mărimi, măturici, pensule, rulete, o planşetă de desen, o busolă, un aparat de fotografiat, creioane, gume, pungi, saci şi o mulţime de alte lucruri duce un arheolog în rucsacul său. Mai duce, în minte, o bibliotecă de istorie. Astfel porneşte în călătoria lui fantastică, pe urcuşuri şi coborîşuri de timp, ca să reînvie imagini ale trecuturilor îndepărtate prinse în uitarea şi tăcerea dintre coperţile pămîntului.

— Cît stau la Morteni, zice Petru Diaconescu, arheolog la Muzeul judeţean de istorie Dîmboviţa, mă găzduieşte nea Gheorghe Paţac, fost pădurar, acum pensionar şi supranumit în sat Năbădaie după felul lui neastîmpărat şi cercetător de a fi, descoperitor el însuşi al cîtorva puncte arheologice pe teritoriul comunei. Mă scol în fiecare dimineaţă la 5. Are nea Gheorghe un puţ american cu pompă electrică şi acolo, lîngă fîntînă, în cîteva minute mă înviorez complet, ca la armată. Mănînc ceva şi la cinci şi jumătate, niciodată mai tîrziu, vine din casa lui dealături, de peste drum, Marin Paţac. El aduce şi o roabă în care încărcăm uneltele. Plecăm la cîmp şi ducem roaba pe rînd. La şase începem lucrul la o măgură care se numeşte, bineînţeles, Măgura. Îmi vin la lucru vreo 15 oameni. Cu ei am săpat cele două tranşee, una de vreo 70 de metri şi cealaltă de vreo 50, perpendiculare. Am tăiat măgura cum ai tăia o pîine rotundă în patru. Tranşeele sînt late de vreo doi metri şi jumătate şi adînci de trei. Acolo lucrăm pînă pe la ora 12. Aşa m-am înţeles cu oamenii, aşa au cerut, să aibă un răstimp liber la mijlocul zilei. Trebuie să treacă pe acasă, să dea apă la vite şi păsări, să mănînce şi ei. Eu rămîn pe şantier, mai fac nişte notaţii în carnet, desenez piesele mai importante. Oamenii se întorc pe la ora 2 şi continuăm pînă la 7. Seara spăl obiectele găsite şi le marchez. La ora 10 mă culc. Duminica sînt mai liber. Atunci pornesc prin împrejurimi, mai ales pe cursul Neajlovului şi al Argeşului. Aşa am găsit o bucată de silex din paleoliticul superior, deci de prin anul 8000 î.e.n., ori o aşezare dacică, aflată la vreo cinci sute de metri nord-vest de măgură, alta la podul de peste Neajlov, şi un tumul la hotarul cu judeţul Argeş, spre comuna Teiu. Copiii se ţin după mine. Odată m-am lăsat convins de ei să prindem raci pe Neajlov. M-a muşcat un rac şi vreo cîteva zile după aceea n-am putut să lucrez decît cu o mînă.

Petru Diaconescu cercetează la Morteni o aşezare neolitică tîrzie, 3000—2500 î.e.n., aparţinînd culturii Gumelniţa, faza mijlocie şi finală. A găsit aici locuinţe mari, de 25—30 metri pătraţi, şi locuinţe mai mici, cu o suprafaţă de 10—20 metri, toate avînd podele de lut foarte puternic bătut. A ieşit la iveală o cantitate imensă de ceramică decorată cu humă albă — străchini, castroane adînci, ceşcuţe fine — alături de unelte din silex şlefuit, răzuitoare, cuţitaşe, greutăţi pentru războiul de ţesut. În apropierea locuinţelor s-au descoperit cuptoarele de pîine şi multe gropi de provizii, de formă aproape cilindrică, cu pereţii din pămînt ars. Într-una se mai afla o cantitate mare de mei carbonizat. Modul de păstrare a alimentelor lasă de înţeles o populaţie sedentară. „Populaţie numeroasă, epocă liniştită, viaţă prosperă", conchide arheologul. Locuinţele au pierit însă, aşa cum arheologii noştri găsesc în atîtea locuri, prin foc. Peste ele se văd urmele unei locuiri ulterioare, sporadice, care păstrează tradiţiile neoliticului dar cuprinde şi elemente ale culturii bronzului.

Un alt arheolog de la Muzeul judeţean Dîmboviţa, Valentin Drob, a săpat în vara aceasta la Ocniţa.

— Pe la începutul lunii mai, spune, cu ocazia lucrărilor de îndreptare a unui meandru al rîului Slănic, primarul comunei, Ioana Gheorghe, a găsit un fragment ceramic cu o ornamentaţie deosebită. A anunţat muzeul şi aşa am ajuns la Ocniţa de Dîmboviţa, unde, chiar sub albia rîului, am găsit o aşezare dacică din secolele II — I î.e.n. Ca s-o putem cerceta a trebuit să abatem Slănicul pe dreapta, apoi pe stînga. Ne vom întoarce acolo în anul viitor. Deocamdată am întreprins aşa-numita săpătură de salvare, dar încă de pe acum inventarul descoperit este deosebit de bogat.

La rîndul lor, soţii Musca Luciana şi Tiberiu au studiat la Bucşani o aşezare din secolele 3, 4 şi 5 e.n. şi un cimitir, iar la Tîrgovişte, continuînd cercetări mai vechi ce identificaseră în actualul cartier Suseni, pe terasa cea mai înaltă de pe malul drept al Ialomiţei, o aşezare din secolele 3, 4 şi 5 e.n., au descoperit o locuinţă din secolele 9—10 — un semibordei aparţinînd culturii Dridu, cu un inventar ceramic de tradiţie provincial romană — şi complexe feudale din secolele 13—14. La numai cîţiva metri de casa din secolele 9—10, pierită şi ea prin foc, s-a descoperit, de exemplu, o locuinţă cu pivniţă din vremea lui Mircea cel Bătrîn, suprapusă unui bordei mai vechi cu vreo sută de ani. Complexele feudale scoase la iveală oferă mărturii de o valoare ştiinţifică deosebită privind geneza oraşului feudal, care a apărut ca urmare firească a dezvoltării interne a obştii ce cuprinde teritoriul actual al cartierului Suseni, fiind favorizată, desigur, şi de factorii geografici, în primul rînd de întretăierea unor mari drumuri comerciale. Numărul ridicat de obiecte de import, mai ales bizantine, arată nivelul economic înfloritor al oraşului în formare.

Într-altă parte a judeţului, la Băleni, a fost descoperită o aşezare aparţinînd perioadei de formare a poporului român.

— Cercetările, spune Luciana Musca, au scos la lumină 26 de locuinţe din secolele 3, 4, 5, 6 şi 7. Tot acolo am găsit urme sporadice de locuire din secolele 8, 9, 10 şi trei bordeie feudale din secolele 14—15. Acestea din urmă atestă prima vatră a satului actual. Cele 26 de locuinţe sînt de suprafaţă, uşor îngropate în pămînt, şi au tălpi de lemn, din bîrne masive, precum şi intrări acoperite în care ar trebui să vedem, poate, originea cerdacurilor româneşti.

Foarte interesantă este dispunerea acestor case, şi anume faptul că sînt grupate cîte trei-patru în jurul cîte unui cuptor

ARHEOLOGII

Pe urmele unor lumi de demult

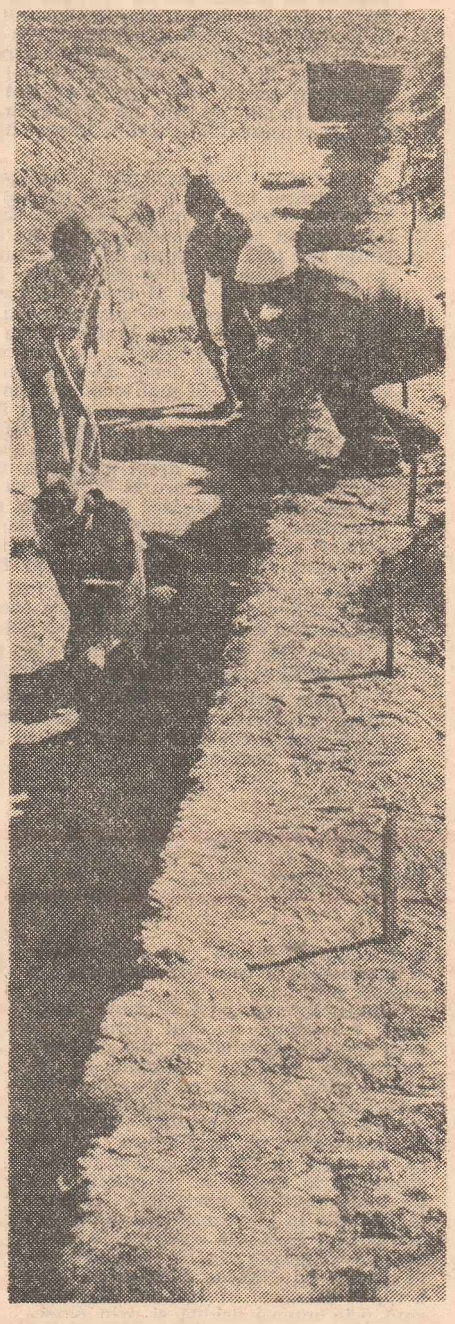

de pîine, ceea ce, după opinia Lucianei Musca, ar semnifica prezenţa cetei de familie, iar intervalele dintre grupurile de case ar lăsa de înţeles apariţia proprietăţii private în cadrul proprietăţii obşteşti.

— Cu ce se îndeletniceau oamenii ?

— Meşteşugurile casnice, torsul şi ţesutul, ca pretutindeni în spaţiul românesc, erau la mare preţ. O sumedenie de piese găsite la Băleni demonstrează acest lucru. Olăritul, de asemenea, era o activitate importantă — între cele 26 de locuinţe am găsit două cuptoare de olari — precum şi cojocăritul ori prelucrarea metalelor, mai ales a argintului. Preocuparea de bază era creşterea vitelor şi agricultura ; un loc însemnat îl ocupa vînătoarea.

— La Băleni aţi găsit şi urme din neolitic, din epoca bronzului precum şi un bordei din prima vîrstă a fierului, adică de prin secolele 6—5 î.e.n. Am înţeles că la Băleni n-au fost părăsiri şi reveniri ci o locuire continuă.

— Mai intensă sau mai puţin intensă, aici a fost o locuire permanentă. Chiar în apropierea aşezării de care vorbeam au fost identificate încă cinci aşezări aparţinînd aceloraşi secole 5, 6, 7 şi 8 e.n. O explicaţie, socotesc, ar fi că locurile acestea din nord-vestul Munteniei nu s-au aflat chiar în calea migraţiilor. Dar pericolul era aproape. Concentrarea de aşezări de la Băleni poate sugera centrul unei uniuni de obşti ce prefigurează o formaţiune prestatală. E o ipoteză. În sprijinul ei vom aduce argumente, sper, convingătoare.

Cei doi arheologi, Luciana şi Tiberiu, locuiesc la Băleni la Maria Vlăsceanu, căreia, respectîndu-i numele creat în intimitatea satului, îi zic ţaţa Miţa şi-i sînt recunoscători că le-a dat camera cea bună, de oaspeţi, şi se poartă cu ei ca o mamă adevărată, aşa cum se poartă cu propria-i fiică, Georgeta, muzeograf la Tîrgovişte, deci colegă cu cei doi chiriaşi.

— Ceea ce nu înţeleg eu, spune Luciana Musca, e un lucru : cînd se duc ei să mai pună şi flori ? Seara, e aceasta o regulă a muncii noastre, lăsăm curat în urmă, şantierul este curăţat şi lăsat îngrijit aşa cum şi-ar mătura o gospodină casa. Şi totuşi nu înţeleg cum, uneori, a doua zi dimineaţa, cînd vin pe şantier, găsesc risipite pe ici, pe colo flori de busuioc. Semne ale cultului morţilor, mi-am zis, aduc busuioc pe şantierul arheologic ca la cimitir. Dar ei s-au sfiit să recunoască. Femeile mai ales. Mi-au spus : lăsaţi, tovarăşă ingineră, că astea sînt flori care aduc noroc şi noi, fiindcă vedem că vă zbateţi atîta, am vrea să găsiţi ce vreţi.

— Dar ştiu ei ce vreţi ?

— Acum am curajul să spun : da. Le-am spus, au înţeles. La început, îmi aduc aminte, săpam cu vreo douăzeci de femei. Majoritatea, în vîrstă. Am pornit noi treaba cum se cuvine, au săpat încet şi cu grijă, o vreme, şi pe urmă ce credeţi că văd ? Părăsiseră lucrul, se aciuiaseră toate într-un colţ şi venea de-acolo un murmur şi-o bodogăneală din care nu mai pricepeam nimic. Cînd le-am întrebat ce se întîmplase, mi-au răspuns după oarecari ocolişuri că să nu mă supăr dar ele cred că nu e bine şi frumos să tulburăm şi să supărăm morţii. Acum, cînd nu ne aflăm la Băleni, iar ei au drum la oraş, la Tîrgovişte, unii trec pe la muzeu ori pe la noi pe acasă, fiindcă ni s-a dat un apartament în microcartierul IX, şi ne tot întreabă cînd avem de gînd să venim şi să ne apucăm iarăşi de lucru.

— De ce vă spun ingineră ?

— La început chiar credeau că sîntem ingineri. După părerea lor, un om care vine într-un loc cu jaloane, ruletă, busolă, care măsoară, scrie ceva, calculează şi pe urmă începe să sape nu poate avea decît o astfel de meserie. Mulţi ne spun acum ingineri pur şi simplu pentru că aşa au apucat să ne numească la început. Chiar şi nea Lăzică, om care cunoaşte bine ce vrea să însemne arheologia, tot aşa ne zice.

— Cine este nea Lăzică ?

— Face parte dintr-un grup de 12 moşi — că nici ei nu se supără dacă eu le spun aşa — care sînt prezenţi întotdeauna pe şantier şi nu vor să ia nici un ban pentru munca lor. Nea Lăzică se numeşte de fapt Lazăr Constantin. O minte ca un brici şi o forţă, la cei aproape 70 de ani ai lui, ca de tractor. Şi-o inimă, cum să vă spun, ca pîinea caldă. Are o prestanţă în el înnăscută. E de mirare cum şi-a păstrat obrajii atît de netezi. Are ochii albaştri şi părul alb ca zăpada. Cînd îl vezi, zici că e un înalt demnitar, cu poveri şi răspunderi grele pe umăr, îmbrăcat în straie ţărăneşti. La început el s-a ţinut în espectativă. A trecut de cîteva ori pe lîngă şantier şi-a privit, din treacăt, ca şi cînd nu l-ar fi interesat nici pe departe. Dar se informa pe de lături, cu deosebire de la femeile mai în vîrstă cu care pornisem să deschid şantierul. Cînd s-a socotit în posesia unor date convingătoare, a făcut pasul, cum s-ar zice, şi acum e cel mai apropiat colaborator şi omul care ne vizitează cel mai des la Tîrgovişte. El este un ţăran umblat, care a văzut şi ştie multe, dar cu ceva ştiinţă de carte, în alte împrejurări, ar fi reuşit, poate, să facă mai multe în viaţă. E un foarte bun organizator. Dealtfel, se ştie : la Băleni, cînd e nevoie de mai mulţi oameni, el îi mobilizează. Ţine şi disciplina, care constă cîteodată, de ce să n-o spunem ?, în urecherea vreunui elev mai zvăpăiat. Şi are idei : lansează „iniţiative în producţie", „chemări la întrecere". Odată, cînd a adus pe şantier un grup de tinere fete, necăsătorite, le-a zis : cine întregeşte un vas, aşa îşi va întregi o casă !

Deşi soţii Musca şi-au întemeiat de mai mulţi ani familia, lucrau cu aceeaşi rîvnă. Luciana se pregăteşte pentru doctorat. Şi-a dat, spune, toate examenele preliminare şi mai are de prezentat două referate în toamna aceasta. Apoi va susţine lucrarea propriu-zisă, intitulată „Contribuţii privind istoria populaţiei autohtone în secolele 3—7 în Muntenia sub-colinară". Împreună, Luciana şi Tiberiu scriu „Monografia staţiunilor arheologice de la Băleni". Fără să insistăm asupra argumentelor pe care le vor aduce, fiindcă înţelegem ce reprezintă o prioritate ştiinţifică, lucrarea va discuta pe larg ipoteza amintită, a apariţiei unor formaţiuni prestatale în această parte a ţării.

— Poate şi prin vîrstă, spunea Petru Diaconescu, fiindcă avem în jur de treizeci de ani, noi am devenit, uneori, un fel de copii răsfăţaţi ai satelor pe unde lucrăm. Foarte sensibili, nu suspicioşi ci doar prevăzători cu omul străin, localnicii nu şi-au deschis sufletul decît după ce au cunoscut bine cine sîntem, ce vrem. După o vară petrecută la Morteni, eu am fost caracterizat astfel : tovarăşul acesta este un băiat bun fiindcă nu fură ! Cît timp m-au verificat ei în felul acesta e de prisos să mai spun că am făcut vînzare serioasă magazinului local şi am mîncat atîtea conserve că noaptea visam peşte oceanic. Pe urmă, fiecare ţinea neapărat să gust, fie cît de puţin, şi de la masa lui. Altfel se supărau. Aşa m-am întors la Tîrgovişte cu două kilograme în plus.

O muncă de-o vară, „de teren", lasă şi amintiri de acest fel. Dar odată întorşi acasă, cînd urmează valorificarea, interpretarea materialelor arheologice culese, în faţa rigorii ştiinţei şi-a răspunderii pentru fiecare cuvînt munca abia începe.

O frază a unui arheolog, de bună seamă o frază dintr-un text esenţial, poate include în ea ani de muncă. Poate chiar anii de muncă ai unei vieţi.

DUMITRU ELIADE

O carte mai mult decît necesară

Aceasta este, fără îndoială, o nouă carte cu lista abonaţilor la serviciul telefonic.

Dar abia a apărut una în 1977 ?

E adevărat, totuşi trăim într-o epocă de mari şi rapide schimbări, prin urmare vechea carte a devenit necorespunzătoare. Şi cum să spun mai exact ? Pe ici, pe colo, prin părţile esenţiale, vorba lui Farfuridi.

Ca să rămînem în domeniul literaturii, că la capitolul policlinici şi servicii publice nu vreau să fiu rău şi să mă bag, ia încercaţi să căutaţi revista **Viaţa românească**, formînd numărul de telefon 50 64 30 sau 50 64 35 cum vă indică actuala carte. Puteţi să sunaţi mult şi bine ! Pînă la chemarea de apoi. Nici măcar adresa, Calea Victoriei 115, nu mai e cea actuală. Poate să meargă altfel cu revista **Secolul 20**, pe 50 71 28. Titlul, măcar presupune victoria tehnicităţii. Trăim doar în era revoluţiei informatice. Speranţe deşarte !

Să lăsăm însă publicaţiile, care sînt prin firea lor mişcătoare, şi să trecem la o instituţie mai stabilă şi oricum de interes scriitoricesc vital : „Fondul literar". Răspunde el, dacă formăm 17 74 26 ? Da de unde!

Deunăzi, soţia mea a remarcat că nu o mai chema de vreo săptămînă absolut nimeni la telefon.

Nici o redacţie, nici o editură... În fine, mi-am zis eu resemnat. „Sic transit..." Dar prietenii ? Şi ei sînt — se ştie — schimbăcioşi, totuşi chiar aşa deodată ? O fi ceva cu mine ?

Mai hotărîtă, consoarta mea, ajungînd la concluzia, că la mijloc e probabil o defecţiune tehnică, s-a adresat „reclamaţiilor" : „Telefonul nostru — a explicat ea — are un deranjament. Putem chema, dar nu răspunde la apelul altora — aşa credem".

După 48 de ore, neîntîmplîndu-ise nimic şi insistînd să reclame, în sfîrşit, aude o voce amabilă : „Aşteptaţi puţin să mă interesez". O zuruială şi apoi : „Am vorbit cu mecanicul, îmi spune că vi s-a schimbat numărul !"

„Daaa ?" — a înregistrat stupefiată vestea reclamanta (în asemenea cazuri operaţia se comunică printr-o adresă, cu destul timp înainte, ca să poată fi anunţată cunoscuţilor). Revenindu-şi, soţia mea a continuat aşa, doar ca să-şi mai verse puţin năduful : „Dar nu credeţi că era cazul să o ştim şi noi ?"

— „Ce să vă spun eu ?" — a răsunat la capătul celălalt al firului aceeaşi voce comprehensivă, politicoasă şi dezarmată.

— „Spuneţi-mi atunci măcar numărul nou" — a insistat glumeaţă jumătatea mea.

— „Nici asta nu vă pot spune — a venit replica descurajată a gentilei amploiate. Formaţi vă rog 16 52 13 şi întrebaţi".

La serviciul respectiv, am aflat prompt noul număr. Puţin după aceasta, ne întîlnim pe stradă cu o amică : „Slavă Domnului că vă văd! — izbucneşte fericită ea. Telefonez la voi de vreo săptămînă şi nu răspunde nimeni. Începusem să ne facem tot felul de gînduri".

— „Şi noi v-am căutat — o lămuri nevastă-mea. Voiam tocmai să vă anunţăm că ni s-a schimbat numărul, dar sună mereu în gol. Trebuie să fie plecaţi în concediu, mi-am zis, şi am renunţat".

— „Nu, nu — protestă amica. Şi nouă ne-a schimbat numărul. Pentru asta dădeam zilnic telefoane la voi".

Curată dandana, precum vedeţi. Puteam să ne căutăm aşa, la nesfîrşit. Şi să mai rîdem de teama incomunicabilităţii în lumea modernă contemporană !

Fiindcă sîntem contra absurdului, iată de ce ne trebuie neapărat o nouă carte cu lista abonaţilor la serviciul telefonic. Dacă aceasta îi poate încuraja pe autori, mă angajez solemn aici să scriu o cronică supraelogioasă despre o asemenea preţioasă lucrare, cum va vedea ea lumina tiparului.

OVID S. CROHMĂLNICEANU

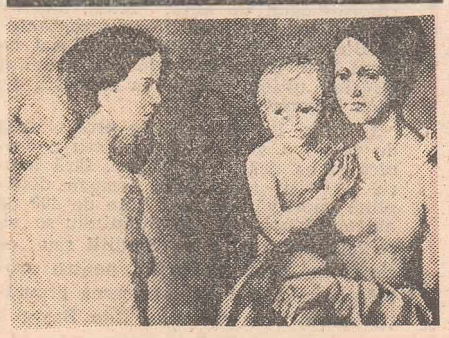

DIMITRIE GRIGORAŞ — Compoziţie (detaliu)

CĂLCÎNDU-NE PE INIMĂ

Revista noastră întrerupsese pentru o vreme încercarea plină de iluzii sfărîmate de a contribui la punerea în relief a unor necazuri pe care le produce fotbalul, dar și a unor necazuri de care suferă fotbalul. Acea renunțare nu era nici semn de lașitate și nici semn de curaj. Era pur și simplu tăcerea la care te obligă o decepție prea des repetată. Am mai fi rămas și astăzi muți în fața penibilului la care Federația română de fotbal, prin totala sa lipsă de orientare și seriozitate, expune publicul îndrăgostit de acest sport, dacă două noi rezultate în meciuri, așa-zis amicale, nu ne-ar fi readus de la decepție la revoltă. Naționala noastră a pierdut cu o echipă de club italian cu scorul de 1 la 3 și apoi cu naționala Poloniei cu 0 la 3. Cam tot în aceeași perioadă cele două echipe de juniori ale țării atingeau și ele culmi ale penibilului, luînd exemplul echipelor noastre mari.

E cazul să spunem încă o dată ceea ce noi am susținut aci de mai multă vreme și anume că încercarea de a arunca vina acestor degradante eșecuri în seama lui Ștefan Covaci este profund dizgrațioasă. Ștefan Covaci are partea lui de vină, și nu mică, dar conducerea federației este asigurată în mod efectiv de trei persoane · Anghel Paraschiv, Nicolae Irimie și Ștefan Covaci. Primul artizan al monumentalelor gafe din fotbalul intern, cum ar fi, de exemplu, anunțarea (apoi infirmată) a deciziei că în acest an competițional vor retrograda două echipe în loc de trei și vor urca două echipe din B în loc de trei, este președintele federației, Anghel Paraschiv. Al doilea artizan, specialist mai ales în călătorii în străinătate, prilejuri cu care cîteodată nici nu știe să reactioneze în mod demn cînd gazdele pun să se cînte alt imn decît imnul țării, este Nicolae Irimie, care s-a intitulat prim-vicepreședinte al federației. De ce acum, cînd o nemaiîntîlnită zestre de lacrimi și rușine s-a adunat în palmaresul fotbalului românesc, să-i uităm pe cei doi și să-l victimizăm pe Covaci care totuși, orice s-ar zice, ori cîte greseli ar fi făcut, este unul dintre antrenorii cei mai buni pe care îi avem ? Să fie limpede pentru toată lumea, Covaci nu putea revoluționa fotbalul românesc fără un președinte de federație în stare să-și asume răspunderea pentru schimbările structurale ale acestui fotbal. Că Ștefan Covaci este cam palavragiu și-i place să promită mai mult decît poate, trebuie recunoscut. Dar Ștefan Covaci e în meserie. Ștefan Covaci va rămîne un nume în fotbalul românesc și după ce Anghel Paraschiv și Nicolae Irimie se vor întoarce la meseriile dumnealor de bază. Pe Covaci trebuia să-l conducă într-adevăr cineva și-mi amintesc în această clipă, că el, Covaci, nutrea un profund respect față de cel mai bun președinte de federație al ultimelor decenii care a fost Mircea Angelescu. Unui climat impropriu performanței, cu oameni cocoțați pe nemerit într-o ierarhie a unui sport căruia nu-i cunosc bine nici regulile de bază, trebuie să i se curme acea stare de confuzie din care decurg toate relele. Fie la federație și la națională, oricine o fi, nu avem interese personale, dar aceia care-și asumă un titlu trebuie să înțeleagă că sînt datori să se bată din răsputeri, cu toată inteligența și fermitatea, pentru cauza domeniului pe care îl conduc. Dacă mîine aș afla că Anghel Paraschiv sau Nicolae Irimie s-au retransat, au renunțat la mofturi și voluntarism, primul dintre dînșii nu o mai ia otova prin decizii, pentru ca să se întoarcă tot otova și să se facă de rîsul opiniei publice, iar al doilea nu mai folosește organismele internaționale la care e trimis — sau la care se trimite — pentru biete plăceri personale, dacă mîine domniile lor ar acționa în interesul fotbalului, tot mîine, spre prînz, aș alătura tot binele de care sînt în stare și toată strădania numelor lor.

În ce mă privește, declar aici convingerea, pe care nu mi-o poate clinti nimeni, că indiferent ce cale va urma în viață de acum încolo, despre Ștefan Covaci se va mai auzi în fotbal. De bine sau de rău. Dar el va exista. Încît aș spera ca orice decizie să aibă în vedere că prin înlăturarea lui Covaci putem pierde o valoare. Vreau să scriu aici o parabolă : aceeași cană de apă poate fi instrumentul condamnabil prin care un om stinge focul din odaia unor copii care au nevoie de foc dar poate fi folosită și cum trebuie în salvarea vieții unui om înnebunit de secetă. Covaci e cana cu apă. Eu zic și acum că e nevoie de toți oamenii valoroși din fotbal. Dacă îl vom aduce pe Robert Cosmoc, de exemplu, vom uita oare că acesta nu este regele antialcoolicilor ? Prăpastia de sub fotbalul românesc e prea mare și de la această realitate trebuie începută, după părerea mea, discuția, nu de la numele antrenorului echipei naționale. Repet un lucru pe care l-am spus de cîteva ori în rubrica mea : din zece mii de iepuri nimeni n-o să poată scoate 11 tigri ! Se cuvine să începem o construcție serioasă în fotbal.

Ca dovadă că nu ne-am înșelat în pledoariile noastre de aci, susținînd că între divizia A și divizia B nu există nici o deosebire valorică, iar dacă există, există în favoarea diviziei B, iată că Universitatea Cluj joacă splendid învingînd lesne echipe din prima jumătate a campionatului diviziei A. Iată că echipa din Scornicești, pe care am văzut-o surclasată de F.C. Constanța, surclasează, la rîndul ei, în etajul de deasupra Olimpia Satu Mare și îi bate pe Sport Club Bacău. Iată că F.C.M. Galați realizează o minunată lecție de fotbal în prima repriză a meciului cu Steaua.

Am văzut pe Stadionul Republicii, duminică dimineața, un meci mult mai bun decît cele obișnuite din divizia A. Era meciul de divizie secundă Rapid—Petrolul. Deși în mod declarat iubesc efortul echipei Rapid și al suporterilor ei de a avea o echipă în divizia primă, trebuie să spun că duminică Petrolul Ploiești a jucat mai bine. Am văzut la această divizionară B, pe care tot felul de cluburi din țară au jecmănit-o de jucători, un fotbal modern, cu multe virtuți de angajament și inspirație tehnică, am felicitat pe un mare fotbalist cum este Simaciu, pe care eu îl văd oricînd vîrf în națională, și am remarcat, de asemenea, jocul bun al lui Angelescu și al extremei State. Rapid București nu e încă echipa pe care o doresc suporterii, pentru că nu are, ei bine, ați ghicit, nu are jucători. Degeaba strigă niște voci, cam voalate, din tribună la Motroc,problema e mai complicată, Rapidul nu are jucători pentru că încă nu a fost preluat întregul club de Căile Ferate Române. Rapidul e un fel de club orfan. Ne-am bucurat, trebuie să mărturisim, că echipa din Scornicești și-a găsit, după cum ne-a anunțat și crainicul radio, un for tutelar — Ministerul Agriculturii, — felicităm promptitudinea și seriozitatea cu care s-a lucrat, dar ni se pare drept ca și pentru Rapid București să se acționeze grabnic și corect. Hai să ne întrebăm de cît timp stau actele de „înfiere" ale clubului Rapid, de fapt de redobîndire a drepturilor legitime ale rapidiștilor de a fi reprezentanții Căilor Ferate Române ? De cît timp și unde stau aceste acte ?

Am văzut la antrenament, săptămîna aceasta, pe Rapid, mi-a plăcut din nou talentul lui Marin Stelian și cred că dacă s-ar ține de treabă ar putea redeveni o stea de primă mărime. Excelent mi s-a părut Cojocaru și enorm mi-a plăcut acest Manea, care poate fi, fără discuție, cea mai bună extremă stîngă din țară. Ce facem însă, că e un băiat pe acolo pe nume Bolborea, care, de cînd a văzut că niște găinari din tribune strigă la antrenor, a început și el să-i răspundă lui Motroc ? Ce facem cu Bartales, care a fost ajutat de toată lumea să scape de necazuri, dar nu prea vrea să alerge ? Am văzut în cîteva minute de șuturi la poartă un vîrf care poate fi un adevărat Oblemenco al acestei generații, un vîrf pe care e păcat că antrenorii Rapidului nu l-au simțit pînă acum. Li-l propun pentru postul cel mai avansat din echipă : Zalupca. Și mai trebuie să înțeleagă extraordinara galerie giulești-teană ceva : că dacă nu va acționa împotriva derbedeilor care se insinuează între rapidiști, își va pierde toți prietenii. În ce mă privește, țin prea mult la această veche și necăjită echipă, căreia și prin scrisul meu încerc să-i aduc un ajutor amical și drept, pentru a mă supăra prea repede cînd vine cîte un mahmur și nu mai are el răbdare că îl oprește nădejdea în cerul gurii și începe să se răstească la Motroc și la jucători. Prefer cîntecul galeriei giulești-ene, prefer bărbătească adunare de voci care-și încurajează sportivii adunați și încă nu destul de adunați la acest păcătos și minunat, blestemat și binecuvîntat club care este Rapid București.

Să nu uit să spun că, deși a fost ajutat rău de niște tușieri extratereștri, arbitrul Sever Drăgulici — care a condus meciul Rapid — Petrolul — a arbitrat absolut excepțional. Cînd e, e. Felicitări.

Și a fost greu, greu de tot, cînd Drăgulici a dat afară, pe bună dreptate, un rapidist și apoi, tîrziu pentru o eroare formală, un petrolist.

...Am scris acestea toate despre divizia B, pentru că susțin în continuare ideea că divizia noastră A este inferioară diviziei noastre B. Susțin deci că nu e doar o confuzie a valorilor, ci cîteodată și o inversare a valorilor fotbalului românesc.

ADRIAN PĂUNESCU ■

Probe deficitare și, totodată, mentalități deficitare!

Îndrăznim să spunem că despre atletismul nostru s-a format, de-a lungul anilor, o imagine falsă, neconformă cu realitatea. Am avut, asta e cert, o serie de vîrfuri în această disciplină, pe Iolanda Balaș, pe Lia Manoliu, pe Viorica Viscopoleanu, pe Mihaela Penes, pe Argentina Menis, pe Carol Corbu, prezența fetelor e precumpănitoare, mai avem încă asemenea talente de excepție, pe Natalia Mărășescu, pe Eva Raduly, pe Ilie Floroiu, pe Paul Copu, dar toți acești campioni, încununați de lauri la olimpiade și la europene, recordmani ai lumii, n-au făcut altceva, firește pe lîngă marile servicii aduse sportului românesc, decît să dea apă la moară unei imagini greșite despre potențialul de ansamblu al atletismului românesc, arătîndu-l mai puternic decît a fost el în sine. Chiar dacă, aliniind la start cîte un concurent de fiecare probă, am izbutit, în Cupa Europei la feminin, de pildă, unele clasări onorabile, de fapt, n-am avut decît atleți, nu și atletism ! Am avut cîteva flori, dar nu și o grădină ! Afirmația ar putea părea riscantă, ușor de amendat, dar lucrurile au stat și, mai ales, stau întocmai, comportarea atleților și atletelor tricolori la recent încheiatele Jocuri balcanice ilustrînd perfect această stare de fapte, nu chiar îmbucurătoare. La Atena, într-o competiție mai mult de tradiție decît de elită, fetele noastre au fost net întrecute de reprezentantele Bulgariei, iar băieții s-au clasat pe locul 3, în urma echipelor Bulgariei și Greciei, ultima cotată ca modestă pe plan internațional.

În plus, într-o serie de probe, lipsa de valori a atletismului nostru e cronică și ea pare, din păcate, fără ieșire, așa-zișii specialiști, această disciplină sportivă are mai bine de 400 de antrenori normați, mulțumindu-se să se lamenteze că n-au condiții sau că elevii lor n-au aptitudini pentru probele respective ! La aruncarea greutății bărbați, de exemplu, Udo Bayer a împins recordul mondial pînă la 22,15 metri, în vreme ce recordul României, Gheorghe Crăciunescu — 18,22 m, s-a bătut parcă în cuie, o dată pentru totdeauna. Concursurile interne, și nu cele de mîna a doua, ci campionatele naționale, se cîștigă cu aruncări în jur de 16 metri, ca acum 20 de ani ! Cam la fel, dacă nu mai prost, se prezintă situația la săritura cu prăjina. Între cea mai bună performanță înregistrată pe plan mondial, Mike Tully, 5,70 metri, și cea mai bună performanță a unui săritor român, și ea obținută cu multă vreme în urmă, Nichifor Ligor, 5,24 metri, rămîne o distanță apreciabilă, dar asta încă nu-i totul. La noi majoritatea concursurilor interne ridică ștacheta pînă la 4,80 metri, înălțimea de 5 metri, la care fruntașii disciplinei încep să-și facă încălzirea, fiind cel mai adesea inaccesibilă prăjiniștilor noștri. Plafonați și fără perspective, aceștia continuă să evoluezе ca pe vremea prăjinilor de bambus sau de metal. În probele combinate, la decatlon băieți și la pentatlon fete, parcă e și mai rău. Finalele campionatelor naționale abia dacă reușesc să adune la start, mai mult prin bunăvoință, cîte 3—4 concurenți, cu totul necompetitivi pe plan internațional. În sfîrșit, deși lista probelor deficitare ar putea continua, cîteva cuvinte despre sprint, aflat și el, cel masculin și cel feminin deopotrivă, în teritoriul rezultatelor mărunte, uneori de neglijat, alteori de-a dreptul lamentabile, în ciuda tradiției și, mai nou, a încercărilor oficialilor federației de a mai drege busuiocul prin intermediul cronometrajului manual, pe care numai atletismul nostru se cramponează să-l mai folosească. N-o să mai facem comparații, ele fiind net în dezavantajul sprinterilor români. Cînd într-o competiție mai importantă, de pildă, ștafetele noastre nu termină pe ultimul loc, care pare că le e rezervat încă înaintea pocnetului de pistol, atunci ele termină, cu siguranță, pe penultimul, ilustrînd starea de mediocritate și lîncezeală în care se găsește și această probă.

Cum aminteam, puși să caute explicații, tehnicienii nu dau dovadă de prea multă inventivitate, nici de spirit autocritic, dealtfel, grăbindu-se să arunce vina pe ceea ce li se pare lor a fi lipsa de vocație a atleților noștri pentru probele respective ! Contrazicîndu-i, dorim să le aducem aminte că, în urmă cu ani, pe cînd atletismul șchiopăta la alergările de semifond și de fond, pretinșii specialiști puneau insuccesele în circa aceluiași subtil argument, al lipsei de chemare. A venit însă o generație tînără de antrenori, în frunte cu Nicolae Mărășescu, care a repus adevărul în drepturi, descoperind prin muncă asiduă și prin perseverență noi resurse în semifondul și în fondul românesc, lansînd în arena internațională o serie de campioni, de talia Nataliei Mărășescu și a lui Ilie Floroiu.

Din păcate, în ceea ce privește probele deficitare din atletismul nostru, starea de impas plasată în imediata vecinătate a resemnării e cronică, ea avînd rădăcinile adînc înfipte într-o mentalitate improprie, străină atmosferei de pasiune și seriozitate ce caracterizează mișcarea sportivă din România socialistă, mentalitate presărată cu locuri comune, cu comodități și cu jumătăți de măsură. Invitîndu-i pe specialiști să-și spună, în mod deschis, cuvîntul cu privire la șansele de redresare ale probelor atletice de mai sus, ca și ale altora aflate în situații similare, deschizînd astăzi o dezbatere pe această temă, cu atît mai demnă de atenție, cu cît atletismul este nu numai cea mai importantă disciplină olimpică, dar și suportul tuturor celorlalte sporturi, așteptăm, în primul rînd, punctul de vedere al federației de specialitate.

OVIDIU IOANIȚOAIA ■

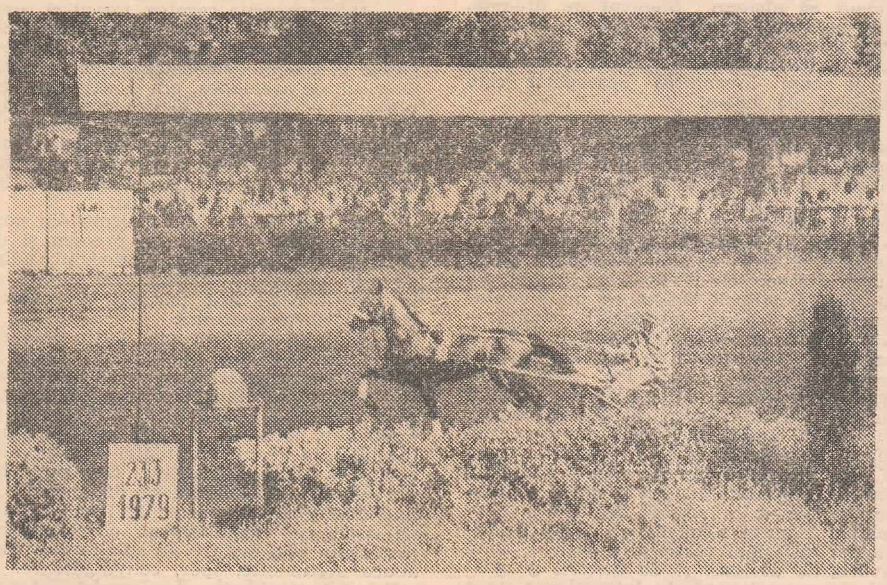

Hipodromul din Ploiești e, din nou, gazdă primitoare pentru iubitorii turfului. Cu cîteva victorii și mai multe locuri 2, doctorul Mihai Leontopol, reputat oncolog bucureștean, domină întrecerea driverilor amatori, avînd mari șanse să iasă, ca și în sezonul trecut, campion.

Sanda Toma, campioană mondială a schif simplu

După cum am mai scris, luna august nu a încheiat sub cele mai fericite auspicii pentru sportul românesc. Scrimerii, luptorii de greco-romane și caiaciștii s-au comportat la campionatele lumii mai slab decît în alți ani, demonstrînd că în aceste discipline, adesea lăudate, rămîne încă destul loc pentru mai bine, pentru mai multă muncă și mai multă seriozitate. În schimb, septembrie a început foarte bine, iepurele sărind de unde, pe baza calculelor hîrtiei și a rezultatelor anterioare, ne așteptam mai puțin, anume de la canotoare. Fără să fie cotate între principalele favorite ale celei de-a patra ediții a mondialelor, desfășurate la Bled, în Iugoslavia, fetele noastre s-au prezentat mai bine decît oricînd, obținînd medalii, bilanț record în istoria parti-

cipării la competiția supremă. Toate cele patru echipaje românești aliniate au intrat în finale, reprezentantele României urcînd de 5 ori pe podiumul de premiere, ocupînd locul 2 în clasamentul general pe puncte și locul 3 în cel pe medalii.

Eroina întrecerilor de la Bled a fost, fără îndoială, Sanda Toma, campioană mondială în proba de schif simplu, la capătul unei curse pe care a dominat-o cu autoritate, cîștigînd-o cu un avans de o barcă, cea mai mare diferență, susține statistica, înregistrată vreodată între o campioană și următoarele clasate! În vîrstă de 23 de ani, împliniți la 24 februarie, de fel din comuna Ștefănești, județul Botoșani, studentă a Institutului de educație fizică și sport din București și membră a clubului Viitorul, Sanda Toma este în imagine — s-a arătat la mondiale, și în întreg sezonul 1979, imbatabilă, impunîndu-se în fața adversarelor și a tehnicienilor prezenți la Bled printr-o excelentă tehnică a vîslitului și printr-o amiție deosebită. La 2 rame, Elena Oprea și Florica Dospinescu au dobîndit medaliile de argint, în vreme ce alte 3 echipaje românești, 4+1 rame, 2 vîsle și 4+1 vîsle, au urcat pe treapta a treia a podiumului învingătorilor, rotunjind un bilanț remarcabil, pentru care atît sportivele, cît și antrenorii lor, Victor Moșoiani, Stelian Petrov, Ion Boicu, Gheorghe Gheorghiu și Maria Drăghici, merită felicitări.

Acest splendid succes al canotajului nostru feminin e un rezultat firesc al muncii serioase și perseverente, al modului lucid și realist în care federația de specialitate, aspru criticată în urmă cu 3 ani, a pregătit, fără surle și fără trîmbițe, mondialele de la Bled. Olimpiada de la Moscova fiind aproape, ar fi cazul ca și alte federații să ia exemplu de la ea de canotaj, trăgînd învățămintele de rigoare.

Rugby-ul în fața unui examen sever

Mult timp inaccesibilă, Marea Britanie, ea dintîi patrie a jocului de rugby, își deschide tot mai larg porțile în fața tricolorilor, ca o recunoaștere a prețuirii de care aceștia se bucură pe plan internațional. După un fructuos turneu efectuat, anul trecut, în Anglia și în Țara Galilor, reprezentativa noastră se află în preajma unui alt examen sever, 5 partide în Wales, în 1980 urmînd să se producă prima evoluție românească în Irlanda.

Specialiștii apreciază că turneul ce va începe în a doua jumătate a acestei luni, cu meciul ce va opune, la 22 septembrie, reprezentativei noastre puternica echipă de club Ebbw Vale, are o semnificație parte, tricolorii avînd să întîlnească numai adversari de elită, Pontypridd la 6 septembrie, două selecționate zonale, de nord la 29 septembrie și de vest la 2 octombrie, precum și, într-o confruntare test, însăși națională Țării Galilor, una din marile forțe ale rugbyului mondial, la 6 octombrie, la Cardiff.

În vederea acestei deplasări se fac, firește, pregătiri asidue, cei 2 responsabili ai lotului român, Valeriu Irimescu și Adrian Mateescu, urmărind în meciuri de campionat și în trialuri comportarea și forma a 38 de jucători, din care vor fi aleși cei 25 posibili titulari. Printre aceștia se vor număra, după toate probabilitățile, Enciu Stoica, Ion Constantin, Mircea Munteanu, Marin Ionescu, Ion Pintea, Mircea Ortelecan, Corneliu Scarlat, Mircea Paraschiv și Octavian Corneliu.

CRONICA ȘOSELEI

A condus doar 2 kilometri!

Procurarea autoturismului a însemnat mult pentru familia Ardelean din Brașov. „Vom putea, spunea Vasile Ardelean, lăcătuș la stația C.F.R. Brașov, să mergem cînd vrem în excursii și să ne vedem rudele la care n-am fost de mult, într-un cuvînt, viața noastră va fi alta decît pînă acum". Toți din familie erau bucuroși și așteptau cu nerăbdare prima cursă cu nou-nouțul autoturism Dacia 1300.

Cum Vasile, capul familiei, nu avea încă permis — se pregătea însă asiduu pentru a deveni șofer în vederea primei deplasări la Galda de Jos, județul Alba, unde urma să-și viziteze vărul — Ardelean a rugat pe un prieten, Gheorghe Ticuș, de 25 ani (chiriașul familiei Ardelean), să piloteze el mașina întrucît avea permis de conducere.

Deși nu poseda permis de conducere decît din 1978, Ticuș era cunoscut ca un șofer bun, ponderat. Aceste calități le-a dovedit de fapt pe întreg traseul Brașov—Galda. A condus prudent, cu grijă, și ocupanții s-au simțit minunat.

Călătoria a durat ceva mai mult de patru ore. La Galda au găsit-o acasă doar pe soția lui Mureșan. Vărul era pe cîmp cu vitele.

După ce s-au schimbat obișnuitele cuvinte prilejuite la asemenea revederi, Ardelean a început să manifeste oarecare nervozitate. Era nerăbdător să-și vadă vărul, dar și mai nerăbdător să piloteze și el mașina. „Aici, pe drumurile locale, fără aglomerație, e mai ușor de condus și nici mașinile miliției nu cred că ajung", i-a spus el lui Ticuș. „Ce-ar fi să conduc eu mașina pînă la pășune, de unde să-l aducem pe văru-meu?" Gheorghe a acceptat. „În definitiv e mașina lui, iar eu fiind în autoturism voi putea să-l corectez dacă va fi nevoie", și-a spus Ticuș.

Au ascuns plecarea față de soția lui Ardelean. Vasile era convins că nevasta nu-i va permite asemenea aventură și dorea să evite o discuție neplăcută. „La urma urmei, hai să-i fac o surpriză", a mărturisit Vasile prietenului său. La volan s-a urcat Vasile, iar pe bancheta din spate s-au așezat fiul lui Ardelean și Ticuș.

În această secvență, Gheorghe Ticuș a făcut a doua greșeală, după prima, cînd a admis lui Ardelean să conducă fără permis. A doua greșeală, pentru că ocupînd un loc pe fotoliul din spate a pier-

dut total controlul asupra autoturismului condus de un om fără pregătirea și cunoștințele necesare pilotării unei mașini.

Drumul spre locul de pășune era într-adevăr aproape lipsit de trafic. Rar autoturismul condus cu stîngăcie de Ardelean întîlnea cîte un autoturism ori vreo căruță.

Un singur punct pe traseul spre locul unde Mureșan se afla cu vitele punea probleme: intersecția drumului județean 107 H, cu Drumul Național nr. 1 (București — Brașov — Sibiu — Cluj-Napoca —Oradea).

Deloc familiarizat cu indicatoarele rutiere, necunoscînd decît foarte vag semnificația lor, novicele nostru pătrunde în încrucișare fără să țină seama de panoul „Oprire la intersecție".

Curios, deși avea vizibilitate în stînga și în dreapta șoselei de aproximativ doi kilometri, Vasile nu a redus nici măcar viteza. Neatent, pentru că vorbea cu fiul lui Ardelean, nici Ticuș nu a sesizat pericolul deosebit care se apropia, astfel că autoturismul, fără să acorde întîietate de trecere, a pătruns pe drumul prioritar. În intersecție a fost lovit în plin de un autobuz care circula regulamentar pe Drumul Național nr. 1.

Șoferul autovehiculului a încercat în extremis să evite accidentul. El a frînat puternic, a virat spre dreapta părăsind partea carosabilă. Autoturismul, continuîndu-și înaintarea, a fost însă acroșat puternic în partea sa dreaptă și apoi tîrît aproape 40 de metri într-un lan cu porumb.

În urma accidentului Vasile Ardelean a suferit un traumatism cranio-cerebral. Internat în spitalul din Alba Iulia, a decedat după cîteva ore. Rănit grav a fost și Gheorghe Ticuș (fractura claviculei drepte și traumatism cranio-cerebral). Ca prin minune, doar cu cîteva zgîrieturi, a scăpat fiul lui Ardelean.

Cu prilejul cercetării accidentului, în buzunarul lui Vasile Ardelean s-a găsit o adeverință care atestă că a efectuat 29 de ore de conducere auto la școala de șoferi amatori din Brașov. Atît de puțin a învățat „școlarul" nostru pe parcursul atîtor ore de învățarea pilotării mașinii? În 29 de ore, școala în cauză nu-i învață pe cursanți nici să acorde prioritate, lucru cunoscut de biciclești și de căruțași care nu urmează nici un fel de cursuri speciale pentru a circula pe drum.

Cu aceasta nu vrem bineînțeles să-i disculpăm pe Vasile Ardelean și nici pe Ticuș, autorul moral al accidentului, dorim însă să atragem atenția încă o dată că în multe școli de șoferi atenția instructorilor se concentrează nu pentru a-i învăța pe viitorii șoferi să conducă mașina prudent, preventiv, cu răspundere, ci pentru ca aceștia să obțină oricum mult rîvnitul permis.

Colonel VICTOR BEDA

Oameni pe încredere?

Cum și de ce trebuie bine cunoscut viitorul gestionar al avuției obștești este lesne de înțeles... Legea pretinde clar acest lucru. Iată ce se întîmplă cînd prevederile legii sînt nesocotite.

ION ENACHE, de profesie șofer, nu avea șanse să ajungă gestionar. Printre „păcatele" care nu-l făceau apt pentru o asemenea funcție era și **slăbiciunea** lui pentru jocurile de noroc, în special pentru pocher, unde ar fi fost în stare să-și lase și ultima cămașă. În schimb, soția sa nu avea asemenea vicii și nici alte „păcate" care să contravină prevederilor Legii nr. 22/1969. Așa că, formal, PARASCHIVA ENACHE ajunge gestionara unui automagazin al Cooperației de consum Techirghiol și, evident, îl angajează ca șofer pe soțul său. Practic, ION ENACHE a încheiat formalitățile și a luat în primire gestiunea automagazinului, soția avînd suficiente preocupări în gospodăria personală, mai ales că el, soțul, gestionarul de fapt, era mereu plecat cu automagazinul în diverse localități din țară, iar ea trebuia să rămînă acasă.

Ion se prezenta la depozitul cooperativei pentru a lua mărfuri, tot el semna actele de însoțire, expedia banii prin poștă, întocmea delegații, emitea și primea facturi, chiar dacă nu avea dreptul să îndeplinească asemenea atribuții și să semneze acte de gestiune.

De la șefi de depozite, la revizori de gestiune, șef contabil și președinte, toți știau că nu e legal ce face Ion Enache, dar nimeni nu s-a gîndit să pună piciorul în prag și să oprească această anomalie, formală, la prima vedere, dar deloc întîmplătoare și cu consecințe dintre cele mai grave, după cum o să aflăm ceva mai încolo...

Nici **FLOAREA URZICEANU** nu era, de drept, gestionară de bunuri sau valori, ci contabilă-șefă la cooperativa de consum Cenhezu. Se știe prea bine că într-o asemenea funcție nu ai de-a face nemijlocit cu banii cooperativei, ci doar cu actele contabile prin care se oglindește circulația acestora.

Pe Floarea Urziceanu nu o interesau însă prea mult actele, ci banii. Își făcuse ea un plan, pe cît de straniu, pe atît de riscant și nu s-a dat bătută pînă nu l-a pus în aplicare. Contrar normelor legale referitoare la atribuțiile ce revin, pe de o parte contabilității și pe de altă parte celui care îndeplinește funcția de casier, Floarea Urziceanu se substituia, cu de la sine putere, casierei **AURELIA SPĂTARESCU** și se ocupă direct și personal de încasarea sumelor aduse de gestionarii magazinelor și de expedierea acestor sume prin poștă, către bancă.

— L-am întrebat pe președintele cooperativei — **ALEXANDRU PETCUCI**, ne relatează maiorul **Aristide Rață** din Serviciul economic al Miliției județului Constanța, dacă a știut că Floarea Urziceanu își depășise competența și ce măsuri a luat cînd a descoperit asemenea abuzuri.

Răspunsul a fost de-a dreptul incredibil, dacă ținem seama că președintele unei cooperative, că oricare factor de răspundere într-o unitate economică, nu are dreptul să îngăduie asemenea încălcări ale normelor legale.

„Știam și nu m-am împotrivit — spunea președintele — pentru că aveam foarte mare încredere în contabila-șefă" (?!)

Nu este rău, ba e chiar foarte bine să ai încredere în colaboratorii apropiați, în oameni în general, dar această încredere trebuie să se bazeze pe o cunoaștere profundă a celor în cauză și în nici un caz încrederea nu poate determina încălcări de la normele legale.

Pe ce s-a putut baza însă așa-zisa **„foarte mare încredere"** a președintelui Petcuci în fosta contabilă-șefă, care tocmai prin depășirea atribuțiilor de serviciu i-au permis accesul la minuirea unor sume importante de bani, provocînd avutului obștesc numai într-un an de zile o pagubă de peste **400 000 lei**?

În fața unei surprize atît de amare, fostul președinte încearcă acum să găsească o explicație, să se autobiciuiască pentru credulitatea de care a dat dovadă, însă e prea tîrziu. Paguba este mare, abaterea este gravă, și cei care au nesocotit obligațiile de a respecta legile trebuie să răspundă pentru faptele lor.

— Este cu totul de neînțeles și atitudinea revizorului **MARIN BURDUȘEL** de la U.J.C.C. — adaugă locotenentul Mihail David din Serviciul cercetări penale — care, cu toate că a constatat neregulile săvîrșite de Floarea Urziceanu, cînd prejudiciul era de circa 190 000 lei, în loc să ia măsurile ce se impuneau, s-a rezumat s-o sfătuiască pe F.U. „să-și pună lucrurile la punct". Cum a „înțeles" fosta contabilă-șefă acest „sfat" rezultă cu prisosință din continuarea și mai îndrăzneață a practicilor frauduloase, prejudiciul ajungînd la mai mult decît dublul față de momentul în care s-a făcut revizia din septembrie 1978.

Este inutil să mai adăugăm că prin poziția sa, revizorul Burdușel a încurajat-o direct pe delapidatoare.

De condiții favorizatoare similare — dezinteres din partea factorilor de răspundere, superficialitate — au profitat, la rîndul lor, și **ION ENACHE**, care a delapidat 263 000 lei, și **SOFIA CARAVASILE**, care a produs unității un prejudiciu **de peste 500 000 lei.**

Să reținem că toate aceste cazuri s-au petrecut într-o perioadă relativ scurtă — circa un an de zile și aproximativ în aceeași perioadă — 1978—1979, paguba totală **depășind 1 200 000 lei.**

Cum apar delapidatorii s-a văzut: se strecoară abil și cu îndrăzneală prin breșa, uneori prea largă, a neglijenței, incompetenței și iresponsabilității de care dau dovadă anumiți oameni investiți cu drepturi și obligații foarte precise dar subapreciate.

De ce li se oferă elementelor necinstite asemenea șanse? La o asemenea întrebare să răspundă cei direct vizați, dar nu numai în fața opiniei publice, ci și a legii.

MIHAI GROZAVU

Doi de haș!

ORIZONTAL: 1) Scot fum din piatră seacă. 2) Încovoiat în fața porții. 3) Ingust! — Întrecerea... cu oase rupte — Puse în practică! 4) Cînd are guler n-are barbă și... invers — Scuar! — O fiică din poveste. 5) Bun prin definiție — Minor neras! 6) Te invită la meditație (fem.). 7) Cu invocație la bine și la rău — Imprimă mișcarea... la trăsură! 8) Slab susținător al focului — Tip de semnale... în mare — E lipsă la deșert! 9) Sau în căruță sau în teleguță! — Abia-și dă sufletul — Întrecuți la trîntă! 10) Accesoriu de sticlă. 11) Tot pe lîngă drum, pe lîngă gard.

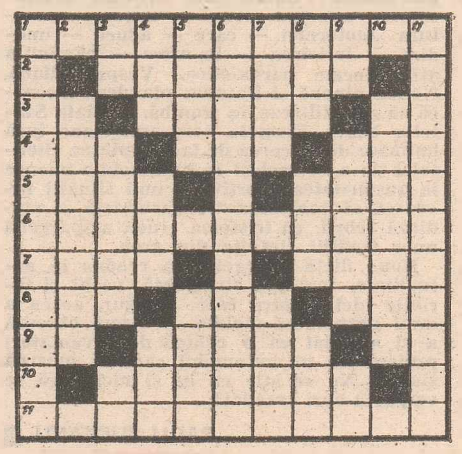

VERTICAL: 1) Semn caracteristic pentru o iminentă depunere de praf. 2) Cochetează cu pămîntul, dîndu-i permanent tîrcoale. 3) Asimetrici! — Bile gustoase... foc — Indicator de nivel, în rezervorul de benzină (abr.). 4) Pasiuni... pentru un fel de cartofi! — Un soi de pară! — Posesor al unui registru gros. 5) Reclamă întotdeauna o cameră în plus — Trecut cu bine prin proba focului. 6) Depozit alimentar la subsol. 7) Minte foarte iute — Însoțitor într-o plimbare solitară. 8) Ocupă! — Cufundă! — Sau unele sau altele! 9) Argint și bronz la un concurs! — Marea crudă — Antena rebusiștilor... în final (!) pe micul ecran! 10) Merg bine în picioare. 11) Ieșite din comun.

FLORIN HIRCEAG
și VIOREL HIRCEAG — București

Un eveniment de referință al actualității internaționale:

Cea de a VI-a Conferință la nivel înalt a țărilor nealiniate

Apreciată de președintele României, tovarășul Nicolae Ceaușescu, ca **„un eveniment de cea mai mare importanță în viața lumii contemporane, în lupta generală pentru libertate și independență națională, pentru destindere, colaborare și pace"** reuniunea internațională care a început luni, 3 septembrie, orele 10,00 GMT, la Havana se impune atenției observatorilor politici de pretutindeni, a opiniei publice mondiale ca una dintre acele dezbateri de actualitate în probleme ce interesează în gradul cel mai înalt întreaga umanitate. Iar acest caracter de eveniment este conferit celei de a VI-a Conferințe la nivel înalt a țărilor nealiniate aflate în plină desfășurare în capitala Cubei nu numai de participarea impresionantă și de gradul înalt al reprezentării — reunirea a peste 1 700 de personalități ale vieții politice internaționale, între care șefi de stat și de guvern din 51 de țări membre ale mișcării de nealiniere —, de pregătirile deosebite care au precedat momentul inaugural, ci, mai ales, de bogata agendă propusă pentru a fi examinată, de problemele majore aflate pe ordinea de zi.

După o săptămînă de dezbateri preliminare la nivel de ambasadori și miniștri de externe, ordinea de zi convenită pentru a fi prezentată în prima zi a reuniunii la cel mai înalt nivel este structurată pe 17 puncte, alături de inerente măsuri organizatorice fiind înscrise aspecte politice de o cardinală importanță și de o stringentă actualitate, precum rolul și perspectivele de dezvoltare a mișcării de nealiniere, necesitatea întăririi unității și solidarității statelor nealiniate, a cooperării lor pe plan multilateral, examinarea situației politice internaționale, cu referiri speciale la situația din Africa de Sud, la probleme ale Orientului Mijlociu, la situația din Asia de sud-est sau la problema cipriotă, trecerea generală în revistă și examinarea situației economice internaționale, a relațiilor economice mondiale, dezarmarea, noua ordine economică internațională, democratizarea relațiilor interstatale. Promovarea tendințelor pozitive în relațiile internaționale, eforturile pentru destinderea încordării internaționale, pentru democratizarea relațiilor interstatale și aplicarea universală a principiilor coexistenței pașnice sînt înscrise pe această ordine de zi foarte cuprinzătoare alături de neintervenția și neamestecul în treburile interne ale statelor. Enumerarea tuturor acestor puncte centrale de discuție, detalierea lor în ordinea de zi a Conferinței de la Havana evidențiază importanța deosebită a problemelor politice ale lumii contemporane, a atitudinii și acțiunii față de aceste aspecte. Semnificativ în acest sens este dealtfel și faptul că, paralel cu ședințele ce urmează să se desfășoare în plen în perioada 3—7 septembrie — durata reuniunii — vor avea loc lucrări în cadrul comisiilor politică și economică. În comisia politică sînt dezbătute numeroase puncte înscrise pe agenda de lucru a reuniunii. În mod firesc, această comisie va acorda o deosebită atenție întăririi rolului mișcării de nealiniere, evoluției situației politice internaționale, promovării tendințelor pozitive în relațiile interstatale, necesității asigurării cursului spre destindere și pace, dezarmării și implicațiilor acesteia asupra securității internaționale și dezvoltării economico-sociale a statelor. Sarcini tot atît de importante și de actuale revin, de asemenea, comisiei economice.

Simpla enumerare a tuturor problemelor aflate în atenția celei de a VI-a Conferințe la nivel înalt a țărilor nealiniate de la Havana oferă un sumar de preocupări avînd o rezonanță planetară, preocupări ce se regăsesc și în planul politicii externe românești. Prezența în rîndurile asistenței din marea sală a Palatului Congreselor din Havana, în rîndurile celor opt țări cu statut de invitat, și a delegației României socialiste, condusă de ministrul afacerilor externe reprezintă expresia relațiilor dintre țara noastră și țările nealiniate. Așa cum se spune în **Mesajul președintelui Nicolae Ceaușescu** adresat forumului din capitala Cubei, **„România dă o înaltă apreciere rolului țărilor nealiniate — care reprezintă marea majoritate a statelor lumii — în evoluția pozitivă a cursului vieții internaționale, în soluționarea problemelor deosebit de complexe cu care este confruntată omenirea contemporană".** Pe terenul comun al aspirațiilor de libertate, independență și suveranitate națională, al luptei ferme, neabătute împotriva vechii politici imperialiste de forță și dictat, pentru lichidarea subdezvoltării și instituirea unei noi ordini internaționale, pentru dezarmare, pace și securitate în lume, România socialistă se întîlnește cu mișcarea de nealiniere, care, în cei aproape 20 de ani de activitate, grupează aproximativ două treimi din statele lumii, în majoritate țări în curs de dezvoltare, mici și mijlocii. „Considerăm — se spune în mesajul șefului statului nostru — că activitatea țărilor nealiniate reprezintă un factor de mare importanță în promovarea noilor principii de relații între state, în lupta pentru lichidarea politicii imperialiste și colonialiste a oricărei politici de inegalitate, dominație și asuprire, pentru apărarea independenței și suveranității popoarelor, a dreptului lor de a fi deplin stăpîne pe bogățiile naționale, pe propriile destine. România acționează în modul cel mai ferm pentru dezvoltarea colaborării și conlucrării pe multiple planuri cu țările nealiniate, a participat și participă activ la diferitele manifestări și activități ale mișcării de nealiniere".

Cu toate că, din motive istorice obiective și din alte motive, între țările nealiniate există unele deosebiri — multe din contradicțiile lumii contemporane reflectîndu-se și în cadrul acestei mișcări — acestea nu pun sub semnul întrebării unitatea mișcării în orientările sale fundamentale. Desfășurată în împrejurări internaționale deosebit de complexe, în care se constată intensificarea tendințelor spre o nouă reîmpărțire a zonelor de influență și dominație, ascuțirea contradicțiilor de tot felul, într-o lume în care există accentuate fenomene de criză — îndeosebi în domeniile energiei și materiilor prime — se impune mai mult ca oricînd, ca un imperativ vital, acțiunea unită a tuturor popoarelor, a forțelor înaintate de pretutindeni pentru oprirea agravării situației internaționale, pentru continuarea și adîncirea cursului spre destindere și colaborare, pentru afirmarea în lume a politicii de pace și dezvoltare liberă a tuturor națiunilor. În această acțiune de o deosebită importanță pentru viitorul umanității, mișcării țărilor nealiniate îi revine un rol deosebit. De acest rol autentic pozitiv și constructiv-activ pe care trebuie să îl aibă țările nealiniate în soluționarea problemelor lumii de astăzi, în democratizarea vieții internaționale și continuarea cursului destinderii, în care fiecare națiune să se poată consacra plenar propășirii sale independente, în făurirea unei lumi fără arme, fără blocuri militare și fără războaie, în care înțelegerea, cooperarea și pacea să anime toate statele, se leagă dorința și speranța pe care opinia publică din țara noastră, forțele progresiste de pretutindeni le nutresc față de actuala Conferință la nivel înalt a țărilor nealiniate, ce se desfășoară la acest început de toamnă la Havana.

DOINA IOVĂNEL ■

Mondo umano ?

Comemorarea necesară

Mult timp nu voiam să scriu nimic despre marea conflagrație, poate pentru că, în mod deliberat, în ultima perioadă mă ocupasem cu prioritate de mințile involburate, încețoșate și încrîncenate în a mișteni ceva din atmosfera care dusese la marea conflagrație — amenințarea și aroganța unora și apatia cu care fuseseră primite de unii acestea — atunci — și de către alții, acum. Sigur, semnul egalității nu se poate pune dar unele similitudini izbitoare și uimitoare există. Și, de aceea, ar trebui privite cu ochiul și mai atent, iar măsurile n-ar trebui să întîrzie în a fi aplicate cu eficiență.

Mult timp nu voiam să scriu nimic despre marea conflagrație dar mi-au revenit brusc în minte acele exact 60 de minute în care, în această vară, am vizitat Oswiecim — cum se numește astăzi și e scris pe hărți — Auschwitz — cum a intrat în toate analele fărădelegilor și degradării pînă dincolo de cel mai feroce animalism, ale umilinței și întunecimii ce au cuprins omenirea într-o mică perioadă de timp dar cu atîtea mari și grave urmări, greu evaluabile și acum, după patru decenii ! Am petrecut 60 de minute doar într-o adiere imaginativă de infern absolut și mi-a fost de ajuns pentru ca în acea zi să nu pot să mă reculeg. Mi-am făgăduit, atunci, ca, odată, să revin neapărat asupra acelei ore în care pașii s-au poticnit mereu de ecoul puternic și grav al milioanelor și milioanelor de pași fără întoarcere ai celor care, în timpul marii conflagrații, au ajuns acolo, la Auschwitz ; ca și de ecoul indefinibil al speranței neincetate în raza de lumină adevărată și liniștitoare ce putea — și trebuia — să vină și acolo, ca pretutindeni pe glob, într-o bună zi. Și care să nu mai fie nici umbrită și, mai ales, nici întunecată niciodată nici acolo și nici în altă parte !

Mult timp nu intenționam să scriu nimic despre marea conflagrație pentru că vorbisem, tot în această coloană, despre tristul fapt că după 9 mai 1945 îngăduitoarea noastră planetă Pămînt nu cunoscuse nici măcar o zi de pace — 24 de ore, adică, în care pe glob să nu se înregistreze o ciocnire armată, un conflict local sau altul mai amplu în care să nu moară oameni, copii, femei, fete sau bătrîni și să nu se distrugă bunuri de mare preț. Era un fapt ce dovedea că, din păcate, pe ici, pe colo, învățămintele bogate ale istoriei nu fuseseră trase și, evident, lecția istoriei fusese uitată. Dar, în fond, toate acestea pledau pentru un nou semnal de alarmă ce trebuie scris, tras, comunicat cu voce tare.

Iar azi, 1 septembrie 1979, aștern aceste rînduri gîndindu-mă că dacă marea conflagrație a început la 1 septembrie 1939 ora 5 și 45 de minute, a durat și a durut cinci ani — devenind cea mai mare devoratoare de vieți umane (50 de milioane de morți) ; distrugătoare (mii și mii de orașe și sate în ruine), caracterizată prin crime fără precedent prin amploarea și gratuitatea lor și prin aria atît de vastă pe care a cuprins-o — toate ce s-au întîmplat în timpul ei îndeamnă și impun o veghe neîntreruptă pentru destinul nostru, al fiecăruia, și pentru al umanității. Comemorarea e — deci — necesară și importantă și dovedește că pacea trebuie permanent apărată și consolidată.

DUMITRU CONSTANTIN ■

În frac pe motoretă...

Prin forța imperioasă a împrejurărilor criza energetică modifică nu numai concepția asupra unei întregi structuri tehnologice, dar și obișnuințele de fiecare zi ale oamenilor. Este limpede că o nouă viziune asupra consumului determină o remodelare a comodităților ajunse, în anumite zone ale lumii, la exagerări indiscutabile. Epoca marilor dormitoare pe roți, a automobilelor gurmande cu șase uși, cu ample canapele în interior și măsuțe cochete pentru depozitat răcoritoarele, s-a spulberat. A înghiți 35 de litri de benzină chiar și la suta de kilometri reprezintă o indolență imprudentă azi, cînd la cozile din fața stațiilor de carburanți se înregistrează ciocniri — inclusiv cu arma în mînă — pentru cîțiva litri. Acești „gas guzzler" cum au fost numiți mastodonții-salon sînt priviți cu o nedisimulată antipatie pe toate autostrăzile lumii.

Capitala nord-americană a automobilului, Detroit, a fost marcată prima de șfichiul usturător al crizei energetice. În două săptămîni 70 000 de muncitori din industria cu pricina s-au trezit zvîrliți dincolo de porțile fabricilor. Simultan, compania „Chrysler" a anunțat că își poate evita falimentul numai în condițiile în care autoritățile îi vor furniza un ...ajutor de 7,5 miliarde de dolari. Banii solicitați vor fi tocați rapid și, se speră, eficient, într-un program de investiții pentru reașezarea întregii producții pe picioare mai mici. Se preconizează o producție de tipuri modeste, mititele și economicoase, în stare să facă față „căderilor de nivel" valabile la toate stațiile de benzină.

În America timpul continuă să însemne bani, dar banii au început să aibă miros. Dolarii miros acum a benzină, chiar a motorină și tot mai mulți pasionați învederați ai automobilului în locul întrebării-cheie privind performanțele tehnice ale minunatului obiect pun alta, invariabil și anume „cît consumă ?".

E un fel de a se satisface curiozitatea, deloc bolnăvicioasă, privind cantitatea de bani aruncați pe fereastră la fiecare sută de kilometri...

Intr-un asemenea cadru psihologic, creionat în perspectivă de noutăți și mai sumbre, America s-a decis să descopere ceea ce a plictisit Europa în ultimii 30 de ani : motoreta. Boom-ul economic al bicicletei care umblă singură cu un consum redus de benzină este atît de puternic încît înșiși producătorii s-au luat cu mîinile de cap. Motorete s-au mai văzut în Statele Unite, dar ele reprezentau o năstrușnică jucărie pentru tineretul răsfățat de părinți cu serioase excedente în numerar, în special din California. Criza a transformat „gadgetul" într-o necesitate. Una de tip simplu, firesc și rezonabil. „Moped Association of America", un fel de supracompanie producătoare de motorete, a vîndut, cu mare efort publicitar, 25 000 de bucăți în 1975. Anul acesta s-au primit comenzi pentru 350 000 iar la anul firma va trebui să asude zdravăn ridicînd cifra de producție cu încă 75 la sută...

Motoretele au intrat în viața americanilor brusc și fără milă, năpădind străzile și încurcînd de-a binelea rigoarea opulentă a parkingurilor. Printre Cadillacuri și Lincolnuri uriașe și cu benzina pe drojdie, motoretele au devenit acum de o veselie insolentă, bîziind ca niște bondari îmbătați de propria lor eficacitate. Sloganul zilei și se pare că de aici încolo al vecii vecilor este scurt și cuprinzător : „Decît 15 mile cu un galon de benzină, mai bine 120 cu același galon".

Fericirea numărîndu-se în bani și banii în galoane neconsumate era firesc ca pe piața motoretelor să înceapă o păruială necruțătoare. Concurența firmelor producătoare apucînd strîns în mîini conjunctura „motoretei — care — aduce — imediat — fericirea — în orice — cămin" a atins forme paroxistice. Vespa italiană, Nonda niponă și Batavus olandeză încearcă să se infiltreze, în trombă, pe piața Statelor Unite. Firmele nord-americane încă buimace de trecerea de la voluptatea clientelei de a se moleși în automobile imense la austeritatea sportivă a noii situații încearcă să contracareze. Variantele se studiază febril, cu tristețea crudă a spargerii unor tradiții șlefuite din greu.

Noua dietă energetică a readus în actualitate, într-una stringentă, vechi și teribile idei printre care, desigur, aceea a unui perpetuum-mobile. O firmă obscură a și anunțat că o echipă de inventatori proiectează un automobil care să meargă singur. Nu se știe cu ce și nici dacă se va putea opri vreodată...

RADU BUDEANU ■

Ochii statuilor din Insula Paștilor

În cadrul laboratorului de restaurare al Muzeului de antropologie din Hanga-Roa, singurul oraș din Insula Paștilor, arheologul Sergio Rapu restaurează bucăți de discuri din tuf roșu și resturi de coral, descoperite sub capetele a 6 statui, rămășițe care după părerea sa alcătuiau o parte din ochii statuilor. Sclerotica este din coral alb, golit în centru, unde se află discul de tuf roșu care reprezintă irisul. Unul din ochii care au fost complet restaurați se potrivește perfect în orbita uneia dintre statuile ce se află în curtea muzeului. Se poate observa că orbitele statuilor au fost scobite cu grijă, finisajul făcîndu-se pe loc, după ce statuia a fost transportată mai mulți kilometri, de la cariera unde a fost cioplită pînă la locul în care a fost găsită. Această descoperire face să cadă teza „adîncii priviri oarbe a statuilor, îndreptată către eternul invizibil". Se poate deduce că privirea statuilor era realistă și umană. Rămîne greu de explicat cum au putut fi transportate aceste imense statui, mai ales că lemnul care ar fi putut servi la transportarea lor, lipsește cu desăvîrșire pe insulă. Se nasc mai multe întrebări : de ce aceste statui gigantice (peste 1 000) ?, de ce unele dintre ele au rămas neterminate ?, de ce statuile au fost răsturnate cu fața la pămînt ? Se pare că creșterea densității populației și pierderea autorității șefilor și preoților, imposibilitatea părăsirii insulei, au dus la războaie intertribale care au avut drept rezultat dispariția unei mari părți a populației. Probabil că statuile strămoșilor celor învinși au fost răsturnate de pe piedestalul lor ca și cele ale celorlalți giganți deveniți neputincioși. Rămîne sigur faptul că aceste misterioase statui de giganți cu ochi deosebit de expresivi sînt o mărturie vie a unei civilizații ce-și va dezvălui, fără îndoială, într-un viitor mai mult sau mai puțin îndepărtat, multiplele taine.

NICOLAE N. RĂDULESCU ■

Lumea se amuză

(Din „Eulenspiegel" — R.D.G.)

Ochii și urechile lumii

Vînturile, valurile

Nici paznicul farului de la Fastnet de pe coasta sudică a Irlandei, nici comandantul vasului de salvare de pe aceeași coastă nu au văzut vreodată o asemenea furtună, în luna august, ca aceea care s-a dezlănțuit pe ziua de 14, cu vînturi de gradul 10—11, cu valuri de o înălțime neegalată decît de viteza lor. Navigatori care au făcut de două ori înconjurul lumii n-au întîlnit vreodată, în Atlantic, un uragan ca acela care a surprins cursa clasică de bărci cu pînze, desfășurată (din 1925) între insula britanică Wight — Capul Fastnet — Plymouth, 600 de mile ; niciodată întrecerea asta n-a fost perturbată de vreo sminteală a naturii ca în '79, cînd a ucis 15 concurenți și alți 5 însoțitori, răsturnînd vreo 23 de ambarcații din cele 306 socotite drept cele mai solide din lume. În 27 de ediții, nu s-a înregistrat nici un naufragiu. Ce s-a întîmplat în '79 e fără precedent — o spun toți oamenii mării care știu prea bine că, printre valuri, nu te joci cu precedentele.

Așa stînd lucrurile, au apărut imediat — ca în tot ce ține de spirit și materie — două șiruri de idei, două linii, două critici. Sînt cei care susțin că de vină e meteorologia care nu a anunțat exact ce se va întîmpla și, odată cu ea, organizatorii care nu au amînat cursa cînd s-a pornit demența, fie și la gradul 8 ; alții susțin că de vină sînt chiar ambarcațiile incapabile să reziste, ca și oamenii lor, mînați de o patimă a competiției și a victoriei la fel de catastrofală ca vînturile, valurile. De cealaltă parte, organizatorii — cu calmul lor britanic — zic că nu-s de vină nici ei, nici stațiile meteo, nici marea. Nebunia a ajuns la gradul 10—11 cu o violență și rapiditate stupefiante, după cum spiritul unei curse de navigație cere ca plecarea să fie executată indiferent de condițiile atmosferice. Fiecare vas are comandantul lui și acesta decide singur dacă-l vor ține curelele. Aici nu sîntem nici la grădiniță, nici la azil, sîntem pe mare — iar dacă marea e imprevizibilă, meteorologia încă inexactă, omul rămîne suveran. Cîștigătorul cursei în timp compensat — căci, pînă la urmă, avem și așa ceva nu numai naufragiați ! — americanul Ted Turner admite că iahturile moderne nu sînt încă suficient de solide dar cere și el să se lase oamenilor libertatea, supremă, de a alege dacă vor sau nu să înfrunte pericolele.

Încît la întrebarea crucială : trebuie interzise marile curse oceanice de teama uraganelor?, înaltele competențe răspund : „Hotărît nu, dar trebuie trase repede lecțiile acestei drame". (Le Monde) Expresia asta „a lecțiilor care se trag" după fiecare catastrofă mă face întotdeauna curcubeu după furtună. Urmează : „Pe planul salvării, eficacitatea elicopterului s-a confirmat în chip strălucitor" și acum. Elicopterele au salvat mai multă lume decît toate bărcile. E perfect. Trebuie să fii prost să nu înțelegi că pe vremea asta de uragane imprevizibile, soluția cea mai eficace în perfecționarea materialului maritim pentru marile curse de pînze, este aceea de a lega fiecare barcă de un elicopter, făcîndu-se astfel economie — și încă în chip strălucit — de o salvare, de un naufragiu, realizîndu-se cu toată seriozitatea situația cunoscutului banc în care scafandrul era chemat, din adînc, la bordul vasului de care era legat : Urcă urgent ! Ne scufundăm !

RADU COSAȘU ■

Ah, ce frumos miroase benzina!

Moto : „...Și în noaptea Anului nou 2010, EL a primit cadou un flacon cu colonie „CO 98 Super".

Europa are un automobil la 3,5 locuitori, fiind încă foarte departe de opulenta Americă unde, într-o limuzină, „nu încape" decît un cetățean și jumătate. Să fie oare atît de aproape momentul în care strategia anticriză să înghesuie o întreagă familie „U.S." într-o singură mașină? Oare fragmentul dintr-un roman încă nescris, oferit ca moto, să nu fie o simplă glumă?

Acum, ochii ne lăcrimează de mila cîndva vioaielor pompe cu carburant, brutal abandonate, chibzuim infinit mai adînc dacă e cazul sau nu să folosim mașina, strîngem amarnic din dinți cînd contoarul pompei se învîrte cu o amețitoare viteză. Acum, întreținerea unui autoturism costă — afirmă specialiștii — 1 200 franci francezi pe lună! Și, contextul fiind universal, milioane și milioane de fericiți posesori se întreabă, îmbrățișîndu-și „odorul" cu o tandră și ocrotitoare privire, care-i va fi destinul. Care LE va fi destinul, pentru că de ce oare se atașază omul mai mult decît de automobil, singurul lucru care odată intrat în viață îl face să trăiască, cumva altfel. Să se simtă ocrotit, iute și energic, puternic și inteligent. Și, totuși, inteligența umană nu s-a întrebuințat prea serios în ultimii 40 de ani în domeniul auto. Trebuie să recunoaștem, acest minunat mijloc care ne poartă prin viață, cu toate îmbunătățirile ce i s-au adus — electronizare, aerodinamism, supraprotecție și confort — n-a cîștigat nimic nou, nimic bun la sistemele de propulsie. Astăzi nu există în lume o mașină, un utilaj atît de învechit ca realizare și concepție precum turismul pe care-l pilotăm, pe care-l vedem zilnic pe șosele. Aceleași și mereu aceleași elemente, prezentate în fiecare an, în haine noi. Fie că este un masiv și puternic General Motors, fie robustul și sigurul Mercedes, fie supla și nervoasa Alfa Romeo, mașina zilelor noastre este bătrînă și, ceea ce-i mult mai grav, consumă exagerat de mult. Automobilul, stăpînul nostru, zeul nostru, prietenul nostru, va supravietui, spun specialiștii. Tot datorită celor care, folosindu-l, l-au neglijat. Că a stagnat pînă acum, este explicabil. Atîta timp cît a existat abundenta de petrol la un preț derizoriu, cîtă vreme nimic nu amenința rezervoarele automobilelor cu 12 cilindri și 200 CP, nimeni nu s-a simțit îndemnat să dezvolte cercetarea științifică pe profil. Acum, toți creierii fumegă de concentrare în bătălia concurențială a automobilului. Reînnoirea tehnologică. Urgența numărul 1. În jurul automobilului se

dezlănțuie o concurență feroce între țările capitaliste. Giganții automobilului nord-american au și alocat 80 de milioane de dolari pentru a construi automobile compacte de 3 litri care să le înlocuiască pe cele de 16 litri, aflate în circulație.

Cu alcool, cu motorină, cu electricitate? Cine știe cu ce va merge automobilul nostru. Oricum, apreciază cunoscătorii, din punct de vedere industrial acestea sînt perspective viitoriste. Soluția reală, singura dealtfel în momentul numit CRIZĂ este economisirea, pe scară mare sau mică Omenirea trebuie să-și ofere singură drept dar un automobil bun, rapid, cu consum redus de carburant. Ceva care să reziste la sărăcia tot mai evidentă de petrol, măcar pînă în 2000. Atunci, spun specialiștii, va fi posibil să se producă întreaga cantitate de energie de care Terra are nevoie. Fără petrol. Dar totul depinde de opțiunile ce vor fi făcute, de tehnologiile ce vor fi dezvoltate în următorii 20—25 de ani, fază de tranziție în care omenirea — constrînsă să trăiască cu mai puțin petrol, dar fără să dispună încă în suficientă măsură de energii de substituire — va trebui să înfrunte probleme dramatice. Tabloul schițat, pentru această perioadă de Aurelio Peccei, directorul Clubului de la Roma, are tonuri întunecate. Criza energetică reprezintă o ruptură a unor echilibre anterioare, care nu pot fi abordate simplist, trecînd de la „euforia petroliferă la cea nucleară". Să nu ne îmbătăm cu iluzii, continuă Aurelio Peccei. Criza actuală este prevestitoarea a ceva mult mai grav și mai dramatic: lumea, așa cum este organizată astăzi, are de înfruntat numeroase și complexe probleme.

Trecerea de la țiței la energia nucleară, printr-o primă fază de economisire energetică și de vastă recurgere la cărbune — care ar ajunge omenirii pentru 3 700 de ani! — reclamă o enormă dezvoltare de tehnologii, o excepțională concentrare de resurse financiare. Riscul cel mai mare este ca toate acestea să adîncească și să facă ireversibilă ruptura dintre bogații și săracii planetei. Trebuie evitată intrarea într-o nouă fază imperialistă, trebuie ca, în sfîrșit, cu concursul a miliarde de oameni să se edifice o nouă ordine internațională. O politică de colaborare, o nouă ordine, acestea sînt problemele vitale ale viitoarelor decenii. Aici se află cheia unor raporturi de interdependență între popoare, și nu de subordonare. Și atunci, cînd ceea ce acum este un deziderat va fi o realitate, eroul romanului încă nescris va surîde privind flaconul cu „CO '98" trimis de prietenul său din Africa, sau Asia, sau... și, inhalînd un miros atît de binecunoscut părinților săi, va porni cei 250 CP ai automobilului său cu hidrogen EAAAO, rod al cooperării dintre locuitorii continentelor ale căror inițiale compun marca.

IOAN ROȘCA ■

Itinerar lingvistic

Harta lumii a cunoscut multe schimbări în ultimele decenii : numeroase popoare din Africa, Asia și America și-au dobîndit independența. Odată cu obținerea independenței, o serie de limbi din această parte a lumii au căpătat alt statut, fiind folosite din ce în ce mai mult. Întrebuințarea limbilor indigene în tot mai multe contexte (uneori și ca limbi oficiale) se explică prin dorința de afirmare și pe plan lingvistic a independenței politice. Despre aceste limbi se știu încă prea puține lucruri la noi și în alte părți. De aceea considerăm utilă prezentarea unora dintre caracteristicile limbilor de mai sus publicului românesc.

SWAHILI, cea mai importantă limbă din Africa neagră, este vorbită de circa 20 milioane de persoane din statele din partea de est a continentului african (Tanzania, Kenya, Uganda, Malawi, Zair, Comore, Zambia, Somalia, Republica Democratică Madagascar; în primele cinci din statele menționate este una dintre limbile oficiale, fiind folosită în administrație, școală, presă — multe ziare — și în emisiunile radiofonice ; în celelalte state este limbă de comerț). Numele provine de la cuvîntul arab **sahil** „coastă", în acest caz cu referire la Oceanul Indian. A jucat un rol important în unirea a numeroase triburi mici din estul Africii, care au adoptat-o părăsindu-și limbile lor. Varianta standardizată, folosită și ca limbă de lucru la UNESCO, a fost elaborată în 1932 pe baza dialectului din fostul stat Zanzibar, actualmente Tanzania, de un comitet internațional al cărui sediu este, din 1954, University College din Dar Es Salaam (înainte funcționa în Uganda). Hotărîrile acestui comitet sînt valabile în toate fostele colonii engleze din estul african. În această variantă se încearcă exprimarea a tot felul de concepte moderne într-o terminologie proprie, nu pe bază de împrumuturi. Literatură originală bogată și variată : poeme, romane, nuvele, piese de teatru (au fost traduse și comediile lui Molière), cronici și anale din istorie, opere filozofice etc. Are texte vechi din secolul al XVII-lea, scrise cu caractere arabe. Sînt importante pentru că reprezintă singurele texte vechi ale limbilor indigene din sudul continentului african. Din secolul al XIX-lea textele sînt scrise cu alfabet latin.

Swahili este o limbă care face parte din familia limbilor bantu și, la fel cu alte limbi negro-africane, are o structură mult deosebită de cea a limbilor indoeuropene cunoscute mai bine la noi. Trăsătura cea mai caracteristică este de natură morfologică și anume este vorba de existența așa-numitelor clase nominale. În swahili substantivele nu se împart în declinări ca în limbile europene, ci într-un număr de clase, care variază de la o limbă bantu la alta și poate ajunge pînă la 20. O clasă cuprinde substantivele ce denumesc omul (cl. 1), alta substantivele ce denumesc arborii (cl. 2), alta lucrurile (cl. 3) etc. Fiecare clasă are cîte două prefixe, unul pentru singular și altul pentru plural, care se atașează atît la substantiv cît și la adjectivul însoțitor. De exemplu, clasa 1 are prefixele m — (singular), wa (plural), m-tu m-zuri „om frumos", wa-tu wa-zuri „oameni frumoși", clasa 2 are prefixele mti (singular), mi (plural), mti-zuri „arbore frumos", mi-ti mi-zuri „arbori frumoși". Verbele și adverbele primesc și ele prefixe în funcție de clasa nominală. O propoziție cu mti umeanguka „arborele a căzut" este formată din mti „arbore" și predicatul meanguka căruia i s-a adăugat prefixul verbal de clasa 2 singular u (acesta este i — la plural : miti imeanguka „arborii au căzut"). Se folosește adesea posibilitatea de a forma diminutive sau augmentative nominale prin schimbarea clasei : mfuko/mifuko „sac/saci" devine astfel kifuko vifuko „săculeț(e) mic (i)". Are la fel, ca alte limbi negro-africane, asa-numitele ideofone, parte de vorbire specială, care se aseamănă cu adverbul: „ndi" dă impresia de „fixitate fizică sau morală", „kooo" dă impresia de „supraabundență, de profunzime". Are un vocabular bogat, în care în afara cuvintelor moștenite există multe împrumuturi din arabă (kitabu — „carte", hewa — „aer", saa — „oră", „ceas", sheitani — „drac, diavol" de comparat cu românescul satană de aceeași origină, bakhishi „bacșis"), din portugheză (bandera — „steag", sabuni — „săpun", meza — „masă"), din engleză (pensil — „creion", daktari — „doctor", cuvînt cunoscut la noi din filmul serial pentru tineret „Daktari"). Influența arabă este puternică și în sintaxă. Dealtfel, swahili este cea mai puternic arabizată dintre toate limbile de la sud de Sahara. Din swahili au fost împrumutate o serie de nume de animale care apar în povestirile de Safari (mai ales cele scrise în engleză) : kitobo — „hipopotam", kifaru — „rinocer", tembo — „elefant", mambu — „crocodil", kima — „maimuță" și altele.

MARIUS SALA ■

Lumea se amuză

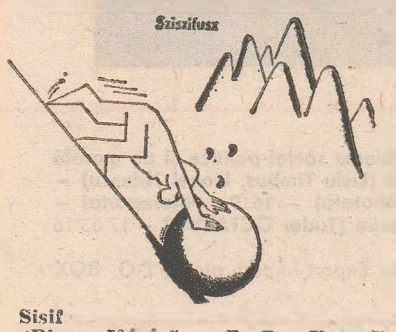

Sisif
(Din „Ifuság" — R. P. Ungară)

• FAPTE ȘI ZILE

O insulă la licitație

Vestea a făcut înconjurul Marii Britanii : o insulă avînd 4,5 mile pătrate, pe care un rege a făcut-o cadou la sfîrșitul secolului al XVII-lea lui Campbell, conte de Argyll, este în prezent scoasă în vînzare. Insula, pe care se află mormintele regilor Scoției, este într-adevăr scoasă la licitație de Ian Campbell, cel de-al doisprezecelea conte de Argyll, pentru a-și putea plăti impozitele. Contele a declarat că a primit oferte „din toate colțurile lumii", și, mai ales, din partea unor agenții turistice. Scoțienii, în schimb, ar dori să ferească insula de asaltul turiștilor. Unul dintre aceștia, deputatul MacCormick, a cerut chiar ca insula cu pricina să fie achiziționată de guvern, care s-o dea Scoției. În așteptarea unui răspuns, ziarele au lansat deocamdată următorul apel : Cine va cumpăra insula scoțiană pentru scoțieni ?

După bunul plac ?

La Universitatea din Youngstown (Ohio, Statele Unite) a fost înființat un centru internațional de cercetări asupra... agresivității verbale. Prima „descoperire" a cercetătorilor de aici este fără echivoc : înjuriile, cuvintele urîte și alte expresii „tari" sînt folositoare atît din punct de vedere psihologic, cît și fiziologic Potrivit opiniei doctorului R. Aman, președintele centrului, o persoană care timp îndelungat nu-și exteriorizează mînia riscă să se îmbolnăvească și chiar să moară. Morala ar fi, deci, pentru colerici (mai ales !) : certați-vă după voie!

Un campionat mondial inedit

Recent, la Tokio, a fost inaugurat primul Campionat mondial de go, un vechi joc oriental strategic, asemănător șahului, la care au participat 30 de jucători amatori, din 15 țări ale lumii, între care Marea Britanie, Japonia, Australia, S.U.A., Brazilia. Cîștigătorului i se atribuie o cupă. Go se joacă cu niște piese în formă de tablete, care sînt mutate pe o tablă înfățișînd universul, cei doi jucători urmărind să cîștige cît mai mult spațiu. Inventat în China în urmă cu aproximativ 4 mii de ani, go-ul este jucat în prezent de aproximativ 9 milioane de persoane în Japonia și de circa 80 000 în Occident. Jucătorii primesc, ca și la jocul de judo, anumite grade denumite „dan".

Viaţa Capitalei

Remodelarea centrului Capitalei continuă

La declanşarea operei de reconstrucţie după cutremurul din 1977, secretarul general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, cerea arhitecţilor să facă din Bucureşti un oraş demn de capitala României socialiste. Tot cetăţeanul, fie el bucureştean ori doar în trecere prin Bucureşti, a putut vedea cum sub ochii săi apar „Casata" şi „Scala", „Dunărea" şi „Grădiniţa", blocurile de la întretăierea Căii Victoriei cu strada Nuferilor, cele de lîngă Piaţa Rosetti, atîtea altele. În cadrul acestui amplu proces de remodelare a centrului oraşului, se produc aproape zilnic noi evenimente.

— De curînd, ne spunea **Florentin Cosîmbescu**, şef de sector la Secţia de arhitectură şi sistematizare a municipiului, au început lucrările pregătitoare de şantier pentru marele complex hotelier şi de locuinţe Calea Victoriei — Luterană. El va întregi cu un ansamblu de construcţii unicat imaginea Căii Victoriei, a acestei artere reprezentative a oraşului. Se prevede construirea în acest loc a unui hotel cu parter, mezanin şi opt niveluri, cu 850 locuri de cazare. În cadrul hotelului vor exista un restaurant cu 400 de locuri, bar de zi, snack, cofetărie, o patiserie, o piscină acoperită, dotată cu toate serviciile — sală de gimnastică, masaj, ultraviolete, saună — şi avînd acces direct din hotel dar şi din afară. Un mic strand de tipul celui de la „Lido" va comunica printr-un sistem de pereţi culisanţi cu piscina, prin terase, alcătuind astfel un spaţiu de recreare elegant, care personalizează ansamblul. Recepţia hotelului va fi prelungită cu o seră iar alături se va afla o florărie. Dar în aceste zile se lucrează intens pe toate şantierele de construcţii. Bucureştiul îşi propune rezolvarea problemei locuinţelor pînă în 1985. Aceasta înseamnă că atunci fiecare familie va avea apartamentul ei şi fiecare om va avea camera lui.

● Pachystachys a sosit de curînd la Bucureşti. Vine de departe, din America de Sud, şi este o plantă deosebit de frumoasă, cu petale galbene. Bucureştenii vor face cunoştinţă cu ea în curînd. Ea îi va privi, de bună seamă, din ghivece. Cum îi vor părea bucureştenii ? Dar ea lor ?

● Şcoala generală nr. 104 îşi va întîmpina elevii în apropiatul an de învăţămînt cu 20 săli noi de clasă iar şcoala nr. 195 cu 16 săli. Tot noi.

● A fost semnalat şi în Bucureşti fenomenul „paznic dormind". Întruchipările cu nume şi prenume ale fenomenului sînt : Marin Rotaru de la Depozitul de combustibil Soveja 56, Teodor Iorga de la cooperativa „Sporul", Petrea Poenaru de la „Universalcoop" din strada Vulturi.

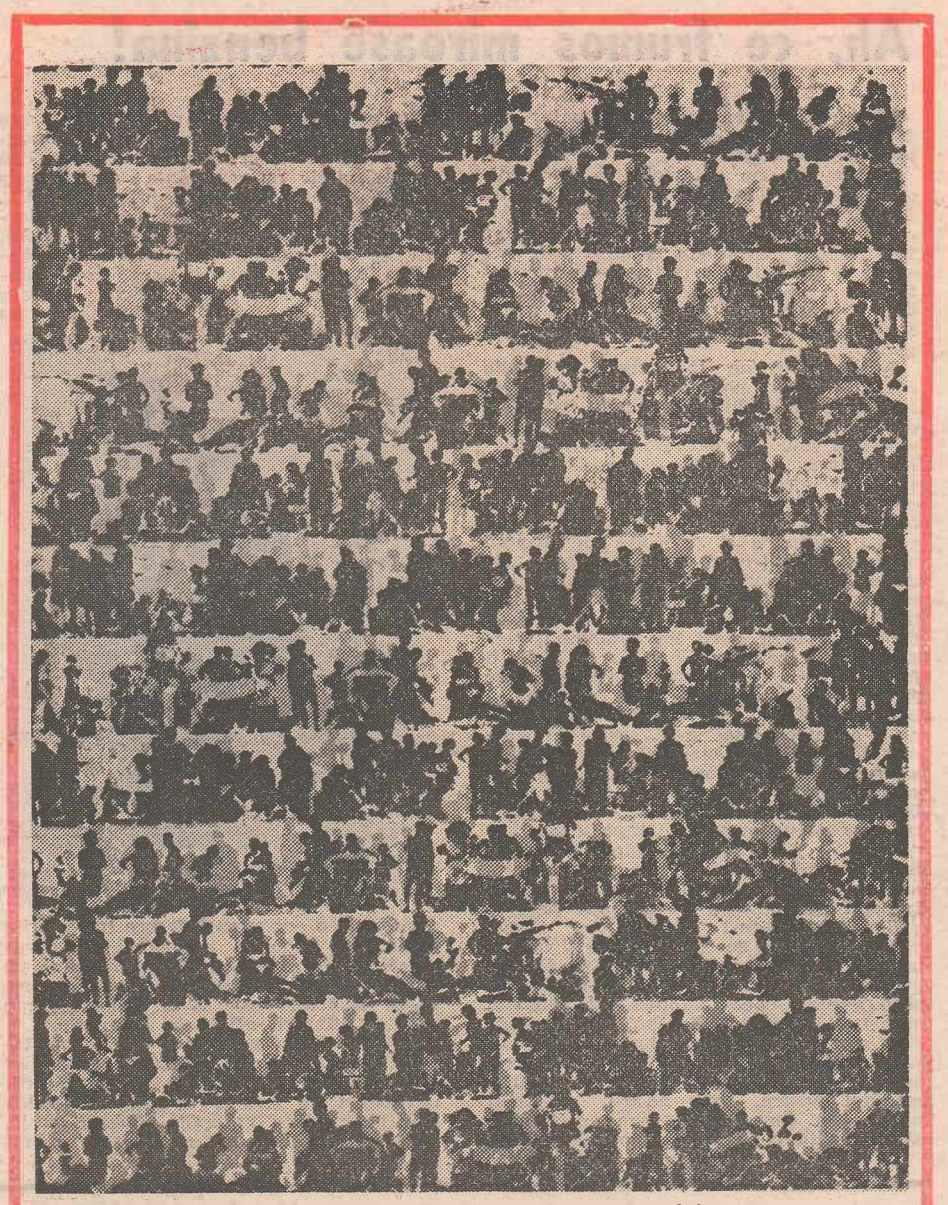

Publicăm în această pagină una din lucrările fotoreporterului nostru A. Mihailopol, recent laureat al Festivalului naţional „Cîntarea României", unde a primit premiul I pentru lucrarea „Ţara laptelui şi a mierii" şi premiul al II-lea pentru lucrările „Popas" şi „Sâmbra ţării de sus".

● La parterul blocului 16 din bulevardul Lacul Tei s-a deschis un nou magazin cu profil de pescărie. Magazinul e proaspăt dar peştele cum e ? — dacă e !

● Iozsa Janos, laureat al ediţiei a II-a a Festivalului naţional „Cîntarea României", este prezent cu o expoziţie personală la Casa de cultură „Petőfi Sandor". Talentatul ceramist din Corund — Harghita slujeşte cu măiestrie şi rafinament o veche tradiţie transmisă din generaţie în generaţie în această comună unde din şase mii de locuitori 400 sînt olari.

● Curiozitatea elevilor bucureşteni dar şi a celorlalţi din ţară de a asculta glasul unor mari scriitori români, de a audia „Fonoteca de aur", face din Muzeul literaturii române unul dintre cele mai frecventate muzee din Capitală.

● Pe şantierul Întreprinderii de fire şi ţesături din fire de sticlă, unele lucrări sînt tărăgănate de la o zi la alta. Uneori chiar şi zilele sînt tărăgănate de la o lucrare la alta. Montorii, de exemplu, încep o lucrare apoi o părăsesc pentru a interveni în alt sector. Fac ei cum fac iar restanţele se tot adună.

● În preajma Bucureştiului s-a copt porumbul. Inginerul Marin Dumitrescu, şeful Inspectoratului agrozooveterinar al municipiului, ne spune că pe teritoriul unor comune suburbane chiar a început culesul. În amintirea locurilor de pe unde vin, oricît de orăşeni ar fi azi bucureştenii, ei vor să mănînce din cînd în cînd mămăligă. Ce-i drept, unii au început să-i spună „mămăliguţă". Însă, la o adică, în locul unei mămăligi fabricate într-o crăticioară, pe aragaz, ei preferă tot una făcută în ceaun. Ca la mama ei !

● Numai în acest an în unităţile economice bucureştene se vor crea 50 000 noi locuri de muncă. Aproape cît populaţia unui oraş ca Turnu Măgurele.

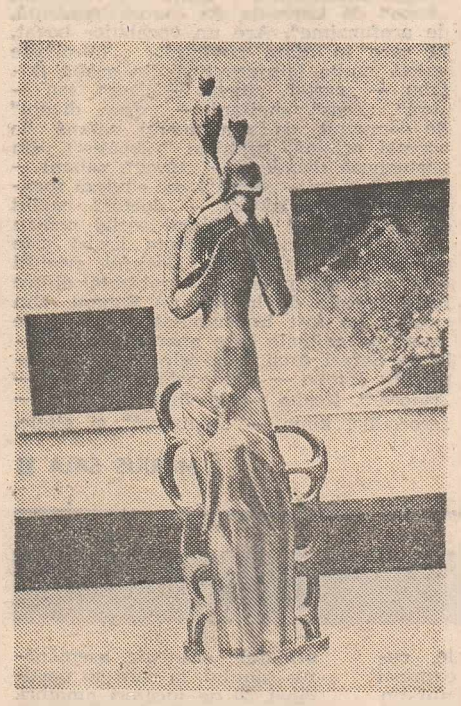

ION IRIMESCU — Maternitate
(Din Expoziţia anuală de pictură şi sculptură — Sala Dalles şi Sălile de expoziţii ale Teatrului Naţional)

De curînd, în Sala rondă a Hotelului „Intercontinental", UCECOM-ul a organizat o paradă internaţională a modei pentru sezoanele toamnă şi iarnă. Am văzut modă din R.P. Bulgaria, R.S. Cehoslovacă, R.P. Mongolă, R.P. Polonă şi România — care, între altele, a prezentat o excepţională selecţie de motive de port popular. Lucru frumos, care ar fi şi mai frumos, dacă întreprinderile de confecţii ar lua, în acest sens, exemplu de la UCECOM.

Amănuntul foarte important

Importanţa amănuntului la care ne referim va reieşi numaidecît dacă vom arăta, întîi, că numai în acest an valoarea fondurilor pentru investiţii alocate Capitalei se ridică la aproape 26 miliarde de lei. N-ar fi deloc nepotrivit dacă am arăta chiar că investiţiile din acest an depăşesc pe acelea din întreg deceniul '50—'60, cînd Bucureştiului i se alocau 22 miliarde şi jumătate. Devine clară astfel, pentru oricine, dimensiunea efortului care se face pentru dezvoltarea, modernizarea şi înfrumuseţarea oraşului.

Să punem acum, faţă în faţă, cele de mai sus cu observaţia că la restaurantul cu autoservire „Primăvara" din Piaţa Dorobanţilor — aflat la parterul unui bloc nou, care a costat multe milioane de lei — cetăţeanul este obligat să mănînce cu o furculiţă cu trei dinţi ! Chiar aşa. Al patrulea fiind rupt, tăiat de către personalul unităţii din convingerea că numai astfel furculiţele cu pricina nu vor mai fi sustrase de către vreun client cu năravul urît al hoţiei. Asta să însemne, în concepţia celor ce lucrează la acest restaurant, bună servire şi respect pentru omul care le intră pe uşă ? Socotind că vreun şef al lor ar trebui să le facă sesizabil că ei atentează astfel la însuşi nivelul de civilizaţie al oraşului, în urmă cu vreo două luni arătam directorului general adjunct al Direcţiei comerciale a oraşului, Anghel Octavian, în ce constă moda furculiţelor „à la Primăvara". Promisele măsuri au rodit, pe jumătate. Alături de furculiţe rupte, cu un dinte ştirbit, au apărut şi din cele obişnuite, aşa cu[illegible] ieşe ele din fabrică.

Procedeul ni se pare — şi nu pe jumătate ci în întregime — înjositor pentru cei ce lucrează la „Primăvara". În numele celor ce vin aici să mănînce, întrebăm : pentru ce sînt supuşi unei asemenea umilinţe ?

Cu telefericul pe deasupra lumii

La 22 iunie a.c., ne reamintim, tovarăşul Nicolae Ceauşescu punea piatra de temelie viitorului Palat al Pionierilor pe al cărui şantier se lucrează acum, din plin, în Parcul Tineretului. Dar, după cum se arăta încă de atunci şi arătăm şi de data aceasta spre ştiinţa cît mai multora, nu este vorba de înălţarea doar a unui edificiu ci despre schimbarea înfăţişării oraşului pe o suprafaţă de vreo 30 de hectare. Cu aproximativ 30 de hectare se va extinde Parcul Tineretului, cuprinzînd, în acest spaţiu nou, trei zone distincte. Prima va fi reprezentată de către clădirea impunătoare a palatului avînd, înainte, o piaţă întinsă iar în spate un stadion şi terenuri de sport. În a doua zonă va prinde contur, în relief, ţara întreagă, cu munţi, cu ape, cu drumuri, cu oraşe, iar în zona a treia va apărea, tot în relief, lumea întreagă, cu oceane, cu munţii ei, cu ţări şi capitale. Pe deasupra acestei lumi în miniatură va trece un funicular de la înălţimea căruia cei mici vor pri[illegible] ca să zicem aşa, omenirea şi vor pune, desigur, foarte multe întrebări. De fapt, tot ce se construieşte aici este un răspuns întrebărilor pe care copiii le pun. Despre ţară, despre lume.

Pagină realizată de DUMITRU CONSTANTINESCU

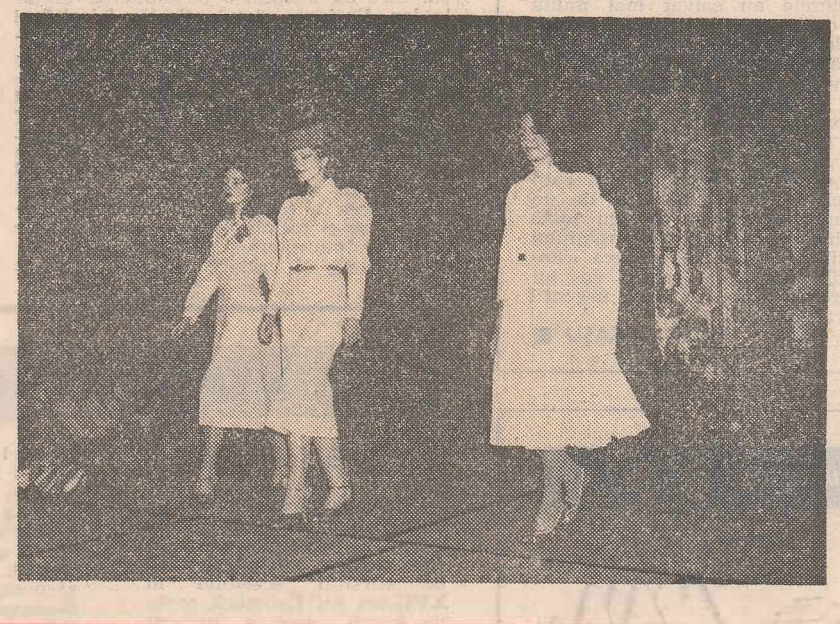

FLACĂRA. Redacţia : Bucureşti, Piaţa Scînteii 1, căsuţa poştală 3 312. Oficiul 33, cod 71 341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20, interioare: **Probleme social-politice şi de morală civică (Nicolae Cristache, Ilie Purcaru)** – 1619; **Noul în procesul muncii (N. Gr. Mărăşanu, Nelu Ionescu)** – 1606 ; **Ştiinţă învăţămînt, sport (Liviu Timbus, Lionel Niţescu)** – 1518 ; **Scrisori, anchete cetăţeneşti (Eugen Seceleanu, Marga Nedelea)** – 1787 şi 1617 ; **Cultură – cenaclu (George Arion, Adrian Dohotaru)** – 1619 ; **Fotoreportaj** – 1595 ; **Secretariat de redacţie (Dan Birlădeanu)** – 1782, 1621 , **Administraţie:** 17 78 82 şi 17 60 10, interior 1783; **secretar responsabil de redacţie (Tudor OCTAVIAN** – 17 63 16 şi interior 1611), **redactor şef adjunct (Nicolae ARSENIE** – 17 63 16 şi interior 1786) ; **redactor şef** – 18 22 96 şi 17 60 10, int. 1822.
Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii". Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM – Departamentul Export-Import presă, P.O. BOX – 136–137, telex : 1 12 26, Bucureşti, str. 13 Decembrie nr. 3

Redactor-şef : ADRIAN PĂUNESCU

PREŢUL REVISTEI : 2 LEI

41 505